

1. OPĆI DIO

Naziv programa

Sigurnosne i mirovne studije

Tip programa

Univerzitetski studij

Nivo programa

Prvi ciklus

Drugi ciklus

Cilj programa

Cilj programa je da ponudi dodatne sadržaje u području mirovnih i sigurnosnih studija koji otkrivaju i svestrano analiziraju cjelinu kontroverzi savremenih političkih, ekonomskih, diplomatskih i vojnih odnosa. Iz tog konteksta naglašavaju se metode, postupci i aktivnosti progresivnih snaga svijeta na razvijanju sigurnosti, mira, demokratije, ljudskih prava, jednakosti i ravnopravnosti među narodima i državama, nacijama i konfesijama. U procesima usklađivanja interesa traže se i nalaze putevi i modaliteti mirnog razrješavanja kriza i konflikata. Kadrovi osposobljeni na sigurnosnim i mirovnim studijama doprinosit će razvoju sigurnosti i mira na nacionalnom i međunarodnom nivou svojom stručnošću, kritičkim mišljenjem i naučnoistraživačkim radom u oblasti sigurnosti i mira.

Razlozi za izmjene i dopune nastavnog plana i programa Sigurnosne i mirovne studije

Proces europeizacije društvenih procesa podrazumijeva i europeizaciju znanja, a to znači i institucionalno normiranje akademske prakse na novim premisama, ali i korištenje pozitivnih iskustava bosanskohercegovačkog akademizma. Na osnovu prethodnih ulaznih parametara došli smo do zaključka da je radi redovnog osavremenjivanja potrebno da Fakultet političkih nauka uradi izmjene i dopune ovog nastavnog plana i programa.

Nosilac programa

Odsjek sigurnosnih i mirovnih studija Fakulteta političkih nauka

Naučna polja kojima pripada predloženi studijski program

Studijski program „Sigurnosne i mirovne studije“ pripada naučnom polju Sigurnosne, odbrambene i mirovne nauke.

Organizacija i trajanje studijskog programa

Studijski program „Sigurnosne i mirovne studije“ se realizira po bolonjskom procesu kroz redovan, redovan samofinansirajući i vanredni studij, koji na prvom ciklusu traje tri godine, dok se drugi ciklus realizira u trajanju od dvije godine.

Minimalan broj ECTS bodova potrebnih za završetak studija

Za završetak prvog ciklusa studija student/ica mora ostvariti minimalno 180 ECTS. Minimalan broj ECTS potrebnih za završetak drugog ciklusa studija je 120.

Jezik na kojem se izvodi studijski program

Studijski program „Sigurnosne i mirovne studije“ se izvodi na bosanskom jeziku, hrvatskom jeziku, srpskom jeziku i engleskom jeziku.

Selekcijski postupci za upis na studijski program

Na ovom studijskom programu nije predviđen prijemni ispit, te se rangiranje prijavljenih kandidata/kandidatkinja vrši na temelju općeg uspjeha iz sva četiri razreda srednje škole; ostvarene prosječne ocjene iz slijedećih predmeta relevantnih za studij na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu: maternji jezik, historija, filozofija i sociologija; rezultata ostvarenih na takmičenjima učenika srednjih škola iz predmeta relevantnih za studij.

Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa

Po okončanom prvom ciklusu studija (minimalno 180 ECTS) „Sigurnosne i mirovne studije“ student/ica stiče kvalifikaciju i zvanje ***Bachelor sigurnosnih i mirovnih studija***

Po okončanom drugom ciklusu studija (minimalno 120 ECTS) „Sigurnosne i mirovne studije“ student/ica stiče kvalifikaciju i zvanje ***Magistar sigurnosnih i mirovnih studija***

Prohodnost studija

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo svi kandidati/kandidatkinje sa završenim četvorogodišnjim srednjoškolskim obrazovanjem imaju pravo aplicirati na prvi ciklus studija „Sigurnosne i mirovne studije“.

Na drugi ciklus studija „Sigurnosne i mirovne studije“ imaju pravo aplicirati kandidati/kandidatkinje koji su prethodno završili prvi ciklus studija na akreditiranim visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini i svijetu, te ostvarili minimalno 180 ECTS i stekli odgovarajuću diplomu.

Skala bodovanja i ocjenjivanja

Na oba ciklusa studija „Sociologija“ se primjenjuje skala bodovanja i ocjenjivanja propisana članom 97. stav 4 i 5. Zakon o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22).

(4) Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a. 10 (A) – izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
- b. 9 (B) – iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;

- c. 8 (C) – prosječan u postizanju ishoda učenja, sa primjetnim greškama;
- d. 7 (D) – općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
- e. 6 (E) – zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
- f. 5 (F) – ne zadovoljava minimalne uslove.

(5) Bodovni kriteriji za ocjenjivanje utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.

Napomena: Koristi se "Evropski sistem prenosa i akumulacije bodova (European Credit Transfer System – ECTS)" - sistem opterećenja gdje 1 ECTS bod odgovara ukupnom opterećenju od 25 - 30 sati rada studenta. Na studiju „Sigurnosnih i mirovnih studija“ 1 ECTS vrijedi 25 sati rada/opterećenja studenta.

Osiguranje kvaliteta

Ostvaruje se evaluacijom nastavnih planova i programa najmanje jednom tokom trajanja jednog ciklusa studija. Sadržaju nastavnih predmeta se redovno ažuriraju u skladu sa propisima Univerziteta u Sarajevu. Studenti kroz semestralnu evaluaciju učestvuju u ocjenjivanju nastavnih sadržaja i primjenjenih metoda i tehnika u nastavnom procesu. Nastavnici i saradnici vode evidencije o održanoj nastavi.

2. OPIS PROGRAMA

Ishodi učenja na nivou studijskog programa

Ishodi učenja za prvi ciklus studija:

Znanje:

- Znati identificirati, te sveobuhvatno i koherentno objasniti kompleksne sadržaje iz oblasti sigurnosnih, odbrambenih i mirovnih nauka.
- Demonstrirati sposobnost kontekstualiziranja specifičnih sigurnosnih izazova i odbrambenih i mirovnih politika
- Razumijevati kompleksnost odnosa između aktera u suvremenom sigurnosnom okruženju.
- Biti osposobljeni da identificiraju, selektiraju i koriste relevantne podatke, literaturu i informacije potrebne za realizaciju analitičkih zadataka u odbrane i sigurnosti.

Vještine:

- sposobnost korištenja stečenih teorijskih znanja za poslove u rukovodnim i upravljački timovima u sistemima sigurnosti;
- Biti u stanju precizno i jasnom prezentirati kompleksne sadržaje o sigurnosnim izazovima i prijetnjama.
- Pokazati sposobnost da identificiraju odgovarajuće metode istraživanja u oblasti mira i sigurnosti, obrazlože opravdanost njihovog korištenja i koriste ih prema potrebi.

Kompetencije:

- sposobnosti učešća u analitičkim timovima fokusiranim na detektiranje i analiziranje suvremenih sigurnosnih procesa;
- učešće u svojstvu saradnika na projektovanju i razvoju specifičnih studija iz oblasti sigurnosti;

- sposobnost učešća u radnim grupama i saradnički status u stručnim i interdisciplinarnim istraživačkim timovima

Ishodi učenja za drugi ciklus:

Znanje:

- Znati identificirati i objasniti suvremene, konceptualno složene teme iz područja sigurnosnih i mirovnih studija;
- Demonstrirati dubinsko razumijevanje specifičnih tema u akademskoj sferi istraživanja sigurnosnih i mirovnih studija, te njihove aplikacije u profesionalnom polju.
- Biti osposobljen da identificiraju i integriraju relevantne podatke, literaturu i informacije potrebne za realizaciju analitičkih zadataka u praksi.

Vještine:

- stvaralački rad u svojstvu eksperata i članova rukovodnih i upravljačkih timova (organa i tijela) za rukovođenje i upravljanje sistemima sigurnosti i timovima za razrješavanje vanrednih i kriznih situacija nastalih po raznim osnovama;
- Efektivno prezentirati kompleksne, tematski specifične sadržaje o mirovnim politikama i strategijama.
- Efektivno prezentirati kompleksne, tematski specifične sadržaje o sigurnosnim i odbrambenim politikama i strategijama.
- Pokazati sposobnost da kritički evaluiraju istraživački dizajn i metode istraživanja u oblasti mira i sigurnosti, te primjene odgovarajući istraživački dizajn i metode u skladu sa potrebama.
- Biti u stanju da efikasno i efektivno djeluju i samostalno primjenjuju stečena znanja u radu u naučnim ustanovama i istraživačkim institutima, državnim institucijama, lokalnoj i regionalnoj javnoj upravi, političkim strankama i interesnim grupama; ekspertni rad u parlamentarnim komisijama i grupama; stručni angažman u institucijama i organima civilno-vojnih odnosa.

Kompetencije:

- Biti sposobni da iniciraju suradnju i djeluju unutar interdisciplinarnih i multidisciplinarnih timova.
- Biti sposobni kompetentno preuzimaju i upravljaju realizacijom analitičkih zadataka u svom profesionalnom okruženju.
- Samostalno pripremanje i izvođenje nastave iz predmeta koji pokrivaju oblast građanskog obrazovanja i demokracija i ljudskih prava
- Biti sposoban učestvovati u analitičkim timovima fokusiranim na detektiranje i analiziranje suvremenih sigurnosnih procesa;
- Biti sposoban učestvovati u svojstvu saradnika na projektovanju i razvoju specifičnih studija iz oblasti sigurnosti;

Način dokumentovanja 30 ECTS praktične nastave

U okviru studijskog programa u okviru određenih predmeta predviđena je posjeta državnim i drugim struktura sektora sigurnosti. Znanja stečena na osnovu predavanja stručnjaka iz prakse i posjeta će biti uključene u bodovnu strukturu nastavnog predmeta i provjeravana kroz obaveze definirane syllabusima određenih nastavnih predmeta.

Popis obaveznih i izbornih predmeta

Obavezni predmeti na prvom ciklusu studija „Sigurnosne i mirovne studije“ su:

I SEMESTAR

Uvod u sociologiju
Historija Bosne i Hercegovine
Medijska i informacijska pismenost
Uvod u politologiju
Polemologija
Uvod u filozofiju

II SEMESTAR

Demokratija, civilno društvo i ljudska prava
Uvod u sigurnosne i odbrambene studije
Politički sistem Bosne i Hercegovine
Metodologija društvenih istraživanja
Javna uprava

III SEMESTAR

Sistem sigurnosti Bosne i Hercegovine
Osnove psihologije
Upravljanje i rukovođenje sistemima sigurnosti
Liderstvo u oblasti sigurnosti i odbrane
Međunarodni odnosi

IV SEMESTAR

Ekološka sigurnost
Pravo sigurnosti i odbrane
Planiranje u sektoru sigurnosti
Evropska sigurnosna i odbrambena politika
Pedagogija

V SEMESTAR

Međunarodna sigurnost
Savremene sigurnosne prijetnje
Kriminalistika
Sigurnost i mediji demokratskog društva
Civilna zaštita

VI SEMESTAR

Geopolitika
Mirovne operacije i humanitarne intervencije
Unutrašnja sigurnost
Historija ratova
Andragogija

Obavezni predmeti na drugom ciklusu studija „Sigurnosne i mirovne studije“ su:

I SEMESTAR

Didaktika
Humana sigurnost
Proliferacija i politike razoružanja
Nauka o miru
Međunarodno humanitarno pravo

II SEMESTAR

Sigurnosne i odbrambene politike i strategije
Zaštita i spašavanje
Studije holokausta i genocida
Terorizam i političko nasilje
Demokratski nadzor i kontrola sistema sigurnosti

III SEMESTAR

Projektovanje naučnih istraživanja u oblasti sigurnosti i mira
Metodika nastave građanskog obrazovanja sa metodičkom praksom
Upravljanje konfliktima u međunarodnim odnosima
Informacijska sigurnost
Izborni predmet

IV SEMESTAR

Izrada i odbrana Master teze

Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar

Prvi ciklus studija „Sigurnosne i mirovne studije“ se realizira u šest semestara. Studenti/ce su u svakom semestru ravnomjerno opterećeni sa 30 ECTS. Upis u treći i peti semestar je uslovljen zakonskom obavezom da ne može prenijeti više od 12 ECTS bodova u narednu studijsku godinu.

Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa

Na drugom ciklusu studija „Sigurnosne i mirovne studije“ predviđen je jedan izborni predmet od 6 ECTS. Radi se o sljedećim predmetima, od kojih studenti biraju jedan. Predmet Euroatlantska sigurnost se realizira u suradnji sa Centrom za obuku za operacije podrške miru (PSOTC) i nevladinom organizacijom Atlantska inicijativa.

1. Euroatlantska sigurnost
2. Religija i konflikti
3. Nacija i konflikti u procesu globalizacije svijeta

Način dokumentovanja 30 ECTS praktične nastave

Odgovorni nastavnik za predmet na kojem je predviđena praktična nastava i izvršena distribucija sati u tu svrhu, samostalno ili sa saradnikom u nastavi, evidentira aktivnosti koje student/ica realizira u okviru praktične nastave.

Informacija o načinu završetka studija

Prvi ciklus studija „Sigurnosne i mirovne studije“ se okončava uspješnim polaganjem posljednjeg ispita. Drugi ciklus studija se završava uspješnom odbranom master teze pred komisijom koju formira Vijeće Fakulteta političkih nauka.

3.Opis svakog predmeta na studiju

PREDMETI	ECTS	Fond sati
I semestar		
Uvod u sociologiju	5	3+1
Historija Bosne i Hercegovine	5	3+2
Medijska i informacijska pismenost	5	3+1
Uvod u politologiju	5	3+0
Polemologija	5	3+1
Uvod u filozofiju	5	3+1
II semestar		
Demokratija, civilno društvo i ljudska prava	6	3+2
Uvod u sigurnosne i odbrambene studije	6	3+2
Politički sistem Bosne i Hercegovine	6	3+2
Metodologija društvenih istraživanja	6	3+2
Javna uprava	6	3+0
III semestar		
Sistem sigurnosti Bosne i Hercegovine	6	3+2
Osnove psihologije	6	3+2
Upravljanje i rukovođenje sistemima sigurnosti	6	3+2
Liderstvo u oblasti sigurnosti i odbrane	6	3+2
Međunarodni odnosi	6	3+2
IV semestar		
Ekološka sigurnost	6	3+2
Pravo sigurnosti i odbrane	6	3+2
Planiranje u sektoru sigurnosti	6	3+2

Evropska sigurnosna i odbrambena politika	6	3+2
Pedagogija	6	3+2
V semestar		
Međunarodna sigurnost	6	3+2
Savremene sigurnosne prijetnje	6	3+2
Kriminalistika	6	3+2
Sigurnost i mediji demokratskog društva	6	3+2
Civilna zaštita	6	3+2
VI semestar		
Geopolitika	6	3+2
Mirovne operacije i humanitarne intervencije	6	3+2
Unutrašnja sigurnost	6	3+2
Historija ratova	6	3+2
Andragogija	6	3+2
SVE UKUPNO	180	

I SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: UVOD U SOCIOLOGIJU		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: OBAVEZAN	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenta: 65		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NEMA		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje znanja iz osnova predmeta Sociologija. Razumijevanje i kritičko promišljanje najznačajnijih pojava, procesa i odnosa u društvu.		
Tematske jedinice:	ZNANOST SOCIOLOGIJA POJEDINAC I DRUŠTVO STRUKTURE MOĆI DRUŠTVENE INSTITUCIJE DRUŠTVENE PROMJENE U SAVREMENOM SVIJETU		
Ishodi učenja:	Znanje: - Studenti će znati da kritički analiziraju i obrazlože petnaest definiranih tema. Vještine: - Studenti će samostalno istraživati pojave, odnose i procese u savremenom društvu (kako u našem domaćem kontekstu, tako i globalno). Kompetencije: - Studenti će biti osposobljeni da samostalno kritički pišu, da prezentiraju nalaze vlastitih istraživanja, te da ih korektno argumentiraju.		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja - 60% Vježbe - 40%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Prisustvo na nastavi (5 bodova - 5%) Parcijalni ispit I - pismeni (25 bodova - 25%) Parcijalni ispit II - pismeni (25 bodova - 25%) Pisani osvrt na tekst - (10 - 10%) Prezentacija osvrta - (10 - 10%) Završni ispit - (25 bodova - 25%)		
Literatura:	Obavezna: Giddens. 2005. Sociologija. Beograd. ILI 2007. Zagreb. Šira literatura: Abazović et al. 2021. Razumijevanje društva. FPN. Sarajevo		

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: HISTORIJA BOSNE I HERCEGOVINE		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5

Status: OBAVEZNI	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Individualni rad studenta: 50
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada
Preduslov za upis:	nema
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p><i>Cilj izučavanja nastavnog predmeta Historija Bosne i Hercegovine je da studenti steknu osnovna znanja o historiji Bosne i Hercegovine i njenoj državnosti. Nastavni predmet zahtijeva proučavanje historije Bosne i Hercegovine od prethistorije do njenog aktuelnog sadašnjeg dostignutog stepena društveno - historijskog razvoja i problema kao bitnih činilaca njegovog razvoja.</i></p>
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Bosanskohercegovački prostor do dolaska Slavena i obrazovanja bosanske države. Ilirska plemena; ilirske države na prostoru Bosne i Hercegovine; dolazak Rimljana (rimsko – ilirski ratovi); Batonov ustanak; propast rimskog carstva i dolazak Slavena.</i> 2. <i>Srednjovjekovna bosanska država. Historijski izvori koji govore o srednjovjekovnoj bosanskoj državi; razvoj državnosti; ban Borić; Kulin ban; Crkva bosanska; teritorijalno širenje Bosne u 14. stoljeću; Stjepan drugi Kotromanić; Bosna za vrijeme Tvrtka prvog Kotromanića; propadanje srednjovjekovne bosanske države i prvi dolasci osmanlija u Bosnu.</i> 3. <i>Bosna i Hercegovina u sastavu Osmanskog carstva (1463 – 1878). Dolazak Osmalija; Proces širenja Islama; Teritorijalno – administrativna podjela Bosne; Ratovi za odbranu Bosne u 16 i 17. stoljeću.; Pokret za autonomiju Bosne 1831 – 32.; Omer paša Latas; Velika istočna kriza i Berlinski kongres; Okupacija Bosne i otpor okupaciji.</i> 4. <i>Bosna i Hercegovina za vrijeme Austro – Ugarske monarhije (1878- 1918). Uspostava austrougarske vlasti; Iseljavanje Bošnjaka u Osmansko carstvo; Razvoj gradova i industrije; Aneksiona kriza; Bosanski sabor i ustav; Balkanski ratovi; Sarajevski atentat i početak Prvog svjetskog rata; Bosna i Hercegovina u Prvom svjetskom ratu; formiranje prve zajedničke države.</i> 5. <i>Bosna i Hercegovina za vrijeme monarhističke Jugoslavije (1918 – 1941). Položaj Bosne i Hercegovine i Bošnjaka u kraljevini SHS; JMO; Vidovdanski ustav; Šestojanuarska diktatura; Oktorisani ustav; Sporazum Cvetkoć – Maček i podjela Bosne.</i> 6. <i>Fašistička okupacija i narodnooslobodilački rat (1941 – 1945) Pristupanje Trojnom paktu, Aprilski rat i okupacija; Uspostava NDH; Četnički pokret; Genocid nad Bošnjacima; NOP; Obnova bosanskohercegovačke državnosti; ZAVNOBIH; AVNOJ.</i> 7. <i>Bosna i Hercegovina za vrijeme socijalističke Jugoslavije (1945 – 1991). Položaj Bosne i Hercegovine i Bošnjaka u FNRJ; Informbiro;</i>

	<p><i>Pokret nesvrstanih; Ustav iz 1974.; Titova smrt i počeci disolucije zajedničke države; Memorandum SANU; Velikodržavni projekti susjednih država.</i></p> <p>8. <i>Fašistička Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu. Priprema, planiranje i izvršenje agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu; Referendum za nezavisnu i suverenu Bosnu i Hercegovinu; Međunarodno priznanje Republike Bosne i Hercegovine; Genocid i drugi oblici zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Republici Bosni i Hercegovini 1991 – 1995.; Odbrana Republike Bosne i Hercegovine; Daytonski mirovni sporazum.</i></p>												
Ishodi učenja:	<i>Predmet Historija Bosne i Hercegovine pomaže studentima da steknu osnovna saznanja o bitnim činjenicama historijskog razvoja (države i društva) Bosne i Hercegovine i njene državnosti.</i>												
Metode izvođenja nastave:	<i>Predavanja Vježbe</i>												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Midterm: dvije pisane provjere znanja.</i></p> <p><i>Ispiti: završni, popravni i septembarski ispitni rok, pisana provjera znanja.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>procjena znanja studenata: pisana provjera znanja (midterm) i završna, popravna i septembarska pisana provjera znanja;</i> - <i>bodovanje po osnovu prisustva nastavnom procesu i aktivnosti na nastavnom procesu.</i> - <i>da bi student imao pravo pristupa završnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku obavezan je u toku semestra biti prisutan na 80% predavanja i vježbi tokom semestra.</i> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">1. I Midterm</td> <td style="text-align: right;">40 bodova</td> </tr> <tr> <td>2. Prisustvo na predavanjima i vježbama.</td> <td style="text-align: right;">5 bodova</td> </tr> <tr> <td>3. Aktivnost na nastavi</td> <td style="text-align: right;">5 bodova</td> </tr> <tr> <td>4. Završni ispit</td> <td style="text-align: right;">50 bodova</td> </tr> <tr> <td>5. Popravni ispit</td> <td style="text-align: right;">50 bodova</td> </tr> <tr> <td>6. Septembarski ispit</td> <td style="text-align: right;">50 bodova</td> </tr> </table>	1. I Midterm	40 bodova	2. Prisustvo na predavanjima i vježbama.	5 bodova	3. Aktivnost na nastavi	5 bodova	4. Završni ispit	50 bodova	5. Popravni ispit	50 bodova	6. Septembarski ispit	50 bodova
1. I Midterm	40 bodova												
2. Prisustvo na predavanjima i vježbama.	5 bodova												
3. Aktivnost na nastavi	5 bodova												
4. Završni ispit	50 bodova												
5. Popravni ispit	50 bodova												
6. Septembarski ispit	50 bodova												
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Grupa autora, Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja Drugog svjetskog rata, Sarajevo 1994.</i> 2. <i>Nada Klaić, Srednjovjekovna Bosna, Zagreb 1994.</i> 3. <i>Mustafa Imamović, Historija Bošnjaka, Sarajevo 1997.</i> 4. <i>Smail Čekić, Agresija na republiku Bosnu i Hercegovinu: planiranje, priprema, izvođenje, Sarajevo 2004.</i> 5. <i>Smail Čekić, Genocid i istina o genocidu u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2012.</i> 6. <i>Smail Čekić, Dejtonski (mirovni) sporazum – legalizacija genocida u Republici Bosni i Hercegovini, Sarajevo 2016.</i> <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 7. <i>Anto Babić, Diplomatska služba u srednjovjekovnoj Bosni, Sarajevo, 1995.</i> 8. <i>Noel Malcolm, Bosna kratka povijest, Sarajevo, 2011.</i> 9. <i>Enes Pelidija, Banjalučki boj iz 1737; uzroci i posljedice, Sarajevo 2003.</i> 10. <i>Ahmed S. Aličić, Pokret za autonomiju Bosne od 1831. do 1932.</i> 												

	<i>godine, Sarajevo, 1996</i> <i>11. Rasim Hurem, Bosna i Hercegovina u Drugom svjetskom ratu, Sarajevo – Zagreb, 2016.</i>
--	--

<i>Šifra predmeta:</i>	<i>Naziv predmeta:</i> <i>Medijska i informacijska pismenost</i>		
<i>Ciklus: I</i>	<i>Godina: I</i>	<i>Semestar: I</i>	<i>Broj ECTS kredita: 5</i>

<p>Status: Obavezni</p>	<p>Ukupan broj sati: 125 Od toga: - interaktivna nastava: 50 - vježbe, grupni rad i praksa: 25 - Individualni rad studenata: 50</p>
<p>Odgovorni nastavnik/ci</p>	<p>Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada</p>
<p>Preduslov za upis:</p>	<p>Upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovima iz medijske i informacijske pismenosti (MIP). Studenti će kroz interdisciplinarni i interaktivni pristup, zasnovan na UNESCO MIP programu, učiti osnovne MIP-a i</p> <p>Studenti će razviti razumijevanje medija i informacija u kontekstu demokratskog diskursa i društvene participacije; razumijevanje medijskih sadržaja i njihove upotrebe; kritičku evaluacija informacija i izvora informacija; razumijevanje novih i tradicionalnih medijskih formi; te biti u stanju promovirati vještine medijske i informacijske pismenosti i koncept građanskog obrazovanja kroz MIP kao odgovornih učesnika u političkom životu. Studenti će usvojiti znanja o pronalaženju i potrošnji informacija, kao i o njihovoj produkciji, kao i da žene, muškarci i marginalizovane grupacije, kao što su osobe s invaliditetom ili etničke manjine, uživaju ravnopravan pristup informacijama i znanju. MIP se posmatra kao neophodno sredstvo za omogućavanje dijaloga među kulturama, uzajamno razumijevanje i razumijevanje kultura naroda.</p>
<p>Cilj (ciljevi) predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uvod u medijsku i informacijsku pismenost–integralni UNESCO koncept • Poznavanje uloge medija i informacija u demokratiji i građansko učešće • Građanstvo, sloboda izražavanja i slobodan pristup informacijama, demokratski diskurs i koncept cjeloživotnog učenja • Akademsko pisanje • Razumijevanje vijesti, medija i etike informisanja • Predstavljanje u medijima i izvorima informacija • Jezici u medijima i izvorima informacija – stilovi, metode, tehnike i taktike • MIP i oglašavanje - stilovi, metode, tehnike i taktike • Novi i tradicionalni mediji – konvergencija, izazovi i perspektive • Mogućnosti i izazovi interneta • Informacijska pismenost i bibliotečke vještine • Komunikacija, MIP i učenje • MIP i publika • Informacija, mediji, tehnologija, demokratija i globalno selo • MIP i sigurnosne i mirovne studije <p>MIP, umjetna inteligencija, ljudska prava i sigurnost</p>
<p>Tematske jedinice:</p>	<p>Znanje: Studenti pokazuje znanje i razumijevanje u području predmeta, te znaju reproducirati ili prepoznati informacije, ideje, koncepte i principe iz oblasti medijske i informacijske pismenosti u skladu sa ciljevima predmeta.</p> <p>Vještine: Studenti stečenim vještinama pokazuju sposobnost da mogu primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje predmeta, te steći spoznajne i socijalne vještine i biti u stanju da svoje znanje podignu na viši nivo, prodube razumijevanje svog područja studija i kontinuirano razvija vlastite vještine, kroz samostalno učenje i razvoj; Studenti će također steći interpersonalne</p>

	<p>vještine i vještine timskog rada, primjerene kontekstima učenja sigurnosnih i mirovnih studija u skladu sa ciljevima predmeta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetencije: Stečenim kompetencijama studenti imaju sposobnost da prikupljaju i tumače relevantne podatke unutar datog područja predmeta, na osnovu kojih donose sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim društvenim naučnim ili etičkim pitanjima. Stečenim kompetencijama studenti su izgradili vještine učenja neophodne za dalji studij, uz visok stepen autonomije i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora; posjeduje temelj za buduće samousmjeravanje i cjeloživotno učenje u skladu sa ciljevima predmeta; stekli su interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za dalji studij.
Ishodi učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja - 30 % 2. prezentacije i diskusije - 20 % 3. gosti predavači - 10 % 4. vježbe, grupni rad i praksa - 30 % <ul style="list-style-type: none"> • Interaktivna nastava sa elementima učenja kroz istraživanje i grupni rad. • Model: Samostalni rad kroz MIP.UNSA.BA • Grupni rad čitanja zadatih tekstova, pisanje sažetaka i prezentacija. • Vođeno istraživačko učenje na nastavi; grupne diskusije uz vođenje predmetnog nastavnika.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. I Parcijalni test – 25% (25 bodova) 2. Prezentacije/seminarski/aktivnost – 20% (20 bodova) 3. II Parcijalni test – 25% (25 bodova) 4. Kvizovi (2 x 5 bodova) – 10% (10 bodova) 5. Završni usmeni ispit (+validacija testova) - 20 % (20 bodova) <p>Kriterij ocjenjivanja: OCJENE: A (10) 95–100; B (9) 85–94; C (8) 75–84; D (7) 65–74; E (6) 55–64; F (5) 0-54</p>
LITERATURA	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vajzović, E., Hibert, M., Turčilo, L., Vučetić, V., & Silajdžić, L. (2021). Medijska i informacijska pismenost : dizajn učenja za digitalno doba (Vol. 2). Fakultet političkih nauka Univerziteta. https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2021/04/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-DIZAJN-UCENJA-ZA-DIGITALNO-DOBA_e-izdanje-1.pdf 2. Vajzović, E. (2020). Digitalna transformacija sigurnosti i algoritamska demokratija. Sarajevo Social Science Review 9(2), 2020. (7-17) 3. Vajzović, E. (2019). Medijska i informacijska pismenost u sistemu cyber sigurnosti. Posebno izdanje časopisa Kriminalističke teme. Međunarodna konferencija Savremeni izazovi u cyber sigurnosti. Kriminalističke teme. Zbornik radova. Godina XIX, Broj 5, 2019. (529-542). ISSN 1512-5505. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vajzović, E. (Ed.). (2020). Medijska i informacijska pismenost : istraživanje i razvoj. Fakultet političkih nauka Univerziteta. https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2020/12/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-ISTRAZIVANJE-I-RAZVOJ_e-

	<p><i>izdanje-1.pdf</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Vajzović, E., Hibert, M. (2021). <i>Odrastanje učenja : Društvo, kultura, religija u digitalnom dobu. (Vol. 4). Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.</i> 3. Vajzović, E., Milojević, A., Ružić, N. (Ed.) (2021). <i>Regionalni osvrt na razvoj i integraciju medijske i informacijske pismenosti. (Vol. 3). Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.</i> 4. Hibert, M.: <i>Digitalni odrast i postdigitalna doba (2018) MaMa & IPE - Institut za političku ekologiju</i> 5. Vajzović, E., <i>Informacijsko društvo i demokratija: građanska pismenost za digitalno doba (2017) u D. V. Nedeljković & D. Pralica (Authors), Digitalne medijske tehnologije i društveno-obrazovne promene 7 (pp. 268-278). Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsjek za medijske studije. UDC 321.7:004.738.</i> 6. Turčilo, L., <i>Medijska i informacijska pismenost (121-140) u (P)Ogledi o medijima i društvu: članci, eseji, istraživanja“(2017)</i> 7. Dizdar, S., Turčilo, L., Rašidović, B.E., Hajdarpašić, L.: <i>Informacijska pismenost : smjernice za razvoj inovativnih mrežnih modula. 2. izd. Sarajevo: Univerzitet, (2014)</i> 8. Tajić, L.: <i>Medijska pismenost u Bosni i Hercegovini (2013), Internews, Sarajevo</i> <p><i>Sva literatura dostupna na: http://fpn.unsa.ba/enastava/</i></p>
--	---

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Uvod u politologiju		
<i>Ciklus: I</i>	<i>Godina: I</i>	<i>Semestar: I</i>	<i>Broj ECTS kredita: 5</i>

Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Praksa: 25 Samostalni rad studenata: 55
Odgovorni nastavnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada
Preduslov za upis:	<i>Nema</i>
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Upoznavanje studenata sa normativnom svrhom politologije kao nauke, relevantnim teorijama i kategorijalnim politološkim pojmovnikom.</i>
Tematske jedinice:	<i>Politička teorija, politička znanost i politika: Korelacije, tipologije i poimanja Razvoj političke misli Novi pravci u političkim naukama Pojam i predmet politologije: Temeljni politički pojmovi Proučavanje politike: Teorijski pristupi Politika moderne epohe Političke ideologije: pojmovno određenje, liberalizam, konzervativizam i socijalizam Političke ideologije: fašizam, nacionalizam, feminizam i ekologizam Konceptijska poimanja države Pojam i modeli demokratije Antidemokratski i autoritarni režimi vlasti Procesi globalizacije: uvod, globalna politika i pojam globalizacije Procesi globalizacije: teorije, sile/obilježja i vektori globalizacije</i>
Ishodi učenja:	<i>Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i ispita studenti će imati znanje o esencijalnim političkim pojmovima, praktičnim modelima, znanstvenim teorijama i konceptijskim tipologijama u politologiji. Vještine: studenti će biti u stanju identificirati relevantnost i objasniti značaj temeljnih teorija u politologiji. Kompetencije: studenti će biti u stanju primijeniti stečena</i>

	teorijska znanja na bazična politološka istraživanja i političke analize.
Metode izvođenja nastave:	ex katedra 70 % tematske diskusije 30 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Midterm – 50 % Završni ispit- 50%
Literatura:	<p>Obavezna: Uvod u politologiju (Hrestomatija za internu upotrebu), Sarajevo, oktobar 2017., priredio dr. sc. Elvis Fejzić.</p> <p><u>Sadržaj hrestomatije:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Axford, Barrie, Browning, Gary, Huggins, Richard, Rosamond, Ben, Turner, John (2002). <i>Uvod u politologiju</i>, Zagreb: Politička kultura. (str. 183-210, 215-246, 453-482) 2. Hague, Rod; Harrop, Martin (2014). <i>Uporedna vladavina i politika: uvod</i>. Beograd: Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu. (str. 1-129) 3. Hajneman, A. Robert (2004). <i>Uvod u političke nauke</i>, Podgorica: CID. (str. 307-321) 4. Miller, David, ur. (2003). <i>Blackwellova enciklopedija političke misli</i>. Zagreb: Demetra. (str. 477-487) 5. Schwarzmantel, John (2005). <i>Doba ideologija: političke ideologije od Američke revolucije do postmodernih vremena</i>. Zagreb: AGM. (str. 27-54) <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beri, Norman (2007). <i>Uvod u modernu političku teoriju</i>. Beograd: Službeni glasnik. 2. Fejzić, Elvis (2017). <i>Referendum i demokratska vlast: plebiscitarna demokratija kao prijetnja</i>. Sarajevo: časopis Pregled, god. 58, br. 1, str. 27-43. 3. Hattich, Manfred (1996). <i>Temeljni pojmovi političke znanosti</i>. Osijek-Zagreb-Split: Panliber. 4. Hejvud, Endru (2004) <i>Politika</i>, Beograd: Clio. 5. Jameson, Frederic (2000). <i>Globalizacija i politička strategija</i>. Zagreb: časopis Politička misao, god. 37, br. 4, str. 89-104. 6. Lowi, Theodore J. (2001). <i>Naš milenij: politička znanost sučeljuje se s globalnom korporacijskom privredom</i>. Zagreb: časopis Politička misao, god. 38, br. 3, str. 60-81. 7. Plant, Raymond (2002). <i>Suvremena politička misao</i>. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: POLEMOLOGIJA		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: OBAVEZAN		Ukupan broj sati: 125 <i>Predavanja : 45</i> <i>Vježbe: 15</i> <i>Samostalni rad studenta: 65</i>	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Proučavanje društvenih konflikata, njihovih uzroka i posljedica, a naročito rata kao oružanoga konflikta najvišega intenziteta. Interdisciplinarno: polemološko – sociološko – filozofsko-etičko izučavanje konflikata i rata i njegovo teorijsko, tehnološko i historijsko lociranje u date međunarodne okolnosti, sa uklonom na kritičko proučavanje pojmova koji proizilaze iz onih koji opisuju društvene konflikte i rat.</i>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam i sadržaj predmeta - Polemologija; 2. Društveni konflikti, vrste, nivoi, uzroci i posljedice; 3. Klasične i suvremene teorije o konfliktima i ratu, njihovo historijsko značenje i dometi; 4. Rat i društvo 5. Rat i drugi oblici upotrebe sile u međunarodnim odnosima; 6. Proučavanje fenomena društvene moći, društvene i vojne sile i njihovih historijskih konotacija; 7. Naučno-tehnološka uslovljenost rata kroz historiju i posljedice upotrebe konvencionalnoga i nekonvencionalnoga naoružanja u međunarodnim odnosima; 8. Međunarodno pravo, sila i rat; 9. Budućnost rata 10. Rat i mir 		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje: Predmet omogućuje studentima da steknu osnovna znanja o društvenim konfliktima, njihovoj vrsti, nivoima, uzrocima i posljedicama.</i></p> <p><i>Vještine : Studenti će moći razumjevati i kritički proučavati klasične i suvremene teorije o konfliktima i ratu.</i></p> <p><i>Kompetencije: Predmet će omogućiti studentima da upoznaju različite oblike upotrebe sile u međunarodnim odnosima.</i></p>		
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja 2. Kritičko mišljenje 		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prisustvo na nastavi 5% 2. Parcijalni ispit 30% 3. Istraživački rad 15% 		

	4. Završni ispit (R/RSF) 50%
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa autora: <i>Leksikon sigurnosti (2001.)</i>, DES, Sarajevo; 2. Oyvind Osterud: <i>Šta je rat (2016.)</i>, Univerzitet u Sarajevu, Institut za istraživanja genocida, Sarajevo. 3. Ozren Žunec: <i>Socijalnoteorijski temelji Clausewitzove teorije rata u Rat i društvo. Ogledi iz sociologije vojske (1998.)</i>, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, str. 32-41. <p>Dopunska:</p> <p>Tomas Hobs: <i>Levijatan (1962)</i>, Kultura, Beograd, drugo izdanje (1991), Gradina, Niš</p> <p>Nikolo Makijaveli: <i>Vladalac (1880)</i>, Pančevo, Braća Jovanović</p> <p>Platon: <i>Država (1976)</i>, BIGZ, Beograd</p> <p>Aristotel: <i>Politika (1975)</i>, BIGZ, Beograd</p> <p>Sun Cu Vu: <i>Vještina ratovanja (2004)</i>, CIP Narodna biblioteka Srbije, Beograd</p> <p>Ibn Haldun: <i>Muqadima (1982)</i>, Veselin Masleša, Sarajevo</p> <p>Hasan Kafija Prušćak: <i>Temelji mudrosti o uređenju svijeta (1996)</i>, Graforad, Travnik</p> <p>Aurelije Augustin: <i>O državi Božijoj (1982)</i>, Kršćanska sadašnjost, Zagreb</p> <p>Karl Klauzevic: <i>O ratu (1951)</i>, Vojno delo, Beograd</p> <p>Braco Kovačević: <i>Rat (1995)</i>, Svetovi, Novi Sad</p> <p>Kristofer Koker: <i>Budućnost rata (2010)</i>, Zavod za udžbenike, Beograd</p> <p>Nigel Calder: <i>Rat budućnosti (1969)</i>, Novinarska izdavačka kuća stvarnost, Zagreb</p> <p><i>i druga literatura po preporuci nastavnika</i></p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: UVOD U FILOZOFIJU		
<i>Ciklus: I</i>	<i>Godina: I</i>	<i>Semestar: I</i>	<i>Broj ECTS kredita: 5</i>
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Seminarski rad:15 Individualni rad:50		
Odgovorni nastavnik			
<i>Saradnik/ci</i>	<i>nema</i>		
<i>Preduslov za upis:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Kroz program predmeta i susret s izvornim filozofskim pitanjima student/ica se uvodi u različite tradicije i problematiku filozofskog/kritičkog mišljenja, te upoznaje s idejama nekih od najvažnijih filozofa i filozofskih pravaca koji su u bitnom smislu oblikovali ljudsko individualno i društveno-političko samorazumijevanje.</i> ■ <i>Kroz naglasak na kritičkom ispitivanju ključnih filozofskih problema i argumentacije student/ica stječe širu naobrazbu i pretpostavke za kritičko promišljanje centralnih životnih, društvenih i političkih pitanja, te vrijedno iskustvo filozofskog načina propitivanja što će predstavljati značajan intelektualni kapital u daljem studiranju i usvajanju gradiva iz društvenih i humanističkih nauka.</i> ■ <i>U strukturnom smislu koncept ovog kursa plod je križanja historijskog i problematskog pristupa uz samostalan studentski rad na izvornom filozofskom tekstu tokom vježbi.</i> 		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ■ FILOZOFIJA I NJENA DRUŠTVENA FUNKCIJA <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Filozofija kao demitologizacija i konstrukcija svijeta – antička filozofija;</i> 2. <i>Filozofija kao kritika i rekonstrukcija; filozofija, emancipatorska imaginacija i demokratija – moderna filozofija.</i> ■ FILOZOFIJA I NJENE DISCIPLINE: <ol style="list-style-type: none"> 3. <i>Logika i teorija spoznaje;</i> 4. <i>Logika i teorija spoznaje – pojam, sud, zaključak</i> 5. <i>Logika i teorija spoznaje – analiza, sinteza, generalizacija</i> 6. <i>Logika i teorija spoznaje – apstrakcija, konkretizacija</i> ■ FILOZOFIJA I NJENA POVIJEST: <ol style="list-style-type: none"> 7. <i>Antička filozofija: Uvod u 'grčki' način razmišljanja; Homer i Hesiod – otkriće individuum; Osnovni pojmovi: DIKE, ARETE, THEOS; Anaksimandrov fragment</i> 8. <i>Tri polja intelektualnog interesa: spekulativno il naučno, praktičko, kritičko; Jonjani i pitagorejci; Heraklit, Parmenid i pluralisti; Heraklitov fragment</i> 9. <i>Okret k čovjeku: Sofisti i Sokrat; Ontološko razdoblje: Platon i Aristotel; Kinici i Stoici. Protagorin fragment</i> 10. <i>Građanska filozofija: Utemeljenje subjekta i društvene zajednice: Descartes, Spinoza, Hobbes, Locke;</i> 11. <i>Spor racionalizma i empirizma; prosvjetiteljstvo;</i> 12. <i>Filozofija kao misao revolucije;</i> 		

	<p>13. Kritički projekt Immanuela Kanta; Hegel – 'filozofija kao njezino vrijeme obuhvaćeno duhom';</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Osnovni pravci razvoja savremene filozofije
<p>Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ovladavanje ključnim humanističkim pojmovima; ■ Stjecanje navike intelektualne provokativnosti, stalne upitnosti i stalne otvorenosti za argumentiranu raspravu; ■ Stjecanje uvida u nastanak i razvoj svojevrsne intelektualne povijesti Europe i njezinih vrijednosti; ■ Razvijena senzibilnost za pluralitet interpretativnih obrazaca i njihovu otvorenost u savremenom dobu krize; <p>14. Stjecanje navike rada na izvornom znanstvenom tekstu;</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Interaktivna predavanja 70% ■ Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 30%
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene</p>	<p>R-RSF studentice i studenti</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ I Midterm (test) (40 bodova - 40%) ■ Seminarski rad - vježbe (20 bodova – 20%) ■ Završni usmeni ispit (razgovor) ili pismeni ispit (40 bodova - 40%) <p>V studentice i studenti</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Seminarski rad – esej (20 bodova – 20%) ■ Završni ispit (80 bodova – 80%)
<p>LITERATURA</p>	<p>Obavezna:</p> <p><i>Boris Kalin, Povijest filozofije (bilo koje izdanje);</i> <i>Gajo Petrović, Logika (bilo koje izdanje);</i></p> <p>Obavezna literatura za rad na vježbama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Platon: Odbrana Sokratova (online); 2. Platon (2002): Država, Beograd: BIGZ -VI i VII knjiga; 3. Aristotel (1970): Politika, Beograd: Kultura - I knjiga; 4. R. Descartes (1998): Meditacije o prvoj filozofiji, Beograd: Plato - I-III; 5. I. Kant: Odgovor na pitanje: Šta je prosvjećenost (online); 6. K. Marx, F. Engels: Manifest komunističke partije (online); 7. J. S. Mill (2007): O slobodi, Beograd: Pravni fakultet; 8. F. Nietzsche: Antihrist (online); 9. M. Foucault: Šta je prosvjetiteljstvo? (online). <p>Šira literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bertrand Russell, Mudrost Zapada (Split: Marjan Tisak, 2005) ili neki drugi

	udžbenik iz Historije filozofije; 2. Nigel Warburton, Filozofija /Osnove (Zagreb: Kruzak, 1999); 3. „Rječnik pojmova“ iz Branko Bošnjak, Filozofija / Uvod u filozofsko mišljenje i rječnik (Zagreb: Naprijed, 1985); 4. Tomas Neigel (Thomas Nagel), O čemu je zapravo reč? / Vrlo kratak uvod u filozofiju (Beograd: Službeni glasnik, 2005); 5. Vodič kroz filozofiju, P. Kozlovski prir. (Beograd: Plato, 2003); 6. Danilo Pejović, Veliki učitelji mišljenja (Zagreb: Naprijed, 2002); 7. Filozofska hrestomatija I- IX (Zagreb: Matica Hrvatska, bilo koje izdanje);
--	---

II SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Demokratija, civilno društvo i ljudska prava		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZAN		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenta: 75	
Odgovorni nastavnik/ca	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovima iz demokratije, civilnog društva i ljudskih prava, te njihov međusobni odnos. Studenti će kroz interdisciplinarni i interaktivni pristup učiti osnovne teorije i modele demokratije, izučavati ulogu civilnog društva, te historijsko-filozofski razvoj ljudskih prava i značaj zaštite individualnih i kolektivnih prava i sloboda u demokratskim društvima. Promovirat će se koncept građanskog obrazovanja za demokratiju i uloga mladih kao odgovornih učesnika u političkom životu. Student treba razumjeti svrhu i funkciju institucija demokratije, te ovladati ključnim teorijama i institutima zaštite ljudskih prava, osobito onih proizašlih iz regionalnog sistema zaštite ljudskih prava u Europi, utemeljenog na Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Historijski razvoj demokratije; shvatanje, elementi, vrijednosti i razvoj demokratije; modeli demokratije 2. Civilno društvo 3. Algoritamska demokratija (algoritmi, digitalni mediji i demokratski diskurs) 4. Demokratija i civilno društvo; građansko obrazovanje za demokratiju 5. Demokratija i sigurnost 6. Historijsko – filozofski razvoj ljudskih prava; 7. Generacije ljudskih prava 8. Univerzalnost ljudskih prava: pravna, aksiološka i empirijska 		

	<p>dimenzija;</p> <p>9. Savremeni sistem zaštite ljudskih prava</p> <p>10. DCLJP i euroatlantske integracije;</p> <p>11. Analiza odabranih slučajeva kršenja ljudskih prava.</p>
Ishodi učenja:	<p>Nakon savladavanja metodskih jedinica modula, studenti će biti sposobni shvatiti značaj demokratije, civilnog društva i ljudskih prava, ulogu civilnog društva, te identificirati povrede ljudskih prava i sredstva i metode njihove efikasne zaštite na domaćem i međunarodnom planu, kao i argumentovano promišljanje o novim izazovima za demokratiju i ljudska prava u svijetu, kao i značaj i ulogu građanskog obrazovanja za demokratiju.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. Interaktivna predavanja – 40%</p> <p>2. Vježbe, grupni rad - 20%</p> <p>3. Prezentacije (domaći zadaci i diskusije) - 30%</p> <p>4. gosti predavači - 10%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Redovni studenti/ice:</p> <p>1. Prisustvo na nastavi 5%</p> <p>2. Parcijalni ispit 30%</p> <p>3. Vježbe (Kviz 10%, Prezentacije 10%) 20%</p> <p>4. Završni ispit (R/RSF) 45%</p> <p>Vanredni studenti/ice:</p> <p>Pismeni ispit 100%</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>1. HRESTOMATIJA</p> <p>2. Vajzović, E., <i>Informacijsko društvo i demokratija: građanska pismenost za digitalno doba</i> (2017)</p> <p>3. Collins, A. (2018) <i>Savremene sigurnosne studije</i>.</p> <p>4. Vajzović, E. et.al. (2021) <i>Medijska i informacijska pismenost: Dizajn učenja za digitalno doba</i>. FPN UNSA</p> <p>5. Vajzović, E., „Demokracija i nacionalna sigurnost“, (2009), FPN</p> <p>6. Beridan, I., „Politika i sigurnost“. Sarajevo: Fakultet političkih nauka Sarajevo (2008)</p> <p>7. Pavlović, V., <i>Civilno društvo i demokratija, Čigoja štampa, (2004)</i></p> <p>8. <i>Ustav Bosne i Hercegovine</i></p> <p>9. <i>Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima – UN 1948</i></p> <p>10. <i>Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Vijeće Europe, 1950</i></p> <p>Dopunska:</p> <p>11. Robert A. Dahl, <i>Demokratija i njezini kritičari</i>, Nakladno-istraživački zavod Politička kultura, Zagreb, 1999</p> <p>12. Held, D. <i>Modeli demokratije</i>, (1990)</p> <p>13. <i>Čitanka ljudskih prava, zbornik radova</i> (2001)</p> <p>14. Bakšić – Muftić, J. <i>Sistem ljudskih prava</i>, (2002)</p> <p>15. Bourghenthal, T., <i>Međ. ljudska prava u sažetom obliku</i>, Sarajevo</p>

	(1998) 16. Međunarodno pravo ljudskih prava, grupa autora, Beograd (2006) 17. ostala literatura: Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu Sva obavezna literatura dostupna na: http://fjn.unsa.ba/enastava/
--	--

Šifra predmeta:	UVOD U SIGURNOSNE I ODBRAMBENE STUDIJE		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZAN	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenta: 75		
Preduslov za upis:	NE		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Sticanje osnovnih znanja o sigurnosti i njegovom značenju u kontekstu države, međunarodne sigurnosti, sigurnosti pojedinca, globalne i kosmičke sigurnosti u kontekstu očuvanja ljudskoga roda u svim aspektima ugrožavanja; proučavanje sistema nacionalne sigurnosti pojedinih zemalja, komparacija i izrada modela nacionalne sigurnosti, uz paradigmu elemenata sigurnosne politike, doktrine i strategije. Usvajanje znanja o elementima nacionalne sigurnosti i njihovim zadaćama, a napose u različitim političkim sistemima. Proučavanje nivoa i elemenata nacionalne, kooperativne i kolektivne sigurnosti.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kategorijalni aparat sigurnosnih studija, a napose kritički pristup pojmovima; 2. Analiza pojmova: Sigurnost, sigurnosna politika, doktrina, strategija, sistem sigurnosti...; 3. Historijski razvoj odnosa politike i sigurnosti; 4. Nivoi sigurnosti: nacionalna, regionalna i globalna. 5. Međunarodno-pravni i nacionalni aspekti prava odbrane i sigurnosti; 6. Politika i sigurnost u različitim političkim sistemima; 7. Nacionalni sistemi sigurnosti pojedinih zemalja; 8. Koalicione doktrine i strategije; kooperativna i kolektivna sigurnost; 9. Modeli sistema sigurnosti; 10. Elementi sistema sigurnosti i njihove funkcije; 11. Nivoi sigurnosti: nacionalna, regionalna i međunarodna 		

	<p>sigurnost;</p> <p>12. Demokratski nadzor nacionalne sigurnosti</p> <p>13. Civilno-vojni odnosi;</p>																
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Predmet omogućuje studentima da steknu osnovna znanja o sistemu nacionalne sigurnosti tj.mjerama, snagama, funkcijama i djelatnostima sistema.</p> <p>Vještine: Studenti će, također, moći razumjevati i kritički sagledavati savremene teorije sigurnosti i odbrane.</p> <p>Kompetencije: Predmet će omogućiti studentima da upoznaju različite koncepte sigurnosti (globalna, kolektivna, regionalna).</p>																
Metode izvođenja nastave:	<p>1. Interaktivna predavanja</p> <p>2. Vježbe</p> <p>3. Presentacije (domaći zadaci)</p>																
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2. Parcijalni ispit</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>3. Kviz</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi, prezentacije</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>5. Završni ispit (R/RSF)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- Pismeni ili usmeni</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>5. Vanredni studenti</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- Pismeni</td> <td>100%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi	5%	2. Parcijalni ispit	25%	3. Kviz	10%	4. Seminarski radovi, prezentacije	10%	5. Završni ispit (R/RSF)		- Pismeni ili usmeni	50%	5. Vanredni studenti		- Pismeni	100%
1. Prisustvo na nastavi	5%																
2. Parcijalni ispit	25%																
3. Kviz	10%																
4. Seminarski radovi, prezentacije	10%																
5. Završni ispit (R/RSF)																	
- Pismeni ili usmeni	50%																
5. Vanredni studenti																	
- Pismeni	100%																
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>1. Izet Beridan: Politika i sigurnost (2009.), Fakultet političkih nauka, Sarajevo;</p> <p>2. Grupa autora: Leksikon sigurnosti (2001.), DES, Sarajevo;</p> <p>3. Alan Collins: Suvremene sigurnosne studije (2010), Politička kultura, Zagreb;</p> <p>4. Smajić Mirza, Turčalo Sead, Seizović Zarije: Humana sigurnost, (2017), Fakultet političkih nauka; Sarajevo;</p> <p>Dopunska:</p> <p>1. Grupa autora: Suvremene sigurnosne politike (2008.), Golden marketing, Zagreb;</p> <p>2. Semjuel Hantington: Vojnik i država (2004.), Fakultet političkih nauka, Beograd;</p> <p>3. Tatalović S (2006): Međunarodna i nacionalna sigurnost, Politička kultura, Zagreb;</p> <p>4. Smajić Mirza(2011): Sigurnosna politika Bosne i Hercegovine u:</p>																

	<p><i>Država, politika i društvo u Bosni i Hercegovini, University Press-Magistrat Sarajevo</i></p> <p><i>5. Beridan Izet, Smajić Mirza, Turčalo Sead (2010): "Politika nacionalne sigurnosti Bosne i Hercegovine" (67-86 str), Zbornik radova: Regionalna sigurnost i multilateralna suradnja: Republika Hrvatska i Jugoistok Europe, Centar za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti Zagreb, Politička kultura, Zagreb;</i></p> <p><i>6. Zakonska akta Bosne i Hercegovine koja reguliraju oblast sigurnosti;</i></p>
--	--

Šifra predmeta:		Naziv predmeta: Politički sistem Bosne i Hercegovine	
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita:6
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Prezentacije: 50 Aktivnost na nastavi: 25	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Ne		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj modula je upoznati studente, sadašnje i buduće uposlenike sigurnosnih i drugih upravnih struktura BiH, sa osnovnim teorijsko-praktičnim znanjima iz oblasti političkog sistema, o oblicima države, izbornim procesom i političkim organiziranjem i predstavljanjem, aktualnim ustavno-pravnim uređenjem Bosne i Hercegovine i njegovim historijskim kontinuitetom, javnim mnijenjem, sistemom zaštite ljudskih prava, pojmom građanina i građanskog društva i najzad konceptom konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, posebno u svjetlu presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetima u kojima je za povrede ljudskih prava tužena Bosna i Hercegovina.		

Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod – pojam, predmet, metod, struktura predmeta 2. Oblici države 3. Teorija stranačkog organiziranja i funkcioniranja 4. Političko javno mnijenje 5. Istorijsko porijeklo predstavničkog i parlamentarnog sistema 6. Kontinuitet državnosti: Srednjevjekovna - Daytonaska Bosna i Hercegovina 7. Političko pravni uzroci etnomobilizacije i dekonstitucionalizacije u BiH 8. Ustavno-pravno uređenje Bosne i Hercegovine 9. Politička participacija u Bosni i Hercegovini – Izbori 10. Ljudska prava i osnovne slobode u Ustavu Bosne i Hercegovine 11. Evropski standardi ljudskih prava u Bosni i Hercegovini 12. Institucionalno-pravni mahanizmi za zaštitu ljudskih prava u Bosni i Hercegovini 13. Konstitutivni narodi i ustavne promjene
Ishodi učenja:	<p><u>Znanje:</u> Osnovna znanja o teoriji političkog sistema, reprezentativnoj demokratiji, ustavnom uređenju države, političkom organizovanju i djelovanju, ljudskim prava i njihovoj zaštiti te specifična znanja o državno-pravnoj istoriji BiH.</p> <p><u>Vještine:</u> Raspoložuci navedenim znanjima, student će moći kvalifikovano čitati dnevnu i periodičnu štampu, te nakon pronalaska posla, razumjeti mikroi makro radnu okolinu i njihovo njeno funkcionisanje unutar političkog sistema BiH.</p> <p><u>Kompetencije:</u> Sposobnost raditi u bilo kom segmentu javne uprave u BiH, u domenu materije političkog sistema</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ex cathedra 2. Prezentacije i drugi vidovi aktivnog učešća studenata u nastavi 3. Gosti predavači 4. Vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Prisustvo nastavnom procesu: max. 5 bodova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Midterm ispit: max. 35 bodova ▪ Završni i spit: max. 50 bodova ▪ Pismeni rad/esej ▪ Prezentacija/diskusija max. 10 bodova
Literatura:	<p><u>Obavezna:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ibrahimagić O., Seizović. Z., Arnautović, S., Politički sistem Bosne i Hercegovine 4 (Tom I i II), Promocult, Sarajevo, 2010. 2. Seizović, Zarije, Konstitutivni narodi i ustavne promjene (Constituent Peoples and Constitutional Changes), drugo dopunjeno izdanje, Dobra knjiga, Sarajevo, 2014. 3. Ibrahimagić, Omer, Državno-pravni razvitak Bosne i Hercegovine, VKBI, Sarajevo, 1998. 4. Muhić, Fuad, Teorija države i Teorija prava, Svjetlost, Sarajevo, 1983. (Muhić, Fuad, Teorija države i prava, Magistrat, Sarajevo, 2002.); 5. Nuhanović, Asad, Fenomen javnosti, Promocult Sarajevo, 2005. 6. Ustav Bosne i Hercegovine

	<p>7. Izborni zakon Bosne i Hercegovine</p> <p>8. Opšti okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini (Daytonski mirovni sporazum)</p> <p>9. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda</p> <p>10. Presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci v. Bosna i Hercegovina</p> <p>11. Presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Ilijas Pilav v. Bosna i Hercegovina</p> <p>12. Presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Azra Zornić v. Bosna i Hercegovina</p> <p><u>Dopunska:</u></p> <p>1. Lippmann, Walter, Javno mnijenje, Naklada Naprijed, Zagreb, 1995.</p> <p>2. Michels, Robert, Sociologija partija u suvremenoj demokraciji – istraživanje o oligarhijskim tendencijama u životu skupina, Informator, Zagreb, 1997.</p> <p>3. Zakošek, Nenad (2002), Politički sustav Hrvatske, Fakultet političkih znanosti Zagreb,</p> <p>4. Đorđević. Jovan, Politički sistem, Službeni list SFRJ, Beograd, 1971</p> <p>5. Malcolm, Noel, Povijest Bosne – Kratki pregled, Erasmus Gilda, Novi liber - Dani, Zagreb-Sarajevo, 1995.</p> <p>6. D.J. Harris – M.O. Boyle – C. Warbrick, Law of the European Convention on Human Rights, Butterworths, London, Dublin, Edinburgh, 1995.</p> <p>7. Seizović, Zarije, Paradigma Bosna: juče, danas, sutra, Dobra knjiga, Sarajevo, 2014.</p> <p>8. 20. Seizović, Zarije, Političke stranputice post-daytonske Bosne i Hercegovine, Fakultet političkih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2017.</p>
--	---

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: METODOLOGIJA DRUŠTVENIH ISTRAŽIVANJA		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezan		<p>Ukupan broj sati: 150</p> <p>Predavanja: 45 sati</p> <p>Vježbe: 30 sati</p> <p>Samostalni rad: 50 sati</p> <p>Grupni rad: 15 sati</p> <p>Terenski rad: 10 sati</p>	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ■ Studenti će moći kompetentno učestvovati u nastavnom procesu studija i spoznati ključne metodološke pristupe i probleme u znanosti. ■ Studenti će steći bazične vještine i kompetencije o istraživačkom procesu u društvenim istraživanjima. ■ Studenti će savladati osnove kvantitativnog i kvalitativnog istraživačkog pristupa. 		
Tematske jedinice	<ul style="list-style-type: none"> ■ Društvena znanost i znanstveno-istraživačka djelatnost 		

- *Osnovne epistemološko-metodološke crte u društvenim znanostima*
- *Znanost, metoda i metodologija, znanstveno-teorijske osnove metodologije, dva društveno-znanstvena teorijska stava*
- *Društvena teorija i empirijsko istraživanje. Važnost epistemologije i metodologije za znanstveno-istraživačku djelatnost.*

■ **Metode i metodologija znanstvenog istraživanja**

- *Opća i posebna metodologija znanstvenog istraživanja.*
- *Osnovne karakteristike znanstvene metode („objektivnost“, pouzdanost, preciznost, sistematičnost i općenitost).*
- *Podjela znanstvenih metoda: induktivna i deduktivna, metoda analize i sinteze, metoda apstrakcije i konkretizacije, metoda generalizacije i specijalizacije, metoda dokazivanja i opovrgavanja, metoda klasifikacije, metoda deskripcije, metoda kompilacije, metoda komparacije, primjena matematičko-statističkih metoda u društvenoj znanosti, metoda modeliranja, upotreba historiografskih podataka u društvenoj znanosti, eksperiment, metoda mozaika, kibernetička metoda, dijalektička metoda, genetička metoda, aksiomatska metoda, metoda idealnih tipova, studija slučaja, anketa, intervju, test, metod posmatranja, metod brojenja, metoda mjerenja, Delfi-metoda...*
- *Primjena specijaliziranih kompjuterskih programa u društveno-znanstvenim istraživanjima (SAS, SPSS, AQUAD, ATLAS, EXCEL...); Statističke tehnike za prikupljanje i obradu podataka: statistička masa, statistička jedinica, statističke klasifikacije (kvantitativna, kvalitativne, hronološka i geografska); Statističke serije (statičke i dinamičke); Statistička analiza; Statistička jedinica i obilježje; Varijacija obilježja*

■ **Mjerenje i mjerne skale u društvenoj znanosti**

- *Mjerenje i vrste mjerenja: mjerenje zasnovano na pravilnostima koje određuju relacije raznih obilježja, mjerenje „na osnovu odluke“ i fundamentalno mjerenje; Vrste mjerenja i mjerne skale: nominalna, ordinalna, intervalna i omjerna skala; Semiintervalne skale (između ordinalne i intervalne): Thurstonova, Likertova i Osgoodova (ili semantički diferencijal) skala;*
- *Mjerni instrument: mjerni mehanizam i mjerna skala; Mjerne karakteristike instrumenta: valjanost, pouzdanost, osjetljivost i objektivnost; Vrste mjernih instrumenata: test, upitnik ličnosti, skala procjene i anketni upitnik; Strukturirani i polustrukturirani interview; Otvorena i zatvorena pitanja u anketnom upitniku...*

■ **Postupak znanstvenog istraživanja**

- *Vrste znanstvenih istraživanja: fundamentalna, aplikativna, razvojna i akcijska istraživanja; Longitudinalna, transverzalna i komparativna istraživanja, studija slučaja; Sadržaj istraživačkog projekta: problem istraživanja, ciljevi i hipoteze istraživanja, metode, očekivani rezultati i*

	<p>objavljeni radovi istraživača;</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Faze znanstvenog istraživanja: identifikacija i formulacija problema istraživanja, pregled literature koja se bavi istim problemom (pravljenje literaturnog okvira za istraživanje), postavljanje hipoteza kao pokušaja odgovora na problemsko pitanje, izbor metoda za prikupljanje podataka, sakupljanje podataka, interpretacija i obrada prikupljenih podataka, predočavanje rezultata posredstvom znanstvenog izvještaja... □ Upoznavanje s modelima i nacrtima istraživanja. Razlikovanje kvantitativnog i kvalitativnog pristupa u znanstvenom istraživanju... <p>■ Pisanje i obrađivanje znanstvenog i stručnog rada</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Znanstveni članak, magistarski rad, doktorski rad; Citiranje literature, fusnota; Bilješke uz tekst; □ Europski sistem citiranja i fusnota; Harvardsko-američki sistem citiranja i fusnota; Ilustracije u tekstu (tabele, grafikoni, crteži, mape, fotografije, sheme, slike...); □ Pisanje teksta (koncept rukopisa i završi tekst ili čistopis); Jezičko-stilska i terminološka obrada rukopisa; Lektura i korektura; Recenzija, prikazi, osvrti...
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Studenti će razumjeti osnove znanstvenog pristupa istraživanju, poznavanje faza znanstvenog istraživanja te osposobit će se za primjenu istraživačkih rezultata u praksi. ■ Studenti će se upoznati sa svrhom znanstvenog istraživanja: opis, objašnjenje, predviđanje i kontrola istraživane pojave ■ Razumjeti definirati istraživačke probleme, izbor istraživačkog nacrtu te izbor uzorka i mjerenje <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Biti u stanju definirati istraživačke probleme, izbor istraživačkog nacrtu te izbor uzorka i mjerenje <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Biti u stanju koherentno i efikasno prezentirati nalaze istraživačkog rada
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Interaktivna predavanja 50% ■ Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 30% ■ Seminari 10% ■ Terenska nastava 10%

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Kviz (I i II) (2x10= 20 bodova - 20%)</i> ■ <i>Midterm (test) (30 bodova - 30%)</i> ■ <i>Naučnoistraživački rad (20 bodova – 20%)</i> ■ <i>Završni usmeni ispit (razgovor) ili pismeni ispit (30 bodova - 30%)</i>
<p>Literatura:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Lavić, Senadin, Metodološke rasprave, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, 2014.</i> 2. <i>Vujević, Miroslav, Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti, Informator, Zagreb, VI. dopunjeno izdanje, 2002.</i> 3. <i>Mesihović, Nijaz, Uvod u metodologiju društvenih nauka, Sarajevo, 2003.</i> 4. <i>Mejovšek, Milko, Metode znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima, SLAP, Zagreb, 2007. godine</i> 5. <i>Filipović, Muhamed, Metodologija znanosti i znanstvenog rada, Svjetlost, Sarajevo, 2004.</i> 6. <i>Petz, Boris/Kolesarić, Vladimir/Ivanec Dragutin, Petzova statistika – Osnovne statističke metode za nematematičare, Naklada Slap, Zabreb, 2012.</i> ■ Šira literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kukić, Slavo/Markić, Brano, Metodologija društvenih znanosti – metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Ekonomski Fakultet Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2006.</i> 2. <i>Lavić, Senadin, Pluralistička racionalnost, DES, Sarajevo, 2004.</i> 3. <i>Haralambos, Michael/Holborn, Martin, Sociologija – Teme i perspektive, Golden marketing, Zagreb, 2002.</i> 4. <i>Giddens, Anthony, Sociologija, Ekonomski fakultet Beograd, Beograd, 2003.</i> 5. <i>Ibrulj, Nijaz, Stoljeće rearanžiranja. Eseji o identitetu, znanju i društvu, Filozofsko društvo Theoria, Sarajevo, 2005.</i> 6. <i>Popper, Karl R., Logika naučnog otkrića, Nolit, Beograd, 1973.</i> 7. <i>Lakatos, Imre/Musgrave, Alan (eds.), Kritika i rast saznanja, Plato, Beograd, 2003.</i> Zelenika, R. (2011) <i>Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela. Rijeka: Ekonomski fakultet; Kastav: IQ Plus.</i>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: JAVNA UPRAVA		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezan		Ukupan broj sati: 150 <i>Opciono razraditi distribuciju sati po tipu:</i> <i>Predavanja: 45</i> <i>Vježbe: 0</i> <i>Samostalni rad studenata: 105</i>	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Proučavanje javne uprave ima značajno mjesto u savremenoj politološkoj misli, jer je proučavanje uprave u mnogim segmentima ekvivalentno proučavanju države, njenom razvoju te promjenama njene uloge u društvenom i političkom sistemu. Promjena uloge države je, posebno nakon industrijske revolucije u 19. i 20. stoljeću, uslovljena tehnološkim razvojem, urbanizacijom, demografskim promjenama, globalizacijom te širenjem međunarodno priznatih ljudskih prava i sloboda. U nastavnom procesu studenti će spoznati teorijski koncept</i>		

	<p>savremene javne uprave, njen historijski razvoj i njenu ulogu u društveno – ekonomskom razvoju u uvjetima tranzicije, evropskih integracija, tržišne liberalizacije i globalizacije. Pored toga studenti će izučavati odnos izvršne i zakonodavne vlasti, fenomen birokratizma u upravi, odnos uprave i građana te oblike političkog nadzora nad upravom. Cilj predmeta je i proučavanje ustavnog koncepta i pozitivno – pravne klasifikacije političko – izvršnih organa javne uprave u političkom sistemu Bosne i Hercegovine. Poseban segmet nastave se odnosi na osnovne aspekte reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini u procesu integracije u Evropsku uniju kao jednim od temeljnih uslova za postizanje punopravnog članstva.</p>
<p>Tematske jedinice:</p>	<p>Pojam i vrste upravnih sistema</p> <p>Faze u istorijskom razvoju upravnih sistema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asocijativna faza u upravljanju društvenim poslovima - Teritorijalizacija upravljanja društvenim poslovima - Funkcionalizacija upravljanja društvenim poslovima <p>Društvena uloga upravnih organizacija</p> <p>Razvoj uprave i političkih sistema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uprava u prosvjećenom apsolutizmu - Demokratske reforme i revolucije - Države industrijskog i urbanog društva - Dekoncentracija, decentralizacija i načelo supsidijarnosti. <p>Oblici i sredstva političkog nadzora uprave</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nadzor i politički nadzor; - Sredstva političkog nadzora; - Dioba vlasti; - Predstavništvo građana i glavni oblici uticanja na upravu; Sudjelovanje građana; - Ograničenje pravilima <p>Službenička etika</p> <p>Fenomen birokratizma u upravi</p> <p>Uprava u Bosni i Hercegovini</p> <p>Evropski upravni prostor</p> <p>Reforme i modernizacije uprave u integracijskom procesu u EU</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje: Razumijevanje uloge uprave u društvu i političkom sistemu. Vještine: Razumijevanje savremenih tendencija razvoja uprave. Kompetencije: Studenti će se osposobiti za znanstveno i kritičko analiziranje (ne)funkcionalnosti javne uprave u Bosni i Hercegovini, te o nužnim reformama javne uprave u Bosni i Hercegovini procesu</p>

	evropskih integracija.
Metode izvođenja nastave:	Ex katedra 60% Tematske diskusije 40%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Midterm 50% (pismeni ispit) Završni ispit 50% (pismeni ispit)
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eugen Pusić (2002), Nauka o upravi, Zagreb: Školska knjiga 2. Dedić, Sead (2001), Upravno pravo Bosne i Hercegovine, Sarajevo: Magistrat. 3. I. Koprić, G. Marčetić, A. Musa, V. Đulabić, G. Novak (2016), Upravna znanost – javna uprava u suvremenom evropskom kontekstu, Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leskovac, Saša (2009), <i>Tranzicija i reforma javne uprave</i>, Sarajevo: FPN. 2. Eugen Pusić (1985) <i>Upravni sistemi, Knjiga 1</i>, Zagreb: Grafički zavod Hrvatske. 3. M. Pejanović; <i>Politički razvitak Bosne i Hercegovine u postdejtonskom periodu</i>; TKD Šahinpašić, Sarajevo 2006 4. Ibrahim Festić (1981), <i>Osnovne karakteristike razvoja uprave u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo: Godišnjak Pravnog fakulteta broj XXXVI. 5. <i>Ustavi BiH i entiteta</i> 6. <i>Zakon o Vijeću ministara BiH, Službeni glasnik BiH br. 30/03;</i> 7. <i>Zakon o upravi BiH, Službeni glasnik BiH br. 32/02;</i> 8. <i>Zakon o vladi FBiH, Službene novine FBiH br. 1/94,8/95,58/02;</i> 9. <i>Zakon o upravi FBiH, Službene novine FBiH br. 28/97, 26/02;</i> 10. <i>Zakon o vladi RS, Službeni glasnik RS br. 3/97,3/98.</i>

III SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Sistem sigurnosti Bosne i Hercegovine		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZAN		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 sati Vježbe: 30 sati Terenski rad: 15 sati Individualni rad: 60 sati	
Odgovorni nastavnik/saradnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta jeste omogućiti studentima uvid u složenost i sveobuhvatnost savremenog sistema sigurnosti jedne države a, u konkretnom slučaju, Bosne i Hercegovine. Da bi se ovaj cilj postigao potrebna je adekvantna teorijska razrada svih funkcija sigurnosti koje, u konkretnom primjeru, moraju u cjelosti biti ispunjene. Ovako elaborirane funkcije sigurnosti je, zatim, potrebno staviti u kontekst		

	<p>savremenog sigurnosnog okruženja i svih prijetnji, rizika i izazova koji iz njega proizlaze. Na ovaj način kreiran analitički okvir je, nakon toga, potrebno ukrstiti sa akterima/subjektima sigurnosti i razmotriti ulogu svakog od identificiranih subjekata. Ovakav pristup će, s jedne strane, omogućiti artikulaciju elemenata strategije za svaki pojedinačni subjekt a, s druge strane, detektirati oblasti i funkcije koje nisu adekvatno regulirane. Imajući u vidu da sistem sigurnosti jedne države mora neprekidno funkcionirati u vrijeme mira, vanrednih prilika i/ili rata to je, onda, potrebno ovaj postupak primjeniti na kompletan proces djelovanja sistema sigurnosti.</p> <p>Na ovaj način, student će biti u mogućnosti razumjeti sistem sigurnosti BiH u njegovoj cjelosti kao i njegovu sposobnost da odgovori na sve vrste izazova s kojima se može suočiti u savremenom sigurnosnom okruženju.</p>
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bosna i Hercegovina (BiH) u savremenom svijetu 2. Sigurnost BiH 3. Sistem sigurnosti BiH 4. Sadržaj sistema sigurnosti BiH 5. Struktura sistema sigurnosti BiH 6. Snage sistema sigurnosti BiH 7. Funkcije sistema sigurnosti BiH 8. Proces djelovanja sistema sigurnosti BiH 9. Strateški menadžment sistema sigurnosti BiH 10. Funkcioniranje sistema sigurnosti BiH 11. Pripreme za moguće ugrožavanje sistema sigurnosti BiH 12. Vanredne prilike 13. Narodni odbrambeni rat
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Studenti će razumjeti sveobuhvatnost sistema sigurnosti apliciranu na državu BiH.</p> <p>Vještine: Studenti će biti sposobni aplicirati teorijska znanja na konkretnu studiju slučaja kroz operacionalizaciju strukturalno-funkcionalnog pristupa na konkretnu organizaciju društvenog života i vlasti u BiH.</p> <p>Kompetencije: Studenti će biti osposobljeni da izrade adekvatnu strategiju potrebnu za pojedine sadržaje sistema sigurnosti BiH.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja : 40% 2. Individualni rad: 30% 3. Grupni rad: 30%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prisustvo nastavi : 5% (max. 5 bodova) 2. Midterm: 30% (max. 30 bodova) 3. Prezentacije: 15% (max. 15 bodova) 4. Završni ispit: 50% (max.50 bodova)
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dautović K., (2020) Sistem sigurnosti Bosne i Hercegovine, Fakultet političkih nauka, Sarajevo

	<p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beridan I., (2009) <i>Politika i sigurnost</i>, Fakultet političkih nauka, Sarajevo 2. Cikotić S., (2010) <i>Sigurnosne pretpostavke Bosne i Hercegovine</i>, Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo 3. Smajić M., Seizović Z, Turčalo S.,(2017) <i>Humana sigurnost u postkonfliktnom kontekstu</i>, Fakultet političkih nauka, Sarajevo. 4. Dujović, Jagoš (2006) <i>Rukovođenje i upravljanje sistemima sigurnosti</i>, Sarajevo, Fakultet političkih nauka.
--	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: OSNOVE PSIHOLOGIJE		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obvezan		Ukupan broj sati: 3+2 Predavanja: 45 sati Vježbe: 15 sati Praktična nastava 10 sati Samostalni rad studenta 75 sati	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj nastavnog predmeta je da studenti ovladaju znanjima o psihologijskim osnovama ljudskog doživljavanja i ponašanja sa posebnim naglaskom na razvojnu dimenziju i prepoznavanje specifičnosti individualnih razlika.		
Tematske jedinice:	Određenje psihologije; Biološki temelji psihologije; Osjeti i percepcija; učenje; pamćenje; govor, mišljenje; Inteligencija, Motivacija; Emocije; Ličnost; Psihički poremećaji; Razvojna psihologija; Stres i osnove organizacijske psihologije.		

<p>Ishodi učenja:</p>	<p><i>Znanje: Student/ica će moći definirati, opisati, usporediti i razlikovati: bazične pojmove i procese psihologije; razvoj psihičkih procesa i ponašanja;</i></p> <p><i>Vještine: Student/ica će moći analizirati prednosti i nedostatke različitih teorijskih objašnjenja psihičkih procesa i ponašanja, razvojne aspekta istih; te prepoznati znakove odstupanja razvoja i simptome psihičkih poremećaja. Studenti/ica će također naučiti razlikovati znanstveni od neznanstvenog teksta; razvijat će se sposobnost iznošenja argumenata u grupnoj diskusiji; prezentacijske vještine.</i></p> <p><i>Kompetencije: Student/ica će moći identificirati potrebu za primjenom psihologije u rješavanju problemskih situacija; odrediti kako se psihologijska načela i znanja mogu upotrijebiti u objašnjenju svakodnevnih životnih prilika te socijalnih poteškoća;</i></p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p><i>Interaktivna predavanja; Interaktivno učenje u grupi</i></p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Individualni rad – 20 bodova 2. Prvi parcijalni ispit – 40 bodova 3. Završni ispit - 40 bodova 4. Popravni ispit – 40 bodova (na popravnom ispitu student može polagati gradivo ili završnog ili polusemestralnog ispita ovisno na kojem od njih je osvojio niži broj bodova) <p><i>Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom/popravnom ispitu. Student je dužan pristupiti svakom obliku provjere znanja do zaključenja konačne ocjene. Konačna ocjena se izvodi nakon završnog ispita.</i></p> <p><i>Sve provjere znanja se vrše putem pismenog ispita. U slučaju sumnje na prepisivanje ili korištenje nedozvoljenih sredstava za vrijeme ispita, nastavnik će kroz usmeni ispit provjeriti sumnje.</i></p> <p><i>Pismene provjere znanja sastoje se od različitih oblika pitanja: pitanja višestrukog izbora, pitanja točno-netočno, pitanja nadopunjavanja i pitanja otvorenog tipa. Usmeni ispit sastoji se od tri pitanja kojima se procjenjuje povezivanje i razumijevanje gradiva.</i></p>

Literatura:	<p><i>Obvezna:</i> Koso-Drljević, M., Muratović, S. (2021). <i>Osnove psihologije</i>. Sarajevo: Perfecta</p> <p>Čorkalo Biruški, D. (ur.) (2009) <i>Primijenjena psihologija: pitanja i odgovori</i>. Zagreb: Školska knjiga. (str. 100-117, 279-319).</p> <p><i>Prezentacije i materijali sa predavanja.</i></p> <p><i>Dopunska:</i> Vasta, R., Haith, M.M., Miller, S. A. (1997) <i>Dječja psihologija. Poglavlja: Teorije dječjeg razvoja</i>; Jastrebarsko: Naklada Slap Fulgosi, A. (1990) <i>Psihologija ličnosti: teorije i istraživanja</i>; Zagreb: Školska knjiga Hock, R. R. (2004) <i>Četrdeset znanstvenih studija koje su promijenile psihologiju.</i>; Jastrebarsko: Naklada Slap Lacković-Grgin, K. (2006) <i>Psihologija adolescencije</i>; Jastrebarsko: Naklada Slap Petz, B. (2005) <i>Psihologijski rječnik</i>; Jastrebarsko: Naklada Slap Rijavec, M., Miljković, D., Brdar, I. (2008) <i> Pozitivna psihologija: znanstveno istraživanje ljudskih snaga i sreće</i>; Zagreb: IEP Starc, B., Čudina-Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M. (2004) <i>Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi</i>; Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga</p>
--------------------	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Upravljanje i rukovođenje sistemima sigurnosti		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		

Preduslov za upis:	
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Proučavanje sistema sigurnosti Bosne i Hercegovine sa aspekta upravljanja i funkcioniranja u okolnostima vanjske ugroženosti, prijetnji po unutarnju sigurnost uključujući i stanje prirodne ili druge nesreće. Osposobiti studente za razumijevanje procesa upravljanja i rukovođenja u ministarstvima, direkcijama i agencijama od značaja za sigurnost u Bosni i Hercegovini, Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, policijskim agencijama na nivou države, entiteta i distrikta i civilnim zaštitama i spoznati mogućnosti saradnje i koordinacije snaga sistema sigurnosti države.</i>
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam upravljanje i rukovođenja - Teorije i koncepcije upravljanja i rukovođenja. - Modeli upravljanja i rukovođenja. - Metode rukovođenja. - Teorije i škole upravljanja i rukovođenja. - Vrste upravljanja i rukovođenja. - Problemi u savremenom upravljanju i rukovođenju. - Faktori upravljanja i rukovođenja. - Ciljevi upravljanja i rukovođenja. - Reforma sistema sigurnosti. - Metode rada u donošenju odluke.
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje: Studenti će razumjeti procese upravljanja i rukovođenja u ministarstvima, agencijama, direkcijama i drugim institucijama od značaja za sigurnost BiH uključujući i OS BiH i policijske agencije na svim nivoima.</i></p> <p><i>Vještine: Ovladavanje vještinom kreiranja i vođenja timova</i></p> <p><i>Kompetencije: Studenti će moći analizirati procese upravljanja i rukovođenja u vanjskom i unutarnjem sistemu sigurnosti Bosne i Hercegovine.</i></p>
Metode izvođenja nastave:	<i>Predavanja (ex-katedra), prezentacije, vježbe</i>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Midterm: pismena provjera znanja, 25%</i></p> <p><i>Kviz- pismena provjera znanja, 10 %</i></p> <p><i>Prezentacija, 10 %</i></p> <p><i>Prisustvo nastavi, 5 %</i></p> <p><i>Završni ispit, 50 %</i></p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <p><i>1. Bajramović, Zlatan (2022) Upravljanje ljudskim resursima sigurnosnog sektora Bosne i Hercegovine, 2. dopunjeno el. Izdanje, Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka</i></p> <p><i>2. Dujović, Jagoš (2006) Rukovođenje i upravljanje sistemima sigurnosti, Sarajevo: Fakultet političkih nauka</i></p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p><i>1. Blanchard, Ken (2010) Rukovođenje na višoj razini, Zagreb: MATE</i></p> <p><i>2. Huseinbašić, Čamil (2006) Rukovođenje i upravljanje u katastrofama, Sarajevo: Sejtarija</i></p> <p><i>3. Robbins, P. Stephen and Coulter, Mary (2009) Management, tenth</i></p>

	<p>edition, New Jersey: Pearsons Prentice Hall</p> <p>4. Sikavica, Pere (2011) Organizacija, Zagreb: Školska knjiga</p> <p>5. Sikavica, Pere; Bahtijarević-Šiber, Fikreta i Pološki Vokić, Nina (2008) Temelji menadžmenta, Zagreb: Školska knjiga</p> <p>Normativno-pravni akti: Ustav BiH, Sigurnosna politika BiH i zakoni o institucijama, direkcijama i agencijama od značaja za sigurnost u BiH.</p>
--	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Liderstvo u oblasti sigurnosti i odbrane		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	

Odgovorni nastavnik/ci	<i>Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada</i>
Preduslov za upis:	
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Proučavanje složenog procesa vođenja i njegovog značaja u periodima društvenih promjena; Razvijanja i jačanja svijesti o ulozi liderstva u svim sferama državne organizacije, društva i obrazovanja; Izučavanje karakternih osobina bitnih za uspješno vođene kao i vrsta vođenja; Lidersvo u kontekstu modernih globalnih odnosa i trendova; Korelacija liderstva i menadžmenta; Specifičnosti liderstva u državnim i sigurnosnim strukturama sa osvrtom na vojnu organizaciju i ratne uslove.</i>
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam, značaj i uloga lidera i liderstva; 2. Liderstvo i promjene; 3. Lideri i sljedbenici; 4. Karakterne osobine od značaja za liderstvo; 5. Podjele lidera 6. Savremena shvatanja liderstva; 7. Liderstvo i menadžment; 8. Liderstvo i obrazovanje 9. Liderstvo i mediji 10. Liderstvo i komandovanje 11. Liderstvo u državnim i sigurnosnim strukturama, 12. Osobnosti liderstva u Bosni i Hercegovini.
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje: Razumjeti složenost procesa vođenja I njegovog značaja u period društvenih promjena</i></p> <p><i>Vještine: vođenje kao i vrste vođenja; odnos vođenja i slijeđenja u kontekstu modernih globalnih odnosa</i></p> <p><i>Kompetencije: liderstvo u sigurnosnim strukturama razlikovanje dobrih i loših osobina lidera.</i></p>
Metode izvođenja nastave:	<i>Predavanja (ex-katedra), diskusija, prezentacije.</i>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<i>Midterm, prezentacija samostalnog rada, završni ispit</i>
	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Cikotić Selmo (2017) LIDERSTVO, TEORIJA I PRAKSA, Sarajevo: Fakultet političkih nauka Sarajevo</i> <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Allen David, GETTING THINGS DONE, The Art of Stres Free Productivity, Pinguin Books Ltd, London, 2001.</i> 2. <i>Archie Browen, THE MYTH OF THE STRONG LEADER, Political Leadership in Modern Politics, Basic Books, New York, 2014.</i> 3. <i>Arden Paul, IT'S NOT HOW GOOD YOU ARE, IT'S HOW GOOD YOU WANT TO BE, Phaidon, London, 2014.</i> 4. <i>Besli Husein i Omer Ozbaj, R. TAYYIP ERDOGAN, Rađanje lidera, Dobra knjiga, Sarajevo, 2011.</i> 5. <i>Bradberry Travis i Greaves Jean, EMOCIONALNA INTELIGENCIJA, Sezam Book, Zrenjanin, 2006.</i> 6. <i>Bradt B. George, Check A. Jayme i Pedraza E. Jorge, THE NEW</i>

Literatura:

- LEADER'S 100-DAY ACTION PLAN, An Onboarding Process for Leaders at Every Level, John Wiley & Sons, Inc, Hoboken, New Jersey, USA, 2009.*
7. Cohen A. William, *HEROIC LEADERSHIP, Leading With Integrity & Honor, Jossey-Bass, San Francisco, 2010.*
 8. Covey R. Stephen, *THE 7 HABITS OF HIGHLY EFFECTIVE PEOPLE, Powerful Lessons in Personal Change, Free Press, New York, 1989.*
 9. Davis Gerry i Langton Stephen, *REDEFINING LEADERSHIP, Competing in Asia in the 21st Century, John Wiley & Sons, Singapore, 2009.*
 10. Draker Piter, *MOJ POGLED NA MENADŽMENT, Adizes, Novi Sad, 2001.*
 11. Draker Piter, *VEŠTINA DELOTVORNOG DIREKTORA, Adizes, Novi Sad, 2006.*
 12. Essens Peter, Vogelaar Ad, Tanercan Erhan, Winslow Donna, *THE HUMAN IN COMMAND: PEACE SUPPORT OPERATIONS, Mets & Schilt, Amsterdam, 2000.*
 13. FM 22-100, *MILITARY LEADERSHIP, Headquarters Department of the Army, Washington D. C. 1983.*
 14. Franke c. Volker, Dorff H. Robert, *CONFLICT MANAGEMENT AND PEACEBUILDING: PILLARS OF A NEW AMERICAN GRAND STRATEGY, US Army War College PRESS, Fort Carlisle, PA, USA, 2013.*
 15. Furnham Adrian, *50 PSYCHOLOGY IDEAS YOU REALLY NEED TO KNOW, Quercus, London, 2008.*
 16. Gardner Howard, *CREATING MINDS, Basic Books, New York, 2011.*
 17. Gardner Howard, *LEADING MINDS An Anatomy of Leadership, Basic Books, New York, 1995.*
 18. Gary Yukl, *LEADERSHIP IN ORGANIZATIONS, sedmo izdanje, Pearson, New York, 2010, strane 21. i 26.).*
 19. George Lois, *DAMN GOOD ADVICE (for people with talent!), How to Unleash Your Creative Potential by America's Master Communicator, Phaidon, New York, 2013.*
 20. Goldsmith Marshal with Mark Reiter: *WHAT GOT YOU HERE WON'T GET YOU THERE, Profile Books, London, 2013.*
 21. Goldsmith Marshall with Reither Mark, *WHAT GOT YOU HERE WAN'T GET YOU THERE, Profile Books, London, 2013.*
 22. Goleman Daniel, *EKOLOŠKA INTELIGENCIJA, Geopolitika, Beograd, 2010.*
 23. Goleman Daniel, *EMOTIONAL INTELLIGENCE, Bantam Books, New York, 1995.*
 24. Goleman Daniel, *SOCIJALNA INTELIGENCIJA, Geopolitika, Beograd, 2012.*
 25. Goleman Danijel, Bojaciš Ričard i Maki Eni, *EMOCIONALNA INTELIGENCIJA U LIDERSTVU, ASEE, Novi Sad, 2008.*
 26. Greech Bill, *THE FIVE PILARS OF TQM, How to Make Total Quality Management Work for You, Truman Tally Books/Plume, New York, 1994.*
 27. Guliani W. Rudolph, *LEADERSHIP, Miramax Books, New York, 2002.*
 28. *Havard Business Review, ON LEADERSHIP, Havard Business Review Press, Boston, 2011.*
 29. Hayward F. Steven, *CHURCHILL – UMIJEĆE VOĐENJA, Poruke za*

	<p><i>menadžere i političare, BINOZA PRESS, Zagreb, 2008.</i></p> <p>30. Heifetz A. Ronald i Linsky Marty, <i>LEADERSHIP ON THE LINE, Staying Alive through the Dangers of Leading, Harvard Business School Press, Boston, USA, 2002.</i></p> <p>31. Helga Drummond, <i>GUIDE TO DECISION MAKING, Getting it more right than wrong, The Economist, London, 2012.</i></p> <p>32. Hindl Tim, <i>MENADŽMENT, Pojmovnik, Adizes, Novi Sad, 2006.</i></p> <p>33.. Hitt Michael, Ireland R. Duane, Hoskisson E. Robert, <i>STRATEGIC MANAGEMENT, Competitiveness and Globalization Concepts, THOMPSON SW, Ohio, USA, 2005.</i></p>
--	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Međunarodni odnosi		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Prezentacije: 50	

	Individualni rad: 25
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada
Preduslov za upis:	NE
Cilj (ciljevi) predmeta:	Savladavanje osnova discipline međunarodnih političkih odnosa, što podrazumijeva teorijske postulate discipline, metodologiju izučavanja međunarodnih odnosa, kao i primjenu teorijskih saznanja u praktičnim slučajevima (case-study).
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u međunarodne političke odnose 2. Teorije međunarodnih odnosa 3. Subjekti međunarodnih odnosa 4. Faktori međunarodnih odnosa 5. Djelovanje država u međunarodnim odnosima 6. Instrumenti djelovanja u međunarodnim odnosima 7. Tipovi međunarodnih odnosa 8. Osnove međunarodnih organizacija 9. Međunarodni odnosi u uvjetima unipolarnog svijeta 10. Međunarodne organizacije u 21. stoljeću 11. Osnove analize politika
Ishodi učenja:	Razumijevanje principa i paradigmi koji konstituiraju savremene tokove i dešavanje na međunarodnoj političkoj sceni. Mogućnost implementacije naučenog u profesionalnom radu po završetku studija.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja 80% Diskusije 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Parcijalni ispit 50% (max. 50 bodova) Završni ispit 50% (max 50 bodova)
Literatura:	<p>Obavezna literatura: <u>Knjige:</u></p> <p>Nijaz Duraković, Međunarodni odnosi, DES Sarajevo, 2009. Keggley, Wittkopf, Svjetska politika, Trend i transformacija, 2004.</p> <p>ŠIRA LITERATURA: Radovan Vukadinović, Međunarodni politički odnosi, Zagreb, 2004. Joshua S Goldstein, International Relations, Pearson, 2011. David Kinsella, Bruce Russett and Harvey Starr, World Politics: The Menu for Choice, Wadsworth Publishing, 2012. Henry Kissinger, Diplomacija, 2008.</p> <p>READING MATERIAL FOR EXCHANGE STUDENTS Book: Joshua S Goldstein, International Relations, Pearson, 2011.</p> <p>Articles:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stephen M. Walt, „One World, Many Theories,“ <i>Foreign Policy</i>, Spring 1998. 2. William Varettoni, „Crimea's Overlooked Instability,“ <i>The Washington Quarterly</i>, Summer 2011. 3. Ian Bremmer and Samuel Charap, „The Siloviki in Putin's Russia: Who They Are and What They Want,“ <i>The Washington Quarterly</i>, Winter 2006-7. 4. F. Stephen Larrabee, „Turkey's Eurasian Agenda,“ <i>The Washington Quarterly</i>, Winter 2011.
--	--

IV SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Ekološka sigurnost		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 6

<i>Status: Obavezni</i>	<p><i>Ukupan broj sati: 150</i> <i>Predavanja: 45</i> <i>Vježbe: 30</i> <i>Samostalni rad studenata: 75</i></p>
<i>Učesnici u nastavi</i>	<i>Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada</i>
<i>Preduslov za upis:</i>	NE
<i>Cilj (ciljevi) predmeta:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Studenti će kroz ovaj predmet usvojiti potrebna znanja o osnovama ekologije, njene civilizacijske i društvene situiranosti, o ekološkim rizicima kao stubu sigurnosnih izazova XXI stoljeća, o rizicima koji su strukturalno vezani za samu suštinu moderne civilizacije, njihovim prepoznavanjem kao u konceptu održivog razvoja,</i> 2. <i>Također će se upoznati i usvojiti znanja iz ekoloških rizika, njihovom planskom sagledavanju, utvrđivanju mjera kontrole i prevencije, međunarodnih aktivnosti, rukovođenja ekološkim rizicima, razumjevanju i mogućnostima katastrofe, održivog razvoja, izgradnje ekološke svijesti i širenja svijesti o povezanosti i nedjeljivosti čovjeka i prirode, te prevencije i učešća u saniranju posljedica.</i> 3. <i>Da kroz sadržaj nastave iz ovog predmeta studenti razumiju situaciju u Bosni i Hercegovini – tranzicioni (ekološki) problem, prljave tehnologije u industriji, odlaganje opasnog otpada, posljedice rata, načine očuvanje bogatstva ekoloških resura i aktivnosti koje se preduzimaju od državnog, entitetskog i kantonalnog nivoa na donošenju i provođenju vlastitih akcionih planova za provođenje međunarodnih obaveza BiH u oblasti ekologije.</i>
<i>Tematske jedinice:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Osnove ekologije, ekološki pojmovi i ekološka sigurnost kao faktor savremenih koncepta sigurnosti</i> 2. <i>Odnos čovjeka i druge prirode kroz historiju i ekološke migracije-prirodni i društveni sistemi.</i> 3. <i>Ekocid kao instrument i posljedica svih oblika ratovanja, ekološki rat.</i> 4. <i>Ekološke nesreće i katastrofe kao posljedica prirodnih i antropogenih uzroka: savremeni razvoj bez granica ili granice razvoja</i> 5. <i>Međunarodne aktivnosti na planu ekologije: politički koncepti i realni okvir</i> 6. <i>Sigurnost i ekologija: ekološki kriminal i ekološki terorizam.</i> 7. <i>Rat, vojska i ekologija: propisi EU i NATO saveza u vezi ekologije, oružane snage BiH.</i> 8. <i>Koncept održivog razvoja, obnovljivi izvori i indikatori održivosti u funkciji prevencije ekoloških opasnosti</i> 9. <i>Opći i industrijski izvori ekoloških rizika : procjena i upravljanje rizicima</i> 10. <i>Globalne dimenzije rizika: klimatske promjene, bitka za preostale resurse, sigurnost vode i hrane, genetska manipulacija, smanjenje biodiverziteta,</i> 11. <i>Politički, pravni, ekonomski i inoformacijski aspekti ekoloških</i>

	<p><i>sigurnosnih izazova: savremeni ekološki menadžment</i></p> <p><i>12. Ekologija i civilno društvo: ekološka svijest i ekološka kultura (ekološki pokreti)</i></p> <p><i>13. Bosna i Hercegovina i ekologija: zakonska i institucionalna procjene ekološkog rizika- EU integracije i ekološki rizici državnog, regionalnog i evropskog značaja.</i></p> <p><i>14. Geopolitički značaj ekoloških opasnosti u XXI stoljeću, perspektive i izazovi</i></p> <p><i>15. Završna evaluacija i rezime</i></p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje: Studenti će usvojiti potrebna znanja o osnovama ekologije, njene civilizacijske i društvene situiranosti, o ekološkim rizicima kao stubu sigurnosnih izazova XXI stoljeća, o rizicima koji su strukturalno vezani za samu suštinu moderne civilizacije, njihovim prepoznavanjem kao u konceptu održivog razvoja.</i></p> <p><i>Vještine: Nakon položenog ispita iz predmeta student će steći sposobost uvida u teorijske i praktične domete razvoja ekologije kao interdisciplinarnu naučnu oblast sa posebnim akcentom na BiH i razumijevanje konteksta aktivnosti i odgovornosti civilnog društva, te povezivanje na globalnom nivou obzirom na univerzalni značaj ekoloških problema i sigurnosne prijetnje cijelom čovječanstvu.</i></p> <p><i>Kompetencije: Studenti će preko usvojenih znanja i vještina steći kompetencije holističkog razumijevanja konceptata sigurnosti, rizika i nesigurnosti, a sve u kontekstu proširenog/redefiniranog razumijevanja savremene sigurnosti.</i></p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> <i>1. ex katedra 50%</i> <i>2. prezentacije 30%</i> <i>3. gosti predavači 20%</i>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> <i>1. Prisutnost - 5 (od 1-5)</i> <i>2. Midterm - 25 (od 1-20)</i> <i>3. Istraživački rad - 15 (uslovni za završni)</i> <i>4. Prezentacija - 5 (od 1-5)</i> <i>5. Aktivnosti - 5 (raspon od 1-5)</i> <i>6. Završni ispit - 45 (od 1-45)</i> <p><i>Midterm, pismena provjera znanja</i></p> <p><i>Ispiti: završni, popravni i septembarski, pismena i usmena provjera znanja</i></p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Ibraković, Dželal; Alibegović, Abdel (2022), Ekološka sigurnost, hrestomatija, FPN Sarajevo</i> <i>2. Collins, Alen (ur.) (2010), Suvremene sigurnosne studije, Politička kultura, Zagreb (odabrana poglavlja)</i> <i>3. Smajić, Mirza, Turčalo, Sead (2014), Ekološke promjene i ljudska sigurnost, Zbornik radova, Veleučilište Nova Gorica, str. 225-235</i> <i>4. Cifrić, Ivan (1992), Rat i oikocid, Socijalna ekologija Vol. 1 No. 2, str. 143-158</i>

	<p>5. Ibraković Dželal (2008) <i>Socijalna ekologija i prevencija katastrofa (hrestomatija)</i>, Fakultet političkih nauka, Sarajevo</p> <p>6. Lisica, Darvin (2011), <i>Sigurnosni rizici i temeljne društvene vrijednosti u Bosni i Hercegovini. Knjiga. 1 i Knjiga 2, Fakultet političkih nauka (odabrana poglavlja)</i></p> <p>7. Dimitrijević, Dejana (2010), <i>Trendovi ekološke bezbednosti u XXI veku</i>, Beograd: Fakultet bezbednosti</p> <p>Dopunska:</p> <p>1. Dokumenta UN-a: Agenda 21 Konferencije i stavovi UN-a iz Rio de Žaneira "Samita o Zemlji" (1992.), Kyoto protokol, Deklaracija UN sa sastanka u Kobeu (Hyogo deklaracija o prevenciji i sprječavanju katastrofa). Državne strategije i LEAP planovi u općinama. Vježbe</p> <p>2. Ibraković Dželal (2014): <i>Da li je (samo) rizik globalan</i>, Zbornik radova „Globalizacija i suverenost – sa osvrtom na Bosnu i Hercegovinu“, Evropski defendologija centar, Banja Luka, str. 157- 167</p> <p>3. Kostić, M. (2009): <i>Ekološki kriminal i njegovo suzbijanje</i>, Pravni život, br. 10, Udruženje pravnika Srbije, Beograd, str. 175-182</p> <p>4. Kutleša, Anja i Stanić, Sanja (2008): <i>Rat i okoliš</i>, Zagreb: Polemos, vol XI, 1(21), str. 11-33 (vježbe)</p> <p>5. Mesić, Milan i Župarić- Ilić Drago (2014): <i>Promjene u okolišu i ljudske migracije, Migracijske i etničke teme, godina 30, broj 3, str. 331–354</i></p> <p>6. Vetlesen, Arne Johan (2019), <i>Nova klima: ekološka kriza u svjetlu društvene kritike</i>, Minex, Zenica</p>
--	---

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Pravo sigurnosti i odbrane		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI		Ukupan broj sati: 150	
		Predavanja: 45	
		Vježbe:30	

	Individulani rad studenta: 75
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada
Preduslov za upis:	NE
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>U skladu sa ciljevima školovanja na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, kroz izvođenje nastave (predavanja, seminara, vježbi i praktičnim radom) studenti bi trebali steći osnovna znanja o fenomenu prava, poretku, pravnom aktu, subjektima i objektima prava, primjeni prava, te osnovama Prava sigurnosti i odbrane Bosne i Hercegovine, kako bi bili spremni za obavljanje (rukovodećih) dužnosti u organima državne uprave, ustanovama i jedinicama Oružanih snaga BiH, Ministarstva sigurnost i BiH, državnih sigurnosnih agencija i ministarstava unutrašnjih poslova. Pored toga, cilj izučavanja ovog predmeta je sticanje opšteg znanja o pravnom uređenju države i poštivanju principa zakonitosti u radu u svih organa, a posebno u radu državnih organa u o blasti odbrane i sigurnosti.</i>
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam prava 2. Normativni dio pravnog poretka 3. Pravni akt: pojam, sastavni dijelovi, vrste 4. Pravni odnos 5. Subjekt i objekt prava: 6. Normativno-pravna uređenost sigurnosti u BiH 7. Uprava u BiH 8. Vojne i oružane snage BiH 9. Služba u Oružanim snagama BiH 10. Policijska služba u BiH 11. Granična policija Bosne i Hercegovine 12. Obavještajno-sigurnosna agencija BiH (OSA) 13. Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) 14. Krivično-pravna dimenzija odbrane i sigurnosti 15. Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH
Ishodi učenja:	<i>Nakon savladavanja metodskih jedinica modula, studenti bi trebali steći osnovna znanja o državi i pravu, pravnom sistemu i ustavnom uređenju BiH, vojnim i Oružanim snagama BiH, normativno-pravnom uređenju sistema sigurnosti u BiH te krivično-pravnoj komponenti odbrane i sigurnosti</i>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 5. ex katedra 6. prezentacije 7. gosti predavači

	8. vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	6. Midterm 40 7. Seminarski rad 10 8. Završni ispit 45 9. Prisustvo na nastavi: 5 UKUPNO 100 %
Literatura:	<p>LITERATURA:</p> <p><u>I Udžbenici</u></p> <p><u>a. Osnovni - alternativno:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dr. Fuad Muhić, <i>Teorija države i Teorija prava, Svjetlost, Sarajevo, 1983. ili Dr. Fuad Muhić, Teorija države i prava, Magistrat, Sarajevo, 2002.;</i> 2. Radomir Lukić, <i>Uvod u pravo, Naučna knjiga, Beograd, 1988.;</i> 3. Radomir D. Lukić, Budimir Košutić, <i>Uvod u pravo, JP Službeni list Srbije i Crne gore, 2003.;</i> 4. Nikola Visković, <i>Teorija države i prava, Birotehnika, Zagreb, 2002.;</i> 5. Duško Vrban, <i>Država i pravo, Golden marketing, Zagreb, 2003.;</i> 6. Vjekoslav Miličić, <i>Opća teorija države i prava, Informator, Zagreb, 2003.;</i> 7. Berislav Perić, <i>Država i pravni sustav, Informator, Zagreb, 1994.;</i> <p><u>b. Dopunski udžbenici - alternativno</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mustafa Kamarić, Ibrahim Festić, <i>Upravno pravo, Sarajevo, 2004.;</i> 2. Sead Dedić, <i>Upravno pravo Bosne i Hercegovine, Magistrat, Sarajevo, 2001.;</i> 3. <i>Bilo koji udžbenik iz ove oblasti.</i> <p><u>II. Zakoni i drugi propisi Bosne i Hercegovine (državni nivo)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Zakon o odbrani Bosne i Hercegovine;</i> 2. <i>Zakon o oružanim snagama Bosne i Hercegovine;</i> 3. <i>Zakon o ministarstvima i drugim organima državne uprave Bosne i Hercegovine;</i> 4. <i>Zakon o obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine;</i> 5. <i>Zakon o Agenciji za istrage i zaštitu;</i> 6. <i>Krivični zakon Bosne i Hercegovine (Glava VI - "Krivična djela protiv integriteta BiH");</i> 7. <i>Zakon o upravi;</i> 8. <i>Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine;</i> 9. <i>Zakon o Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine</i> 10. <i>Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom ugroženih svjedoka;</i>

	<p>11. <i>Zakon o učešću pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, policijskih službenika, državnih službenika državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inozemstvu;</i></p> <p>12. <i>Kodeks ponašanja pripadnika Oružanih snaga BiH;</i></p> <p>13. <i>Zakon o unutrašnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine;</i></p> <p>14. <i>Zakon o unutrašnjim poslovima Republike Srpske.</i></p> <p>15. <i>Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH</i></p>
--	--

<i>Šifra predmeta:</i>		<i>Naziv predmeta: Planiranje u sektoru sigurnosti</i>	
<i>Ciklus: I</i>	<i>Godina: II</i>	<i>Semestar: IV</i>	<i>Broj ECTS kredita: 6</i>

Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada
Preduslov za upis:	Ne
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa značajem planiranja za efikasno upravljanje u sektoru sigurnosti, procesima i tehnikama strateškog planiranja, te tehnikama za upravljanje rizicima koji ugrožavaju sigurnost pojedinca i zemlje, bilo da su prirodnog ili ljudskog porijekla. Omogućiti studentima da steknu političke, sigurnosne, pravne i druge pretpostavke za proučavanje sigurnosnih, obrambenih i drugih politika i konteksta u kojem se one provode.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnove teorije planiranja i donošenja odluka 2. Sigurnosne analize i procjene rizika 3. Instrumenti i tehnike planiranja 4. Projektni pristup planiranju 5. Teorija promjene i planiranje u sektoru sigurnosti 6. Strateško planiranje 7. Planiranje humanitarnih operacija 8. Sigurnosna i obrambena politika 9. Strategije sigurnosti i strategije obrane na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini 10. Zakonodavni okvir planiranja sigurnosti i obrane u Bosni i Hercegovini 11. Planiranje u oblasti zaštite i spašavanja 12. Planiranje u oblasti unutrašnjih poslova 13. Planiranje u oblasti obrane 14. Planiranje u obavještajno-sigurnosnom sektoru
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Razumijeti funkcije planiranja i odlučivanja u sektoru sigurnosti na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini; Upoznati se sa razinama i vrstama planiranja u sektoru sigurnosti.</p> <p>Vještine: Ovladati tehnikama strateškog planiranja te tehnikama koje se koriste u upravljanju rizicima kojima se ugrožava pojedinac i društvo u cjelini.</p> <p>Kompetencije: Razumijeti zakonodavni okvir, te ulogu političkih odlučioaca na oblikovanje sigurnosne politike, strategija sigurnosti i strategija obrane;</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanje, demonstracija tehnika planiranja, razgovor radi sticanja i utvrđivanja znanja.</p> <p>Vježbe, grupni rad studenata i izlaganje studenata o rezultatima vježbi.</p> <p>Priprema seminarskog rada, konsultacije sa studentima.</p> <p>Provjera znanja, pismena i usmena.</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Redovni studenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prisutnost nastavi do 5 % 2. Vježbe -grupni rad studenata do 20 %,

	<p>3. <i>Samostalni pisani rad – ostvaruje se do 25 %. Studenti ga rade dobrovoljno.</i></p> <p>4. <i>Pismena provjera znanja – midterm ostvaruje se do 25%</i></p> <p>5. <i>Završni ispit (usmeni) – do 25%</i></p> <p><i>Ukupno 100%</i></p> <p><i>Redovni studenti koji ostvare najmanje 67 bodova od najviše 75 bodova koje mogu ostvariti prije izlaska na usmeni ispit, nisu u obavezi polagati usmeni ispit. Njihovom zbroju bodova će se dodati 20 bodova, koji ulaze u konačnu ocjenu.</i></p> <p><i>Izvanredni studenti:</i></p> <p><i>Pismena provjera znanja – do 100%</i></p> <p><i>Izvanredni studenti koji ostvare najmanje 55% ocjene na pismenom dijelu završnog ispita mogu odgovarati usmeno za veću ocjenu</i></p>
<p>Literatura:</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Lisica, Darvin i Bajramović, Zlatan (2021) Planiranje u sektoru sigurnosti. Sarajevo: Fakultet političkih nauka</i> 2) <i>Beridan, I., Tomić, I. i Kreso, M. (2001) Leksikon sigurnosti, Sarajevo: DES</i> <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Beridan, Izet (2008) Politika i sigurnost. Sarajevo: Fakultet političkih nauka.</i> 2) <i>DFID (2013) Practical Approaches to Theories of Change in Conflict, Security & Justice Programmes, Part I and II. United Kingdom Department for International Development.</i> 3) <i>Dujović Jagoš (2006) Rukovođenje i upravljanje sistemima sigurnosti. Sarajevo: FPN.</i> 4) <i>Geneva International Centre for Humanitarian Demining (2014) Guide to Strategic Planning in Mine Action. Geneva: GICHD.</i> 5) <i>Huseinbašić, Čamil (2006) Rukovođenje i upravljanje katastrofama. Sarajevo: Sejtarija.</i> 6) <i>Huseinbašić, Čamil (2009) Upravljanje sistemom zaštite i spašavanja. Sarajevo: Jordan studio.</i> 7) <i>Lisica, Darvin (2006) Upravljanje rizicima u planiranju protuminskih akcija. Sarajevo: Ministarstvo civilnih poslova BiH-International Trust Fund.</i> 8) <i>Lisica, Darvin (2011) Sigurnosni rizici i temeljne društvene vrijednosti u Bosni i Hercegovini. Knjiga 1. Temeljne društvene vrijednosti, Knjiga 2. Sigurnosni rizici. Sarajevo: Fakultet političkih nauka.</i> 9) <i>Majstorović, Vlado (2010) Projektni menadžment. Split: Sveučilište.</i> 10) <i>Ministarstvo obrane BiH (2008) Smjernice za obrambeno planiranje. Sarajevo: MOBiH</i> 11) <i>NATO (2010) Strateški koncept za obranu i sigurnost članica Sjeveroatlantskog saveza</i> 12) <i>Normativno-pravna i druga akta i strategije iz sektora sigurnosti i obrane u Bosni i Hercegovini</i>

	13) <i>OSCE (2003b) OSCE Strategy to Address Threats to Security and Stability in the Twenty-First Century, Maastricht: Eleventh Meeting of the Ministerial Council.</i> 14) <i>UNDP (2010) Priručnik za strateško planiranje. Sarajevo: UNDPBiH</i> 15) <i>Williams, Paul. D. ur (2008) Uvod u studije bezbednosti. Beograd: Službeni glasnik.</i> 16) <i>Wren, Daniel A.. Voich, Dan Jr ((2001) Menadžment. proces, struktura i ponašanje. Beograd: Grmeč – Privredni pregled.</i>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: EVROPSKA SIGURNOSNA I ODBRAMBENA POLITIKA		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Individulani rad studenta: 50 Praktična nastava: 25		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Modul istražuje i prati porijeklo i razvoj europske sigurnosti, posebno kroz razvoj institucija i potencijala EU za kreiranje sigurnosne i obrambene politike. Također, prate se i istražuju izazovi posthladnoratovskoj europskoj sigurnosti, kao i mogućnosti za razvoj samostalne europske sigurnosne politike. S time u vezi, kritički će se analizirati pokušaji uspostave takve zajedničke Europske sigurnosne i obrambene politike, od početka europske integracije do danas. Poseban fokus će biti usmjeren na transatlantsko partnerstvo i ulogu ključnih zemalja EU u razvoju zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU kao i njene praktične mogućnosti kroz vanjske intervencije EU u svijetu i njenu sposobnost da doprinese miru i sigurnosti u svijetu.</p>		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uvod u modul ▪ Teorijski pristup europskoj sigurnosti ▪ Teškoće u uspostavi zajedničke Europske sigurnosne i obrambene politike ▪ Međunarodno sigurnosno okruženje nakon Hladnog rata ▪ Institucionalni razvoj europske sigurnosti ▪ Europski vojni i civilni potencijal ▪ Europska sigurnosna strategija i razvoj strateške culture ▪ Brexit • EU i upravljanje u kriznim situacijama na Zapadnom Balkanu I svijetu • Razvoj europske sigurnosti i transatlantskih odnosa • Glavni izazovi daljnjem razvoju Europske sigurnosne i obrambene politike 		
Ishodi učenja:	Znanje: Poznavanje i razumijevanje; porijekla i razvoja Europske sigurnosne i obrambene politike; posljedica promjene sigurnosne paradigme na posthladnoratovsku europsku sigurnost, te najozbiljijih izazova u budućem razvoju Europske		

	<p>obrambene i sigurnosne politike.</p> <p>Vještine: Osposobljenost za samostalni rad na istraživanju Zajedničke evropske sigurnosne odbrambene politike. Sticanje istraživačkih vještina koje omogućuju pisanje istraživačkih radova iz ove oblasti.</p> <p>Kompetencije: Mogućnost kritičkog propitivanja i analiziranja sigurnosno-odbrambenih procesa unutar EU. Pravilno korištenje adekvatnih metoda i izvora za istraživanje Zajedničke evropske sigurnosne i odbrambene politike. Sposobnost povezivanja teorijskih koncepata sa praktičnim procesima koji se tiču sigurnosno odbrambenog aspekta EU i njene uloge u održavanju međunarodnog mira i sigurnosti</p>								
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. ex katedra 2. prezentacije 3. gosti predavači 4. vježbe 								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">1. Midterm</td> <td style="text-align: right;">40</td> </tr> <tr> <td>2. Seminarski rad</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> <tr> <td>3. Završni ispit</td> <td style="text-align: right;">45</td> </tr> <tr> <td>4. Prisustvo na nastavi:</td> <td style="text-align: right;">5</td> </tr> </table>	1. Midterm	40	2. Seminarski rad	10	3. Završni ispit	45	4. Prisustvo na nastavi:	5
1. Midterm	40								
2. Seminarski rad	10								
3. Završni ispit	45								
4. Prisustvo na nastavi:	5								
Literatura:	<p><u>Obavezna:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hrestomatija, Evropska sigurnosna politika (2017), priredili: Vlado Azinović i Veldin Kadić 2. Mirza Smajić, Kadić Veldin, Brexit i „novi“ transatlantski odnosi: moguće refleksije na Zajedničku sigurnosnu i odbrambenu politiku Evropske unije, Forum za sigurnosne studije, Zagreb, 2020. 3. Strateški kompas EU: U kojem smjeru ide Zajednička sigurnosna i odbrambena politika EU, autor: Veldin Kadić <p><u>Dopunska:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyn Rees (2011) <i>The US-EU Security Relationship: The Tensions between a European and a Global Agenda</i>, Basingstoke: Palgrave Macmillan; 2. James Black, Alex Hall, Kate Kox, Marta Kepe, Erik Silfersten, (2017), <i>Defence and security after Brexit, Understanding the possible implications of the UK's</i> 								

	<p>decision to leave the EU;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Kaunert, Christian and Sarah Leonard ed. (2013) <i>European Security, Terrorism and Intelligence: Tackling New Security Challenges in Europe</i>, Basingstoke: Palgrave Macmillan; 4. Marriane Riddervold, (2016), <i>(Not) in the Hands of the Member States: How the European Commission Influences EU Security and Defence Policies</i>; 5. Metin Gurcan, (2012) <i>Balancing or Burden Sharing?" Settling the Ambiguity around the European Security and Defence Policy</i>; 6. Per M. Norheim-Martinsen, (2010), <i>Beyond Intergovernmentalism: European Security and Defence Policy and the Governance Approach</i>; 7. Julia Schmidt, (2009), <i>Common foreign and security policy and european security and defence policz After the Lisbon treaty: old problems solved</i>; 8. Guri Rosen, (2015), <i>EU Confidential: The European Parliament's Involvement in EU Security and Defence Policy</i>; 9. Barrz R. Posen, (2006), <i>European Union Security and Defense Policy: Response to Unipolarity?;</i> 10. Eva Gramyk, (2014), <i>Increased Franco-British Military Cooperation: The Impetus, Its Results, and the Impact on International Humanitarian Intervention</i>; 11. Pierre-Henri d'Argenson, (2009), <i>The Future of European Defence Policy</i>; 12. Armağan Gozkaman, (2018), <i>Turkey and the Common Security and Defence Policy: Can A Privileged Status Ever Be Possible Again</i>; 13. Alister, Miskimmon (2012), <i>German Foreign Policy and the Libya Crisis</i>; 14. Michael Merlingen (2011) <i>EU Security Policy: What It Is, How It Works, Why It Matters</i>; 15. Hofmann C. Stephanie (2012) <i>European Security in NATO's Shadow</i>.
--	---

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: <i>Pedagogija</i>
-----------------	-----------------------------------

<i>Ciklus: I</i>	<i>Godina: II</i>	<i>Semestar: IV</i>	<i>Broj ECTS kredita: 6</i>
<i>Status: obavezni</i>		Ukupan broj sati: 150 <i>Predavanja: 45</i> <i>Vježbe: 30</i> <i>Samostalni rad studenata: 75</i>	
<i>Učesnici u nastavi</i>	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
<i>Preduslov za upis:</i>	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Osnovni cilj: Upoznavanje studenata sa temeljnim značajkama pedagogije, sa osnovnim pedagojskim pojmovima i procesima iz ugla kako tradicionalne tako i suvremene pedagogije, razvijanje kritičkog promišljanja odgojnog fenomena, usvajanje i razvijanje stručno-pedagoške terminologije.</p> <p>Specifični ciljevi: Usvajanjem teorijskih znanja iz pedagoške znanosti stvarati kod studenata, budućih nastavnika pretpostavke za razumijevanje, analiziranje, unapređenje i inoviranje odgojne prakse; sistematski graditi lik savremenog odgajatelja i pomagati studentima u razumijevanju i razvoju njihove vlastite ličnosti; promovirati demokratske vrijednosti - afirmirati raznovrsnost, multikulturalnost i razumijevanje među ljudima; poticati i pomagati razvoj kritičkog mišljenja u analiziranju odgojne prakse kod nas i u svijetu; poticati i promovirati samostalnost u radu studenata, potrebu za samoučenjem i vlastitim razvojem.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata sa programom, obavezama i načinom rada; Upute za izradu seminarskih radova, prezentacija, referata i eseja. 2. Šta je pedagogija? Pojam, predmet i zadaci pedagogije; Sistem pedagojskih disciplina; Odnos pedagogije i drugih znanstvenih disciplina; Historijski razvoj znanosti o odgoju - najznačajniji pedagozi i njihov doprinos. 3. Znanstveno određenje pedagogije. Pedagogija kao kritička i stvaralačka znanost o odgoju. 4. Osnovni pojmovi i procesi u pedagogiji: odgoj i obrazovanje; Aspekti odgoja: društveno-generacijski, individualni i interakcijsko-komunikacijski 5. Temeljna obilježja odgoja; Odnos odgoja prema nekim srodnim pojmovima; Intencionalni vs funkcionalni odgoj; Podjela odgoja. 6. O smislu odgoja. Odgojni ideal, odgojna svrha, odgojne zadaće 7. MIDTERM 8. Pedagoški razvoj ličnosti. Teorije razvoja- teorije na kojima se zasniva pedagoški optimizam /pesimizam, teorija konvergencije, multifaktorska teorija. 9. Međuljudski odnos: temelj odgojnog procesa. 10. Interakcija i komunikacija u odgoju. 11. (Re)definiranje i odnos osnovnih pedagojskih pojmova – odgoj, obrazovanje, edukacija, izobrazba, osposobljavanje. 12. Pedagogija kao znanost o osposobljavanju 13. Društveno-povijesna dimenzija pedagogije. 		

	<p>14. Teorije o školstvu i nejednakosti obrazovnih šansi 15. Kriička pedagogija 16. ZAVRŠNI ISPIT</p>
Ishodi učenja:	<p>Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Pedagogija mogu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisati, razumijeti, tumačiti i analizirati temeljne pedagoškijske pojmove i procese; • razlikovati aspekte odgojnoga procesa; • objasniti jednostavnije odgojne probleme; • kritički prosuđivati fenomen odgoja; • razumijevati, analizirati i procjenjivati različite odgojne teorije i prakse; • predložiti postupke s ciljem unapređivanja i inoviranja odgojne prakse; • stručno raspravljati o različitim pedagoškim temama; • iskazati kolegijalnost i odgovornost u toku suradnje u timskom i individualnom radu; • pokazati sposobnost za praktični odgojno-obrazovni rad, prvenstveno u osnovnoj i srednjoj školi, ali isto tako i sa djecom predškolskog uzrasta, kao i u radu sa odraslima.
Metode izvođenja nastave:	<p>Ex catedra, razgovor i diskusija, prezentacije i seminari.</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U toku semestra studenti rade jednu pismenu provjeru znanja (parcijalni ispit-midterm) na kojoj se može ostvariti maksimalno 40 bodova, a na završnom ispitu, koji se radi na kraju semestra i nosi 50 bodova, polažu samo drugi dio gradiva. Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku.</p> <p>U konačnu ocjenu su, osim bodova ostvarenih na testovima, uključeni i bodovi koji studenti dobijaju na prisustvo (5 bodova), i dodatne aktivnosti (individualni i grupni rad – seminarski radovi, eseji, referati, prezentacije, projekti i sl.) (5 bodova).</p> <p>Pored pismene provjere znanja, ostavlja se i mogućnost usmenog ispita, kako na parcijalnom tako i na završnom dijelu ispita, odnosno popravnom ili septembarskom ispitnom roku.</p> <p>Ocjene u odnosu na broj ostvarenih bodova: 0 – 54 = F; 55 – 64 = E; 65 – 74 = D; 75 – 84 = C; 85 – 94 = B; 95 – 100 = A.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vukasović, A. (1998). Pedagogija. Zagreb: Hrvatski katolički zbor «Mi». 2. Bratanić, M. (1993). Mikropedagogija. Zagreb: Školska knjiga. 3. Milat, J. (2005). Pedagogija – teorija osposobljavanja. Zagreb: Školska knjiga.

Dopunska:

1. *Matijević, M., Bilić, V. i Opić, S. (2016). Pedagogija za učitelje i nastavnike. Zagreb: Školska knjiga.*
2. *Thomas, G. (2015). Kratak uvod u pedagogiju. Zagreb: Educa.*
3. *Vujičić, V. (2013). Opća pedagogija: Novi pristup znanosti o odgoju. Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor.*
4. *Pastuović, N. (1999). Edukologija: integrativna znanost o sustavu cjeloživotnog obrazovanja i odgoja. Zagreb: Znamen.*
5. *Gisecke, H. (1993). Uvod u pedagogiju. Zagreb: Educa.*
6. *Silov, M. (2003). Pedagogija. Velika Gorica: Persona.*
7. *Lenzen, D. (2002). Vodič za studij znanosti o odgoju. Zagreb: Educa.*
8. *Gudjons, H. (1994). Pedagogija - temeljna znanja. Zagreb: Educa.*
9. *König, E. & Zedler, P. (1998). Teorije znanosti o odgoju. Zagreb: Educa.*
10. *Bratanić M. (1996). Paradoks odgoja. Zagreb: Sveučilišna naklada.*
11. *Kreso, A. (2012). Koordinate obiteljskog odgoja. Filozofski fakultet: Sarajevo.*
12. *Alić, A. (2013). Struktura i dinamika obiteljske kulture. Sarajevo: Dobra knjiga.*
13. *Tufekčić, A. (2013). Osnove etnopedagogije. Sarajevo: Dobra knjiga.*

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: MEĐUNARODNA SIGURNOST		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZAN		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Odgovorni nastavnik/saradnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim konceptima međunarodne sigurnosti, te teorijskih debata u ovoj oblasti, uspostavljajući vitalnu konekcijom na predmet međunarodnih odnosa. Osposobiti studente za kritičku percepciju historijskog razvoja filozofije i fenomena međunarodne sigurnosti, te aktuelnih izazova međunarodnoj sigurnosti. Shodno izraženoj relevanciji aplikativnih modela sigurnosti u suvremenom svijetu, ponuditi studentima interdisciplinarna znanja o organizacijama i institucijama međunarodne sigurnosti, njihovoj praktičnoj i ideološkoj upotrebi. Kroz predavanja, vježbe i individualni studentski rad osposobiti studente za profesionalno djelovanje u nacionalnom i internacionalnom sektoru sigurnosti.		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Pojam i sadržaj predmeta - Ključni koncepti i teorije međunarodne sigurnosti - Tradicionalni izazovi međunarodne sigurnosti - Suvremeni izazovi međunarodnoj sigurnosti - Kolektivna sigurnost - Kompleksni multilateralizam kao odgovor na sigurnosne izazove: savezi i sigurnosne zajednice - Suvremeni izazovi međunarodnoj sigurnosti - Bosna i Hercegovina u međunarodnoj sigurnosnoj arhitekturi. 		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon uspješno položenog ispita moći: razumjevati osnovne koncepte međunarodne sigurnosti i ključne teorijske debate u toj oblasti; razumjevati suvremene izazove koji se postavljaju pred međunarodnu sigurnost u globaliziranom svijetu; razumjevati ulogu različitih organizacija i institucija međunarodne sigurnosti u međunarodnom sistemu; kritički i analitički promišljati teoriju i praksu međunarodne sigurnosti; uočiti razliku između praktične i ideološke upotrebe institucija međunarodne sigurnosti; procijeniti važnost sistema međunarodne sigurnosti za nacionalnu sigurnost, naročito za sigurnost Bosne i Hercegovine.		
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja: 60 % 2. Presentacije: 20% 3. Vježbe: 20% 		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivnost u nastavi i na vježbama: 15% 2. Midterm ispiti: 30% 3. Završni/popravni/septembarski ispit: 55%
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Sead Turčalo (priređivač) (2020): Međunarodna sigurnost - hrestomatija za internu upotrebu, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu</i> <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Pol Vilijams (2012) Uvod u studije bezbednosti. Beograd:Službeni glasnik (izabrana poglavlja)</i> 2. <i>Edward Kolodziej (2011) Sigurnost i međunarodni odnosi. Zagreb: Politička kultura</i> 3. <i>Alan Collins (2010) Suvremene sigurnosne studije. Zagreb : Politička kultura : Centar za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti</i> 4. <i>Patrick M Morgan (2006) International Security: Problems and Solutions. CQ Press</i> 5. <i>Michael E. Smith (2010) International Security: Politics, Policy, Prospects. Basingstoke: Palsgrave Macmillan</i> 6. <i>Peter Hough et al. (2015) International Security Studies: Theory and Practice. London/New York: Routledg</i>

Šifra predmeta:	SAVREMENE SIGURNOSNE PRIJETNJE		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Individulani rad studenta: 50 Praktična nastava: 25		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p><i>U skladu sa ciljevima školovanja na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, kroz izvođenje nastave (predavanja, seminara, vježbi i praktičnim radom) studenti bi trebali biti osposobljeni za razumijevanje složenosti suvremenih sigurnosnih prijetnji te ključnih procesa koji mogu generirati krize i ugroze sustava sigurnosti na međunarodnoj, nacionalnoj i korporacijskoj razini. Studenti bi također trebali ovladati znanjima neophodnim za razumijevanje suštine, nositelja, i posljedica suvremenih sigurnosnih rizika i prijetnji, ali i biti u stanju kritički provjeriti djelotvornost postupaka predviđenih za otklanjanje i prevenciju tih prijetnji na nacionalnoj i međunarodnoj razini.</i></p>		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Pojmovno određenje termina sigurnosni rizici, prijetnje, ranjivosti i izazovi</i> ▪ <i>Osnovni pojmovi nacionalne sigurnosti</i> ▪ <i>Suvremene prijetnje nacionalnoj sigurnosti</i> ▪ <i>Instrumenti zaštite međunarodne sigurnosti</i> ▪ <i>Terorizam u savremenom svijetu</i> ▪ <i>Novi oblici terorizma: lekcije prošlosti i izazovi budućnosti</i> ▪ <i>Sigurnosni rizici suvremenih migracija</i> ▪ <i>Izazovi globalizacije: ekonomske krize, pandemije, demografske promjene i neujednačen ekonomski i socijalni razvoj</i> ▪ <i>Organizirani kriminal u savremenom svijetu</i> ▪ <i>Nuklearno, hemijsko i biološko oružje kao prijetnja međunarodnom miru i sigurnosti</i> ▪ <i>Klimatske promjene i ekološke katastrofe • Ograničenost prirodnih resursa</i> ▪ <i>Tehnološka ovisnost</i> ▪ <i>Cyber prijetnje i rizici</i> 		
Ishodi učenja:	Znanje: <i>Poznavanje i razumijevanje ključnih teorijskih determinanti prijetnji, izazova i rizika. Sticanje znanja o aktuelnim</i>		

	<p>sigurnosnim prijetnjama u svijetu i njihovim sigurnosnim implikacijama na društvenu zajednicu.</p> <p>Vještine: Osposobljenost za samostalni rad na istraživanju savremenih sigurnosnih prijetnji i njihovo prepoznavanje u svakodnevnom životu. Razvijanje vještina koje će omogućiti adekvatno adresiranje ovih prijetnji kroz prepoznavanje njihove strukture i uzroka kao i mogućnosti za samostalno pisanje istraživačkih radova i projekata u ovoj oblasti.</p> <p>Kompetencije: Mogućnost kritičkog propitivanja stvarnosti i prepoznavanja određenih društvenih procesa koji mogu generirati nastajanje sigurnosnih prijetnji. Sposobnost povezivanja teorijskih koncepata sa praktičnim procesima koji se tiču aktuelnih sigurnosnih prijetnji i sticanje kompetencija koje će omogućiti pravilan pristup prema novim nepredvidim prijetnjama koje dolaze u budućnosti kao posljedica političkog, tehnološkog, i ekonomskog modificiranja svijeta.</p>								
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>ex katedra</i> 2. <i>prezentacije</i> 3. <i>gosti predavači</i> 4. <i>vježbe</i> 								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">1. <i>Midterm</i></td> <td style="text-align: right;">40</td> </tr> <tr> <td>2. <i>Seminarski rad</i></td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> <tr> <td>3. <i>Završni ispit</i></td> <td style="text-align: right;">45</td> </tr> <tr> <td>4. <i>Prisustvo na nastavi:</i></td> <td style="text-align: right;">5</td> </tr> </table>	1. <i>Midterm</i>	40	2. <i>Seminarski rad</i>	10	3. <i>Završni ispit</i>	45	4. <i>Prisustvo na nastavi:</i>	5
1. <i>Midterm</i>	40								
2. <i>Seminarski rad</i>	10								
3. <i>Završni ispit</i>	45								
4. <i>Prisustvo na nastavi:</i>	5								
Literatura:	<p>OBAVEZNA LITERATURA:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azinović Vlado, <i>Uvod u studije terorizma</i>, Sarajevo, Fakultet političkih nauka 2012. 2. Azinović V. Jusić M, <i>Zov rata u Siriji i bosanskohercegovački kontigent stranih boraca</i>, Atlanstska inicijativa, 2015, 3. Morag, Nadav <i>Comparative homeland security: global lessons</i>, Wiley 2011. 4. M. Sharpe and A. Agboluaje, <i>Science and Society in the Face of the New Security Threats</i>, IOS presss, 2006. 5. F. Ejđus, <i>Međunarodna bezbednost: teorije sektori i nivoi</i>, Beogradski centar za bezbednosnu politiku, 2011. 6. J. Brian, F. Dave, <i>Emerging Threats and Security Planning : How Should We Decide What Hypothetical Threats to Worry About</i>, 2009. 7. P. Ilić, <i>Bezbednosni izazovi, rizici i pretnje ili činioci ugrožavanja bezbednosti</i>, Pravne teme, Godina 1, Broj 2, str. 52-61, 2017. 8. M. Smajić, <i>Transnacionalni organizovani kriminal kao sigurnosna prijetnja u savremenim uvjetima (sa posebnim</i> 								

osvrtom na BiH), 2014. godina

9. F. Dragovič, A. Hasanović, R. Mikac, K. Mamić, *Novi pristupi izazovu masovnih migracija*, 2018. godina
10. S. Mijalković, I. Petrović, *Bezbednosni rizici savremenih migracija*,

PREPORUČENA LITERATURA:

1. John. Kultgen, *Abolition of nuclear weapon as a moral imperative*, 2015. godina
2. J. Siracusa., *Nuclear weapons: a very short introduction*
3. Heiny Gartner, Adrian Hyde-Orice, Erich Reiter (eds), *Europe's New Security Challenges*, Lynne Rienner, 2001, 91-149, 353- 427.
4. Buzan, B., O. Waver, et al. (1998). *Security: A New Framework For Analysis* , (London: Lynne Rienner), 1-150.
5. Mishael T. Klare, Yogesh Chandradi (eds), *World Security*, St. Martin's Press, 1998, str. 1-78, 135-200, 249-294, 366-411.
6. Charles W. Kegley, Jr. (ed), *The New Global Terrorism*, Prentice Hall, 2003, str. 1-36
7. Hans Günter Brauch, *Concepts of Security Threats, Challenges, Vulnerabilities and Risks*, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2011.
8. "Emerging Threats in the 21st Century," *Strategic Foresight and Warning, Seminar Series*, Zurich 2006.
9. Gonzalez-Granadillo, G.; Dubus, S.; Motzek, A.; Garcia-Alfaro, J.; Alvarez, E.; Merialdo, M.; Papillon, S.; Debar H, *Dynamic risk management response system to handle cyber threats*. 2018. godina

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Kriminalistika		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezan		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Praksa: 15 Samostalni rad studenata: 60	
Odgovorni nastavnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta jeste da se studenti upozanju sa značajem i ulogom kriminalistike u suzbijanju kriminaliteta, te osnovnim kriminalističkim institutima, ovladati osnovnim znanjima o metodologiji istraživanja kriminaliteta (tj. Kakva je uloga pojedinih državnih organa prekrivičnog i krivičnog postupka, a primarno tužiteljstva i policije.). Osnovni ciljevi jeste studente osposobiti za rad u državnim organima koji se bave otkrivanjem, istraživanjem i procesuiranjem kriminala;		
Tematske jedinice:	1. Uvod u predmet 2. Pojam i predmet kriminalistike; 3. Osnovna načela i zlatna pitanja kriminalistike; 4. Opći dio kriminalistike (kriminalističko-taktičke radnje, kriminalističko-tehničke metode i sredstva); 5. Posebni dio kriminalistike (metodologija istraživanja općeg kriminala, metodologija istraživanja organizovanog kriminala); 6. Kriminalistički sadržaji radnji dokazivanja 7. Kriminalistički sadržaji posebnih istražnih radnji; 8. Metodologija istraživanja orgnaizovanog kriminala;		
Ishodi učenja:	Znanje: Ovladati kriminalističkim radnjama u predkrivičnom procesu. Vještine: Primjena kriminalističkih načela i postupaka u predkrivičnom postupku. Kompetencije: Razumjevanje procesa metodologije kriminalističkih radnji u predkrivičnom procesu kao i ovladati znanjima o metodologiji istraživanja kriminaliteta.		
Metode izvođenja nastave:	1. interaktivna predavanja 60% 2. prezentacije 20% 3. diskusije 20%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. prisustvo nastavi 2. midterm 3. diskusije i učešće u nastavi 4. kviz	1. 5 % (max. 5 bodova) 2. 25% (max. 25 bodova) 3. 10% (max. 10 bodova) 4. 20 % (max. 20 bodova)	

	<p>5. završni ispit</p> <p><u>Vanredni studenti:</u></p> <p>1.pismeni test</p> <p>2. usmeni dio ispita</p>	<p>5. 40 % (max. 40 bodova)</p> <p>1. 70% (max. 70 bodova)</p> <p>2. 30% (max. 30 bodova)</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Petrović B., Korajlić, N., Modly D. (2004): Uvod u kriminalistiku, Sarajevo; 2. Petrović B, (2004): Narkokriminal, Pravni fakultet, Sarajevo;(odabrana poglavlja) 3. Petrović, B. (2016): Kriminalistika, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo (odabrana poglavlja) 4. Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (odabrana poglavlja) i Krivični zakon BiH (odabrana poglavlja). 5. Smajić Mirza-koautor (2012): Istraživanje krivičnih djela, Pravni fakultet Sarajevo (Nedžad Korajlić i dr.) 6. Modly Duško i Korajlić Nedžad (2002): Kriminalistički rječnik, Centar za kulturu i obrazovanje, Tešanj <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Smajić Mirza (2010): Organizovani kriminal u BiH – tranzicijske dileme- FPN Sarajevo 2. Bošković Mićo (2009): Osnovi Kriminalistike, USEE – Prometej Novi Sad. 	

Šifra predmeta:	SIGURNOST I MEDIJI DEMOKRATSKOG DRUŠTVA		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe:30 Individulani rad studenta:50 Praktična nastava: 25		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p><i>U skladu sa ciljevima školovanja na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, kroz izvođenje nastave (predavanja, seminara, vježbi i praktičnim radom) studenti bi trebali ovladati razumijevanjem važnosti, moći i utjecaja medija na suvremene društvene promjene, posebno u području sigurnosti, te uloge medija, s jedne strane u suradnji sa sigurnosnim sektorom u borbi protiv nasilja, a s druge u borbi za transparentnost rada sigurnosnog sektora kroz borbu za pravo na pristup informacijama.</i></p>		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> • Teorijski pravci u studijama medija • Historijski uvod u suvremene studije medija • Odnos medija i sigurnosnog sektora • Odnos medija i odbrambenog sektora • Medijska prodaja rata • Mediji i mir CNN i AL-Jazee21.10.2021 • ra (rat u Iraku i Afganistanu)= • Komuniciranje u kriznim situacijama • Medijska kontekstualizacija sigurnosnih pitanja • Mediji i Terorizam • Medijsko praćenje sigurnosnih pitanje u BiH i regiji 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Razumijevanje osnovnih medijskih teorijskih koncepata i njihove uloge u sigurnosno odbrambenog sektoru. Sticanje znanja o uzajamnom odnosu i važnosti medija za sveukupnu sigurnosno-odbrambenu državnu djelatnost. Prepoznavanje uticaja i važnosti medija za stvaranje javne percepcije o ratovima i savremenim oružanim sukobima.</p> <p>Vještine: Osposobljenost za samostalni rad na istraživanju odnosa medija i sigurnosno odbrambenog sektora kao i samostalno pisanje istraživačkih radova i projekata iz ove</p>		

	<p>oblasti.</p> <p>Kompetencije: <i>Mogućnost kritičkog propitivanja i analiziranja društvene realnosti koju kreiraju mediji. Prepoznavanje načina manipulacije medijima u svrhu izazivanja napetosti i kriza. Sposobnost adekvatnog razumijevanja i analiziranja recentnih događaja na relaciji između medija i nacionalne sigurnosti.</i></p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>ex katedra</i> 2. <i>prezentacije</i> 3. <i>gosti predavači</i> 4. <i>vježbe</i>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Midterm</i> 35 2. <i>Seminarski rad</i> 10 3. <i>Završni ispit</i> 50 4. <i>Prisustvo na nastavi:</i> 5

Literatura:

OBAVEZNA LITERATURA:

1. *Dragan D. Štavljanin, Demokracija i mediji u eri globalizacije, Univerzitet u Beogradu, Fakultet političkih nauka, 2011;*
2. *Media and Good Governance, The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – 2005;*
3. *Martina Caparini, media and security sector: oversight and accountability, 2014. godina.*
4. *Fahira Fejzić, Medijska globalizacija svijeta, 2004;*
5. *Turčilo Lejla, Zaradi, pa vladaj: Politika mediji i biznis u globalnom društvu i u BiH, 2011;*
6. *Philip Hammond, i Edward S. Herman, Degraded capability: The media and the Kosovo crisis;*
7. *Svetlana Đurđević-Lukić (ed), The Media and Security Sector Reform in the Western Balkans, DCAF, Geneve, 2010;*
8. *Medijska prodaja rata: Kompilacija iz raznih izvora: pripremio doc. dr. Sead Turčalo.*

ŠIRA LITERATURA:

1. *Robert W. Mchesneey, Bogati mediji, siromašna demokratija: Komunikacijske politike u mutnim vremenima*
2. *Napoleon B. Byars, The influence of the media on national security decision making in the United States, 1994. godina*
3. *Bellow, Adam, New Threats to Freedom, 2010. godina.*
4. *John Street, Masovni mediji, politika i demokratizacija, 2003. godina*

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Civilna zaštita		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osposobiti studente za razumijevanje pozicije civilne zaštite u sistemu unutarnje sigurnosti kao dijela sistema zaštite i spašavanja i Međunarodne organizacije civilne odbrane (ICDO). Proučavanje teorijskih i međunarodno-pravnih osnova spoznati njenu preventivnu, operativnu i asanacionu ulogu, snage i sredstva za oporavak i razvoj u lokalnom, na nacionalnom i globalnom nivou.		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Teorijske osnove razvoja civilne zaštite u svijetu. - Međunarodno-pravni aspekti razvoja civilne zaštite. - Iskustva nekih država u razvoju i djelovanju civilne zaštite. - Civilna zaštita u Bosni i Hercegovini. - Mogućnosti integriranja u globalni sistem zaštite i spašavanja na lokalnom, nacionalnom i regionalnom nivou. - Međunarodna organizacija civilne odbrane (ICDO). - Sistem ranog otkrivanja i upozoravanja u Evropskoj uniji. - Civilna zaštita u regionalnim organizacijama. - Civilno-vojni odnosi. - Ujedinjene nacije i pružanje međunarodne pomoći. - Civilna zaštita u euroatlantskim organizacijama. 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Studenti će usvojiti osnovna znanja o civilnoj zaštiti, njenoj organizaciji i mogućnostima djelovanja u prirodnim i drugim nesrećama</p> <p>Vještine: Ovladavanje vještinama članova tima, timskog rada i saradnje sa drugim timovima i organizacijama sistema vanjske (odbrambene) i unutrašnje sigurnosti</p> <p>Kompetencije: Studenti će moći analizirati prijetnje od prirodnih i drugih nesreća, načine reagiranja, provođenje mjera i doprinosa oporavku i razvoju</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja (ex-katedra), diskusija i prezentacije		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene[±]:	<p>Midterm: pismena provjera znanja, 25%</p> <p>Kviz- pismena provjera znanja, 10 %</p> <p>Prezentacija, 10 %</p> <p>Prisustvo nastavi, 5 %</p> <p>Završni ispit, 50 %</p>		
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>1. Huseinbašić, Čamil (2007) Civilna zaštita u sistemu sigurnosti, Sarajevo: Fakultet političkih nauka</p>		

Dopunska:

1. Huseinbašić Ćamil (2006) Rukovođenje i upravljanje u katastrofama, Sarajevo: Sejtarija d.o.o.

2. Huseinbašić Ćamil (2004) Rječnik civilne zaštite, Sarajevo: Evropska unija i Federalna uprava civilne zaštite

*3. UNISDR (2009) The Structure, Role and Mandate of Civil Protection in Disaster Risk Reduction for South Eastern Europe, Brussels: UNISDR EUR
Zakoni i podzakonski akti iz oblasti civilne zaštite:*

1. Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u BiH, „Službeni glasnik BiH“, br. 50/08

2. Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „Službene novine FBiH“, br. 39/03, 22/06 i 43/10

3. Zakon o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama, „Službeni glasnik RS“, br. 121/12

VI SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: GEOPOLITIKA		
Ciklus: I	Godina: II, III	Semestar: IV, IV	Broj ECTS kredita: 6 (3+ 2)
Status: OBAVEZAN		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Odgovorni nastavnik/saradnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada:		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p><i>Cilj predmeta je da upozna studente sa ključnim geopolitičkim teorijama i konceptima, te predstavi razvoj geopolitike kao subdiscipline međunarodnih odnosa i političke geografije. Koristeći metodologiju kritičke geopolitike propitat će se osnovne postavke klasične geopolitike u različitim periodima razvoja svjetske politike.</i></p> <p><i>Kroz prizmu geopolitike sagledat će se najrecentnija dešavanja u međunarodnoj politici, povijesno i transhorijski.</i></p>		
Tematske jedinice:	<p>Uvod u predmet:</p> <p><i>Pojam i sadržaj predmeta, naučno utemeljenje geopolitike, odnos između geopolitike i drugih naučnih disciplina, ključni geopolitički pojmovi</i></p> <p>Uvod u geopolitiku:</p> <p><i>Razvoj klasične geopolitike</i> <i>Geopolitika između dva svjetska rata</i> <i>Geopolitika Hladnog rata</i> <i>Geopolitika liberalne hegemonije</i> <i>Kritička geopolitika</i> <i>Geopolitika energije</i> <i>Geopolitika Rusije i geopolitika Kine</i> <i>Geopolitike Evrope</i> <i>Geopolitike Jugoistočne Evrope</i> <i>Geopolitike Bosne i Hercegovine</i></p> <p>Geopolitike u 21.stoljeću:</p> <p><i>Geopolitika klimatskih promjena</i> <i>Geopolitika pandemije</i> <i>Geopolitika identiteta</i> <i>Emancipatorske geopolitike i geopolitika feminizma</i> <i>Geopolitika globalizacije</i> <i>Geopolitika multipolarizma</i></p>		

	Zaključna razmatranja
Ishodi učenja:	<p>Studenti će, nakon uspješno položenog ispita, razumjeti geopolitičke teorije i metode, te biti u stanju aplicirati ih na konkretne situacije.</p> <p>Osim toga studenti će biti u stanju da prepoznaju promjenjenu ulogu države i prostora u međuovisnomsvijetu, te identificiraju i kritički analiziraju suvremene međunarodne odnose koristeći geopolitičke koncepte i pristupe.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja: 60 % 2. Prezentacije: 20% 3. Vježbe: 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prisustvo na nastavi: 5% (do 5 bodova) 2. Midterm: 30 % (do 30 bodova) 3. Vježbe: 15 % (do 15 bodova) 4. Završni ispit: 50 % (do 50 bodova)
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćurak, Nerzuk (2021): Zašto je Bosna a ne ništa, Mostar: Centar za kritičko mišljenje 2. (2016): Rasprava o miru i nasilju, Sarajevo: Buybook. (str.11-53) 3. (2011) Izvještaj iz periferne zemlje, Sarajevo, Fakultet političkih nauka (str. 109-150) 4. (2002): Geopolitika kao sudbina. Slučaj Bosna, postmodernistički ogled o perifernoj zemlji, Sarajevo, FPN (98-145) 5. Klaus Dodds (2009) Geopolitika. Sarajevo: TKD Šahinpašić 6. Gearoid O'Tuathail et al. (2007) Uvod u geopolitiku. Zagreb: Politička kultura 7. Philippe Moreau Defruges (2006) Geopolitički rječnik. Zagreb:CPI 8. Gajić, Saša Aleksandar (2017): Antagonizam talasokratije i telurokratije u očima klasične i kritičke geopolitike u: Svet i nove geopolitičke paradigme (pr.) Milomir Stepić, Beograd, Institut za geopolitičke studije

Šifra predmeta:	MIROVNE OPERACIJE I HUMANITARNE INTERVENCIJE		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Individulani rad studenta: 50 Praktična nastava: 25		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje sa konceptima iz mirovnih operacija i humanitarnih intervencija koji uključuju: <ul style="list-style-type: none"> - Razumijevanje nastanka, evolucije i pravnog okvira Mirovnih operacija i sistema kolektivne sigurnosti UN-a - Razumijevanje političkog diskursa u Vijeću sigurnosti za raspoređivanje mirovnih operacija i ključnih principa na kojima se raspoređuju. - Raspoznavanje različitih vrsta mirovnih operacija i međusobne povezanosti sa humanitarnim intervencijama. - Razumijevanje politike stalnih članica Vijeća sigurnosti prema mirovnim operacijama i upotrebi sile na humanitarnoj osnovi 		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sistem kolektivne sigurnosti UN-a ▪ Vrste i evolucija mirovnih operacija ▪ Pravni okvir mirovih operacija i pravo na upotrebu sile ▪ Politički diskurs u Vijeću sigurnosti za mirovne operacije ▪ Principi mirovnih operacija ▪ Izazovi i trendovi u razvoju mirovnih operacija ▪ Analiza ključnih mirovnih misija ▪ Politika stalnih članica Vijeća sigurnosti prema mirovnim operacijama ▪ Doktrina humanitarne intervencije i odnos sa mirovnim operacijama ▪ Odnos stalnih članica Vijeća sigurnosti prema humanitarnim intervencijama ▪ Odgovornost za zaštitu (R2P) i humanitarna intervencija ▪ Aktuelni međunarodni kontekst i refleksije na mirovne operacije i humanitarne intervencije 		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti pokazuje znanje i razumijevanje u području predmeta, te znaju reproducirati ili prepoznati informacije, ideje, koncepte i principe iz oblasti mirovnih operacija i humanitarnih intervencija u skladu sa ciljevima predmeta. Vještine: Osposobljenost za samostalni rad na istraživanju		

	<p>tematike u području mirovnih operacija. Stečenim vještinama studenti će pokazati sposobnost da mogu primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje predmeta, te steći spoznajne i socijalne vještine i biti u stanju da svoje znanje podigne na viši nivo, produbi razumijevanje svog područja studija i kontinuirano razvija vlastite vještine, kroz samostalno učenje i razvoj.</p> <p>Kompetencije: Mogućnost kritičkog propitivanja i analiziranja ključnih determinanti i izazova mirovnih operacija i humanitarnih intervencija u savremenom svijetu. Sposobnost povezivanja teorijskih koncepata sa praktičnim procesima koji se tiču mirovnih operacija i humanitarnih intervencija i razumijevanje modaliteta transformacije oružanog sukoba i postkonfliktne izgradnje mira i države.</p>						
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ex katedra 2. prezentacije 3. gosti predavači 4. vježbe 						
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<table border="0"> <tr> <td>1. Midterm</td> <td style="text-align: right;">45</td> </tr> <tr> <td>2. Seminarski rad</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> <tr> <td>3. Završni ispit</td> <td style="text-align: right;">45</td> </tr> </table>	1. Midterm	45	2. Seminarski rad	10	3. Završni ispit	45
1. Midterm	45						
2. Seminarski rad	10						
3. Završni ispit	45						
<p>Literatura:</p>	<p><u>Obavezna:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cedric de Coning, Mateja Peter, <i>United Nations Peace Operations in a Changing Global Order</i>, Palgrave Macmillan, 2019. godina 2. Veldin Kadić. – <i>HRESTOMATIJA (Aktuelni tekstovi priređeni i objavljeni pred početak semestra)</i> 3. Dulić, Dragana, <i>Mirovne i humanitarne operacije</i>, Beograd (2008) <p><u>Dopunska:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chen Kertcher, <i>From cold war to a system of peacekeeping: The discussions on peacekeeping operations in the UN during the 1980s up to 1992</i>, <i>Journal of Contemporary History</i>, 2012. 2. International peace institute, <i>The Future of Peace Operations: Maintaining Momentum</i>, 2015. 3. Kai Michael Kenkel, <i>Five generations of peace operations: from the “thin blue line” to “painting a country blue”</i> <i>Rev. Bras. Polit. Int.</i> 2013. 4. Todd Sandler, <i>International Peacekeeping Operations: Burden Sharing and Effectiveness</i>, <i>Journal of Conflict Resolution</i>, 2017. 						

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Unutrašnja sigurnost		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezan		Ukupan broj sati: 150 Predavanja 45 sati Vježbe 30 sati Praksa 15 sati Individualni rad studenta 60 sati	
Odgovorni nastavnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Sigurnost se u savremenom svijetu definira kroz sigurnosne sektore, zatim referentne objekte, sigurnosne aktere, percipijente sigurnosti i funkcionalne sektore. Studije sigurnosti treba promatrati u interdisciplinarnom smislu, što znači da je bit ovih studija analiza postojećih politika u različitim oblastima u okviru jedne države. Posebno se izdvaja unutrašnja sigurnost kao sposobnost društva da opstane u svom osnovnom obliku pod promjenjivim uslovima te mogućim i stvarnim prijetnjama. Odnosno, unutrašnja sigurnost odnosi se na održivost unutar prihvatljivih uslova za razvoj društva unutar države, očuvanje ustavnog poretka, suvereniteta i teritorijalnog integriteta te zaštita individualnog i kolektivnog identiteta, postojećih modela tradicije, kulture, religije, jezika i drugih definirajućih obilježja ličnog i kolektivnog habitusa i integriteta. Cilj je upoznati se sa unutrašnjim elementima društvene sigurnosti bosanskohercegovačkog društva per se, a potom u interaktivnom smislu sa dinamikom promjena u vezi sa sigurnosnim aspektima očuvanja, te sa načinima prepoznavanja generatora i nosilaca mogućih unutarnjih i izvanjskih prijetnji. Očekivani rezultati nastavnog procesa su razvoj spoznaja o svoj složenosti pitanja sigurnosti u savremenom svijetu kako na međunarodnom planu tako u na nivou konkretnih društava, sa posebnim naglaskom na višenacionalna i višereligijska društva. U fokusu teorijskih rasprava i analize konkretne prakse u vezi sa društvenom sigurnošću bit će bosanskohercegovačko društvo.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u sigurnosne studije i definiranje sigurnosti 2. Teorijska analiza i eksplikacija sigurnosnih sektora 3. Definiranje unutrašnje sigurnosti 4. Institucije i službe unutrašnje sigurnosti 5. Sigurnost režima/državna bezbjednost 6. Policija i društvo – savremeni diskursi 7. Teorijske rasprave o nacionalnoj sigurnosti 8. Sigurnosne prijetnje unutrašnjoj sigurnosti 9. Sigurnosni problemi na početku XXI. Stoljeća – Desuverenizacija države u polju sigurnosti - Sekuritizacija 10. Prijetnje koje proizlaze ka posljedica političkih aktivnosti protiv pojedinca-građanina 11. Sistem unutrašnje sigurnosti suvremenih država/Unutarnja kontrola rada službi sigurnosti 		

	<p>12. Prijetnje koje proizlaze iz borbe za kontrolu u državnim institucijama</p> <p>13. Sustav unutarnje sigurnosti EU - Regionalni sigurnosni kompleksi</p> <p>14. Izgradnja strategije unutarnje sigurnosti EU – Strategija unutarnje sigurnosti EU</p> <p>15. Sistem unutrašnje sigurnosti Bosne i Hercegovine</p>		
Ishodi učenja:	Razumjevanje funkcije sigurnosti kao systemske djelatnosti države, upoznati se sa unutrašnjom sigurnošću kao i službama i institucijama sigurnosti. Osposobiti studente za analitički i istraživački rad o svim aspektima sigurnosti.		
Metode izvođenja nastave:	<p>1.interaktivna predavanja 60%</p> <p>2. prezentacije 20%</p> <p>3. diskusije 20%</p>		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table border="0"> <tr> <td> <p>1. prisustvo nastavi</p> <p>2. midterm</p> <p>3. diskusije i učešće u nastavi</p> <p>4. kviz</p> <p>5. završni ispit</p> <p><u>Vanredni studenti:</u></p> <p>1.pismeni test</p> </td> <td> <p>1. 5 % (max. 5 bodova)</p> <p>2 30 % (max. 30 bodova)</p> <p>3. 5 % (max. 5 bodova)</p> <p>4. 20 % (max. 20 bodova)</p> <p>5. 40 % (max. 40 bodova)</p> <p>1. 100% (max. 100 bodova)</p> </td> </tr> </table>	<p>1. prisustvo nastavi</p> <p>2. midterm</p> <p>3. diskusije i učešće u nastavi</p> <p>4. kviz</p> <p>5. završni ispit</p> <p><u>Vanredni studenti:</u></p> <p>1.pismeni test</p>	<p>1. 5 % (max. 5 bodova)</p> <p>2 30 % (max. 30 bodova)</p> <p>3. 5 % (max. 5 bodova)</p> <p>4. 20 % (max. 20 bodova)</p> <p>5. 40 % (max. 40 bodova)</p> <p>1. 100% (max. 100 bodova)</p>
<p>1. prisustvo nastavi</p> <p>2. midterm</p> <p>3. diskusije i učešće u nastavi</p> <p>4. kviz</p> <p>5. završni ispit</p> <p><u>Vanredni studenti:</u></p> <p>1.pismeni test</p>	<p>1. 5 % (max. 5 bodova)</p> <p>2 30 % (max. 30 bodova)</p> <p>3. 5 % (max. 5 bodova)</p> <p>4. 20 % (max. 20 bodova)</p> <p>5. 40 % (max. 40 bodova)</p> <p>1. 100% (max. 100 bodova)</p>		
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mirsad Abazović, Državna bezbjednost – uvod i temeljni pojmovi-Izmjenjeno i dopunjeno izdanje (Sarajevo, 2012) Smajić Mirza i dr., Nacionalna sigurnost i privatna zaštita. Fakultet političkih nauka – Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo (2018). Collins Alan (ur), Suvremene sigurnosne studije, Fakultet političkih znanosti, Zagreb (2010). (odabrana poglavlja) Mirsad Abazović, Sigurnosna kultura, (Mostar, 2014) Tekstovi dostupni na e-nastavi <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> Anton Grizold i dr. „Suvremene sigurnosne politike“ (Zagreb,2008). Dragović Filip, „Sigurnost europskih granica i migracije“, Jesenski i Turk, Zagreb 2018 godina. Izet Beridan, „Politika i sigurnost“, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, 2009.godine 		

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Historija ratova		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 150 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 45 Vježbe 30 Individualni rad studenta 50 Praktična nastava 25	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj izučavanja predmeta Historija ratova je da studenti steknu osnovna znanja o historiji ratova, posebno odbrambenim i oslobodilačkim, s posebnim naglaskom na Narodno oslobodilački rat i socijalističku revoluciju 1941. – 1945. i Odbrambeni rat Republike Bosne i Hercegovine 1991. – 1995; da razumiju i shvate uslove u kojima su izvođeni; da steknu saznanja primijenjenih oblika oružane borbe i otpora, da se upoznaju sa slobodarskim i demokratskim tradicijama, hrabrošću i ljubavlju naroda prema domovini, te da im se olakša da na mnogim primjerima ratnog i borbenog iskustva vođenih ratova grade sopstveno.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kratak pregled historije ratova do savremenog doba. 2. Pregled ratova u XX stoljeću. 3. Drugi svjetski rat 1939 – 1945. 4. Narodnooslobodilački rat i socijalistička revolucija u Jugoslaviji 1941 – 1945. godine 5. Iskustva iz lokalnih ratova poslije II svjetskog rata. 6. Odbrambeni rat Bosne i Hercegovine 1991.-1995. 		
Ishodi učenja:	Studenti treba da steknu osnovna znanja iz historije ratova, posebno odbrambenih i oslobodilačkih.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja Vježbe		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Individualne pisane provjera znanja Ispiti: završni, popravni i septemabrski ispitni rok, pisana provjera znanja. <ul style="list-style-type: none"> - procjena znanja studenata: individualne pismene provjere znanja i završna provjera znanja; - bodovanje po osnovu prisustva nastavnom procesu, aktivnosti na nastavi, izrade individualnih radova i završnog (popravnog) ispita. <ol style="list-style-type: none"> 1. Individualni pisani radovi 40 bodova (40%), dva individualna rada po 20 bodova. 2. Završni ispit 50 bodova (50%) obavezno 25 bodova. 3. Prisustvo na predavanjima i vježbama 5 bodova (5%). 4. Aktivnost i prezentacije 5 bodova (5%). 5. Popravni ispit 50 bodova (50%) obavezno 25 bodova. 6. Septembarski ispit 50 bodova (50%) obavezno 25 bodova. 		

Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Čekić Smail, <i>AGRESIJA NA REPUBLIKU BOSNU I HERCEGOVINU: PRIPREMA, PLANIRANJE, IZVOĐENJE</i>, Sarajevo 2004. 2. Grupa autora, <i>VOJNA ISTORIJA</i>, udžbenik za vojne akademije, Beograd, 1980.; 3. Grupa autora, <i>VOJNA ENCIKLOPEDIJA</i>, II izdanje, Beograd 1975. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Imamović Enver, <i>HISTORIJA BOSANSKE VOJSKE</i>, Sarajevo 1999.; 5. Kreso Muharem, <i>VOJNA ISTORIJA</i>, dopuna udžbenika, Sarajevo 1983.; 6. Tomac Petar, <i>VOJNA ISTORIJA</i>, Beograd 1972.; 7. Grupa autora, <i>DRUGI SVJETSKI RAT, PREGLED RATNIH OPERACIJA</i>, knjiga I-II, Beograd 1960.-1970. 8. Grupa autora, <i>OSLOBODILAČKI RAT NARODA JUGOSLAVIJE 1941.-1945</i>, knjiga I-II, Drugo izdanje, Beograd 1963.-1965.; 9. Carl von Clausewitz, <i>O RATU</i>, Zagreb, 2010.; 10. Cyrus Leo Sulzberger, <i>DRUGI SVJETSKI RAT</i>, knjiga I – II, Split, 2005.
--------------------	---

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Andragogija		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Osnovni cilj nastave je uvođenje studenata u područje andragogije kako bi im se omogućio uvid u osnovna saznanja i najnovije trendove u obrazovanju odraslih te ovladavanje andragogijskim pristupom i primjenom naučnih saznanja u praksi. Predmet je usmjeren na poticanje cjeloživotnog učenje studenata i razvoj kompetencije rada u područjima koji potiču aktivnosti učenja odraslih.</i>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata sa programom, obavezama i načinom rada; Upute za izradu seminarskih radova, prezentacija, referata i eseja. 2. Uvodni sat: Šta je andragogija? Andragogija kao naučna disciplina; Andragogija u sistemu nauka o odgoju; Andragogija i druge nauke; Potreba i značaj istraživanja učenja i podučavanja odraslih. 3. Ciljevi i funkcije različitih koncepcija obrazovanja odraslih. Ciljevi obrazovanja odraslih (humanistički, ekonomski, socijalni); Funkcije 		

	<p>obrazovanja odraslih (kompenzaciona, adaptaciona, razvijajuća); Osnovna područja i sadržaji obrazovanja odraslih; Konceptija cjeloživotnog (lifelong) učenja; Konceptija općeživotnog (lifewide) učenja; Konceptija «društva koje uči»</p> <p>4. Formalno, neformalno i informalno obrazovanje odraslih.</p> <p>5. Učenje u odrasloj dobi: Pojam odraslosti.; Mogućnosti i granice učenja odraslih (fizičko-fiziološke promjene i intelektualni kapaciteti u odrasloj dobi).</p> <p>6. Principi učenja odraslih: Samostalnost i samousmjerenost; Životno iskustvo i znanje; Orijentiranost ka cilju; Praktičnost; Multi-senzorno učenje; Aktivno učenje; Repeticija; Recentnost; Primarnost; Povratna informacija.</p> <p>7. MIDTERM</p> <p>8. Važnost razvijanja komunikacijskih vještina u andragoškom radu. Pojam komunikacije. Laswellova paradigma komunikacije. Verbalna i neverbalna komunikacija.</p> <p>9. Faze andragoškog ciklusa. Ispitivanje obrazovnih i odgojnih potreba i motiva; Planiranje obrazovnog i odgojnog rada; Programiranje obrazovnih sadržaja; Neposredno pripremanje i organiziranje obrazovno-odgojnih procesa; Izvođenje procesa obrazovanja i odgajanja; Vrednovanje vanjskih i unutrašnjih učinaka obrazovno-odgojnog procesa</p> <p>10. Obrazovne potrebe i motivi odraslih. Različita gledišta o potrebama; Klasifikacija ljudskih potreba; Suvremena shvatanja obrazovnih potreba; Klasifikacije obrazovnih potreba; Utvrđivanje obrazovnih potreba.</p> <p>11. Planiranje i programiranje u obrazovanju odraslih. Sistemski pristup u planiranju i programiranju obrazovanja odraslih; Različiti modeli planiranja obrazovanja odraslih (tehnicistički modeli planiranja; politički modeli planiranja, konsenzualni modeli planiranja).</p> <p>12. Neposredno pripremanje i organiziranje obrazovnog procesa za odrasle. Važnost operacionaliziranja ciljeva i zadataka učenja u procesu obrazovanja za odrasle (SMART – Specific (specifični); Measurable (mjerljivi), Achievable (dostižni), Realistic (realni), i Timely (vremenski određeni)); Organizacija nastave za odrasle (redovna nastava, dopisno-konsultativna nastava (e-learning), multimedijalna nastava); Nastavne metode; Nastavna sredstva; Nastavno okruženje;</p> <p>13. Fasilitacija u obrazovnom procesu za odrasle. Vještine fasilitacije. Tehnike fasilitacije (atentivne tehnike, tehnike opservacije, tehnike slušanja, tehnike postavljanja pitanja);</p> <p>14. Evaluacija obrazovnog procesa za odrasle. Pojam evaluacije; Koje podatke može omogućiti evaluacija? Kada bi se trebala odvijati evaluacija? Kako se može voditi evaluacija?</p> <p>15. Pojedinač-grupe-organizacija. Vrste organizacija; Vrste grupa; Formiranje i održavanje grupe; Vođstvo i rukovođenje;</p> <p>16. ZAVRŠNI ISPIT</p>
Ishodi učenja:	Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Andragogija mogu:

	<ul style="list-style-type: none"> • shvatiti smisao, značaj i mogućnosti naučne organizacije rada u oblasti obrazovanja odraslih; • razumijeti i primjeniti različite koncepcije obrazovanja odraslih; • ovladati metodologijom istraživanja učenja odraslih; • razviti sposobnosti kritičke recepcije suvremenih gledanja na koncepcije, tokove programiranja, izvođenja i vrednovanja različitih oblika obrazovanja odraslih.
Metode izvođenja nastave:	<i>Ex cathedra, razgovor i diskusija, prezentacije i seminari.</i>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>U toku semestra studenti rade jednu pismenu provjeru znanja (parcijalni ispit-midterm) na kojoj se može ostvariti maksimalno 35 bodova, a na završnom ispitu, koji se radi na kraju semestra i nosi 50 bodova, polažu samo drugi dio gradiva. Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku.</i></p> <p><i>U konačnu ocjenu su, osim bodova ostvarenih na testovima, uključeni i bodovi koji studenti dobijaju na prisustvo (5 bodova), i pravovremeno izvršavanje i dostavljanje zadataka koje će dobijati u toku semestra (10 bodova).</i></p> <p><i>Pored pismene provjere znanja, ostavlja se i mogućnost usmenog ispita, kako na parcijalnom tako i na završnom dijelu ispita, odnosno popravnom ili septembarskom ispitnom roku.</i></p> <p><i>Ocjene u odnosu na broj ostvarenih bodova: 0 – 54 = F; 55 – 64 = E; 65 - 74 = D; 75 – 84 = C; 85 – 94 = B; 95 -100 = A.</i></p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Kulić, R. i Despotović, M. (2005). Uvod u andragogiju. Zenica: Dom štampe.</i> <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Avdagić, E. (2016). Menadžment modeli u organizacijama za obrazovanje odraslih. Sarajevo : Institut za međunarodnu suradnju Njemačkog saveza visokih narodnih škola - DVV International.</i> <i>2. Alibabić, Š. (2002). Teorija organizacije i obrazovanja odraslih. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju.</i> <i>3. Milat, J. (2005). Pedagogija-teorija osposobljavanja. Zagreb: Školska knjiga. (IV poglavlje: Andragogija-osnovne karakteristike).</i> <i>4. Despotović, M. (1997). Znanje i kritičko mišljenje u odrasloj dobi. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju.</i>

	<p>5. <i>Gartenschlaeger, U. i Hinzen. dr. H. (2000). Perspektive i tendencije obrazovanja odraslih u Europi. Zagreb: Hrvatska zajednica pučkih otvorenih učilišta.</i></p> <p>6. <i>Medić, S. (1993). Obrazovanje i socijalizacija odraslih. Beograd.</i></p> <p>7. <i>Werner, M. i Wiegmann, S. (2000). Netradicionalne metode u obrazovanju odraslih. Zagreb: Hrvatska zajednica pučkih otvorenih učilišta.</i></p>
--	--

**DRUGI CIKLUS STUDIJA
SIGURNOSNE I MIROVNE STUDIJE**

PREDMETI	ECTS	Fond sati
I semestar		
Didaktika	6	3+2
Humana sigurnost	6	3+2
Proliferacija i politike razoružanja	6	3+2
Nauka o miru	6	3+2
Međunarodno humanitarno pravo	6	3+2
II semestar		
Sigurnosne i odbrambene politike i strategije	6	3+2
Zaštita i spašavanje	6	3+2
Studije holokausta i genocida	6	3+2

Terorizam i političko nasilje	6	3+2
Demokratski nadzor i kontrola sistema sigurnosti	6	3+2
III semestar		
Projektovanje naučnih istraživanja u oblasti sigurnosti i mira	6	3+2
Metodika nastave građanskog obrazovanja sa metodičkom praksom	6	3+2
Upravljanje konfliktima u međunarodnim odnosima	6	3+2
Informacijska sigurnost	6	3+2
Izborni predmet	6	3+2
IV semestar		
Master teza	30	
SVE UKUPNO	120	

IZBORNI PREDMETI:

IZBORNI PREDMETI	ECTS	Fond sati
Euroatlantska sigurnost ²	6	3+2
Religija i konflikti	6	3+2
Nacija i konflikti u procesu globalizacije svijeta	6	3+2

² Predmet se sluša i polaže na engleskom jeziku i izvodi se sa Centrom za obuku i operacije podrške miru (PSOTC).

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Didaktika		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet je u funkciji obrazovanja/formiranja sposobnosti i umijeća podučavanja i učenja drugih. Osnovni cilj ove nastave je da studentima omogući uvid u temeljna nastavna umijeća (teaching skills) koja predstavljaju rezultat najnovijih znanstvenih dostignuća kako bi se stekle osnovne nastavne kompetencije.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata sa programom, obavezama i načinom rada; Upute za izradu seminarskih radova, prezentacija, referata i eseja. 2. Osnovni pojmovi (Nastava, didaktika, metodika, didaktički trokut, didaktički pentagon, nastavni plan, nastavni program, kurikulum) 3. Učenje (Pojam učenja, prikaz i interpretacija najpoznatijih teorija učenja, stilovi učenja - VAK teorija, stilovi učenja prema Kolbu) 4. Tradicionalna nastava vs Nastava usmjerena na učenika 5. Nastavni plan i program (Pojam nastavnog plana i programa, vrste nastavnih planova i programa, nastavni predmet i naučna disciplina, raspored predmeta u nastavnom planu, raspored sadržaja u nastavnom programu, teorije o sadržajima u nastavnom programu) 6. Određivanje nastavnih ciljeva, zadataka i ishoda (Formulacija nastavnih ciljeva i zadataka; materijalni, funkcionalni i odgojni zadaci; Bloomova taksonomija nastavnih ciljeva i zadataka; Ishodi učenja u planiranju nastavnog procesa) 7. MIDTERM 8. Nastavne metode i oblici rada u nastavi (Pojam i klasifikacija nastavnih metoda i oblika rada u nastavi) 9. Suvremene nastavne metode (Metode koje potiču aktivnu ulogu učenika u nastavnom procesu, interaktivna nastava) 10. Nastavna sredstva (tekstualna, vizualna, auditivna, audio-vizualna, elektronska) 11. Planiranje i programiranje nastave (Vrste planiranja i programiranja: godišnje, periodični, dnevno; aspekti pripreme za neposredan nastavni rad; modeli za makro i mikro planiranje i programiranje nastave; najvažnija pitanja o planiranju i programiranju nastave) 12. Artikulacija nastavnog procesa (Mikroartikulacija i makroartikulacija; pretpostavke za artikulaciju nastavnog procesa; faze procesa nastave i učenja; faza preparacije, faza realizacije i faza evaluacije) 13. Programirano učenje i problemska nastava 14. Procjenjivanje i ocjenjivanje znanja učenika (Temeljne pretpostavke i 		

	<p>svrha vrijednovanja; karakteristike metoda vrijednovanja; upute za formiranje ocjene)</p> <p>15. Vannastavne i vanrazredne aktivnosti</p> <p>16. ZAVŠNI ISPIT</p>
Ishodi učenja:	<p>Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Didaktika mogu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasniti odnos didaktike i metodika, • definirati i objasniti temeljne didaktičko-metodičke pojmove, • razumijeti procese učenja i poduke, • objasniti i usporediti različite pristupe nastavi, • razlikovati tipove nastavnika i objasniti njihov utjecaj na nastavni proces, • nabrojati i opisati faze nastavnog procesa, • definirati i formulirati ciljeve i ishode učenja, • objasniti i usporediti različite teorije izbora sadržaja nastave, • opisati faze, pristupe i aspekte procesa planiranja i programiranja, • izraditi i analizirati pisanu pripremu za nastavni sat, • klasificirati i opisati metode nastave i učenja • razlikovati socijalne oblike rada u nastavi i učenju • izraditi programirane materijale za učenje, • klasificirati i vrijednovati nastavnu sredstva i pomagala, odnosno nastavnu tehnologiju i medije, • identificirati i opisati faktore koji utječu na stvaranje odgojno-obrazovne klime, • razviti umijeće pripreme, izvođenja i evaluacije nastave i • pokazati sposobnost za praktični odgojno-obrazovni rad u nastavi.
Metode izvođenja nastave:	<p>Ex cathedra, razgovor i diskusija, prezentacije, seminari, metodička praksa.</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U toku semestra studenti rade jednu pismenu provjeru znanja (parcijalni ispit-midterm) na kojoj se može ostvariti maksimalno 30 bodova, a na završnom ispitu, koji se radi na kraju semestra i nosi 50 bodova, polažu samo drugi dio gradiva. Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku.</p> <p>U konačnu ocjenu su, osim bodova ostvarenih na testovima, uključeni i bodovi koji studenti dobijaju na prisustvo (5 bodova), individualni i grupni rad – seminarski radovi, eseji, referati, prezentacije, projekti, izvođenje oglednih sati i sl. (15 bodova)</p> <p>Pored pismene provjere znanja, ostavlja se i mogućnost usmenog ispita, kako na parcijalnom tako i na završnom dijelu ispita, odnosno popravnom ili septembarskom ispitnom roku.</p> <p>Ocjene u odnosu na broj ostvarenih bodova: 0 – 54 = F; 55 – 64 = E; 65 - 74 = D; 75 – 84 = C; 85 – 94 = B; 95 -100 = A.</p>

<p>Literatura:</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Slatina, M. (1999). <i>Nastavni metod - Prilog pedagoškoj moći suđenja</i>. Sarajevo: Filozofski fakultet. – Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i>. Sarajevo: DES i CNS. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cerić, H. (2019). <i>O edukativnom potencijalu stripa: prilozi etabliranju stripovne metode u nastavi</i>. Sarajevo: Perfecta. 2. Cerić, H. (2013). <i>Skandalon u oblačićima – Kako koristiti strip u nastavi?</i>. Sarajevo: CNS. 3. Matijević, M. I Radovanović, D. (2011). <i>Nastava usmjerena na učenika</i>. Zagreb: Školske novine. 4. Glaser, dr. W. (2001). <i>Svaki učenik može uspjeti</i>. Zagreb: Alinea. 5. <i>Grupa autora (2001). Uspješno učenje i podučavanje</i>. Zagreb: Educa. 6. Kyriacou, C. (1995). <i>Temeljna nastavna umijeća</i>. Zagreb: Educa
---------------------------	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Humana sigurnost		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezan		Ukupan broj sati: 150 Predavanja 45 sati Vježbe 30 sati Praksa 15 sati Individualni rad studenta 60 sati	
Odgovorni nastavnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>U savremenim sigurnosnim studijama sve više se razvijaju interesi za ljudsku dimneziju sigurnosti, posebno se naglašava prirodna i uzajamna veza između razvoja i sigurnosti što je u krajnjoj liniji izmjenilo i ponašanje države. Međutim, uzimajući u obzir svu složenost i dinamičnost „umreženog svijeta“, javljaju se nove političke, socijalne, ekonomske, zdravstvene i ekološke okolnosti i prijetnje koje ujedno povećavaju i stepen ranjivosti ljudskog roda. Ovakvo tretiranje sigurnosti ukazuje na činjenicu da nije samo država ta koja može biti objekt sigurnosnih prijetnji, već to mogu biti građani, pa čak i pojedinci i sve ostale društvene kategorije. Cilj je upoznati studente sa novim pitanjima sigurnosti čiji fokus nije primarno državno-centrični već individualni pristup, odnosno ljudi koji su u svakodnevnom životu izloženi raznim poremećajima i prijetnjama koje ugrožavaju njihovu osnovu egzistenciju. Upravo kroz ovaj modul promoviraju se multidisciplinarnost promjene paradigme o promišljanju referentnih objekata od države ka pojedincu, što predstavlja glavni temelj koncepta ljudske sigurnosti. U tom kontekstu, a uzimajući u obzir složenost čovjekovog društvenog i političkog okruženja, te povećan broj sukoba niskog intenziteta u svijetu, javljaju se nove okolnosti za ljudski rod koje mogu generirati nove fizičko nasilje, siromaštvo, bolesti, nove oružane sukobe i sl. Upravo najveće posljedice današnjih sukoba se uglavnom odnose na povećaj broj žrtava među civilnim stanovništvom, posebice žene i djece. Civilno stanovništvo i poslije sukoba godinama trpe zdravstvene, ekonomske i socijalne posljedice, a kao krajnji nedostatak javlja se politička i društvena nestabilnost koja proizvodi nesigurnost u svim oblastima ljudske sigurnosti.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promjena težišta sigurnosne paradigme na početku 21.stoljeća 2. Evolucija koncepta humane sigurnosti 3. Definiranje humane sigurnosti (principi, uži i širi pristup) 4. Dimenzije i pojmovi humane sigurnosti; 5. Operacionalizacija humane sigurnosti 6. Humana sigurnost i nacionalna sigurnost 7. Humana i ekološka sigurnost 8. Humana i individualna sigurnost 9. Humana i društvena sigurnost 10. Humana i zdravstvena sigurnost 11. Humana sigurnost i hrana 		

	<p>12. Prijetnje i izazovi humanoj sigurnosti u postkonfliktnom kontekstu</p> <p>13. Humana sigurnost i demokracija</p> <p>14. Humana sigurnost u postdejtonskoj Bosni i Hercegovini</p> <p>15. Humana sigurnost i globalizacija</p>	
Ishodi učenja:	Razumjevanje multidisciplinarnog pristupa pitanjima sigurnosti, gdje se posebno ističe ljudska dimenzija i njene osnovne komponente i pravci u svakodnevnom životu. sigurnosti.	
Metode izvođenja nastave:	<p>1.interaktivna predavanja 60%</p> <p>2. prezentacije 20%</p> <p>3. diskusije 20%</p>	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>1. prisustvo nastavi</p> <p>2. midterm</p> <p>3. diskusije i učešće u nastavi</p> <p>4. prezentacije</p> <p>5. završni ispit</p> <p><u>Vanredni studenti:</u></p> <p>1.pismeni test</p> <p>2. usmeni dio ispita</p>	<p>1. 5 % (max. 5 bodova)</p> <p>2 30 % (max. 30 bodova)</p> <p>3. 10% (max. 10 bodova)</p> <p>4. 15 % (max. 15 bodova)</p> <p>5. 40 % (max. 40 bodova)</p> <p>1. 70% (max. 70 bodova)</p> <p>2. 30% (max. 30 bodova)</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Smajić M., Seizović Z, Turčalo S.,(2017) Humana sigurnost u postkonfliktnom kontekstu, Fakultet političkih nauka, Sarajevo Collins Alan ur. (2010): <i>Suvremene sigurnosne studije, Politička kultura: Zagreb (odabrana poglavlja)</i> Časopis „Ljudska bezbednost/Human security” 2004,2005,2006,2007,2008, Centar za istraživanje ljudske, Beograd (online E-nastava) Ćurak, Nerzuk, <i>Dejtonski nacionalizam, Buybook, Sarajevo, 2004</i> Azinović, Vlado; Bassuener, Kurt; Weber, Bodo; <i>Analiza sigurnosnih rizika, Procjena potencijala za obnovu etničkog nasilja u Bosni i Hercegovini, Fakultet političkih nauka Sarajevo i Atlantska inicijativa, Sarajevo, 2012.</i> <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> Doubt, Keith, <i>Sociologija nakon Bosne, Buybook, Sarajevo, 2003.</i> Dautović, Kenan, <i>Prevenција konflikata u međunarodnim odnosima, BZK Preporod, Travnik, 2007</i> Hobsbawm Eric, <i>Doba Extrema, Istrorija Kratkog Dvadesetog Veka 1914-1991, Dereta, Beograd, 2002.</i> Mujkić, Asim, <i>Pravda i etnonacionalizam, Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu i Fondacija Heinrich Boell, Ured u Sarajevu, Sarajevo, 2010.</i> Zgodić, Esad, <i>Tajni život demokratije, Prilozi političkoj geologiji, Dobra knjiga, Sarajevo, 2010.</i> http://www.qdrc.org/sustdev/husec/1-def.html 	

12. <http://www.unocha.org/humansecurity/>

13. *Lisica, Darwin, Sigurnosni rizici i temeljne društvene vrijednosti u Bosni i Hercegovini – Temeljne društvene vrijednosti, Knjiga 1, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, 2011 (knjiga 1 i 2)*

Šifra predmeta:	Proliferacija i politike razoružanja		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 150 Predavanja 45 sati Vježbe 30 sati Seminar 30 sati Individualni rad studenata 45 sati		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa općim međunarodnim kontekstom i sigurnosnim rizicima prouzročenih proliferacijom konvencionalnog oružja i oružja za masovno uništenje, te značajem politike razoružanja u suvremenim međunarodnim odnosima. Omogućiti studentima da steknu političke, sigurnosne, pravne i druge pretpostavke za proučavanje proliferacije oružja i razoružanja.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Politika razoružanja u suvremenim međunarodnim odnosima 2. Historijat razoružanja i zabrane oružja 3. Razvoj i podjela suvremenih oružja 4. Prijetnje prouzročene proliferacijom oružja 5. Ujedinjeni narodi i politika razoružanja 6. Konvencije i drugi ugovori o kontroli, neproliferaciji i zabrani oružja 7. Humanitarno razoružanje i ljudska sigurnost 8. Uloga Sjevernoatlantskog saveza u kontroli naoružanja 9. Uloga Organizacije za sigurnost i suradnju u Evropi u razoružanju 10. Nuklearno razoružanje i Međunarodna agencija za atomsku energiju 11. Uloga nevladinih i humanitarnih organizacija u politici razoružanja i kampanjama za zabranu oružja 12. Borba protiv proliferacije streljačkog i lakog oružja 13. Razoružanje u regionalnim inicijativama Jugoistočne Europe 14. Razoružanje u Bosni i Hercegovini 15. Istraživačka djelatnost na području razoružanja 		
Ishodi učenja:	Znanje: Razlučivati prijetnje prouzročene proliferacijom konvencionalnog oružja i oružja za masovno uništenje u suvremenim međunarodnim odnosima ; Vještine: Samostalno proučavati primjenu međunarodnih ugovora i konvencija o neproliferaciji, kontroli zabrani pojedinih vrsta oružja na globalnoj razini, Jugoistočnoj Europi i Bosni i Hercegovini; Kompetencije: Prepoznavati ulogu međunarodnih organizacija, njihovu moć i nemoć u provođenju politike razoružanja, kontroli i proliferaciji oružja; Razumjeti promijenjenu ulogu nevladinih organizacija u politici razoružavanja; Samostalno pratiti rad naučno-istraživačkih organizacija na području razoružanja.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanje, demonstracija tehnika planiranja, razgovor radi sticanja i utvrđivanja znanja. Vježbe, grupni rad studenata i izlaganje studenata o rezultatima vježbi. Priprema seminarskog rada, konsultacije sa studentima.		

	<p>Provjera znanja, pismena i usmena.</p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Redovni studenti:</p> <p>1) Kontinuirano praćenje i ocjenjivanje aktivnosti studenata – ostvaruje se do 25 bodova i to:</p> <p>a) do 5% bodova za prisutnost nastavi</p> <p>b) do 20% bodova za vježbe, grupni rad studenata – prezentacija 25%</p> <p>2) Samostalni pisani rad – ostvaruje se do 25% bodova. Studenti ga rade dobrovoljno. 25%</p> <p>3) Pismene provjere znanja/midterm – ostvaruje se do 25% bodova 25%</p> <p>4) Završni ispit – do 25% bodova 25%</p> <p>5) Ukupna ocjena nosi do 100% bodova. 100%</p> <p>Redovni studenti koji ostvare najmanje 67 % bodova od najviše 75 % bodova koje mogu ostvariti prije izlaska na usmeni ispit, nisu u obavezi polagati usmeni ispit. Njihovom zbroju bodova će se dodati 20% bodova, koji ulaze u konačnu ocjenu.</p> <p>Izvanredni studenti:</p> <p>1) Završni pismeni ispit – do 100 bodova 100%</p> <p>Izvanredni studenti koji ostvare najmanje 55% ocjene na pismenom dijelu završnog ispita mogu odgovarati usmeno za veću ocjenu</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <p>1) Darwin, Lisica (2021) Proliferacija i politike razoružanja. Sarajevo. FPN</p> <p>Dopunska:</p> <p>2) Beridan, Izet, Tomić, Ivo M. i Kreso, Muharem (2001) Leksikon sigurnosti. Sarajevo: „DES“.</p> <p>3) Blix, Hans i dr. (2006) Weapons of Terror: Freeing the World of Nuclear, Biological and Chemical Arms. Stockholm: Weapons of Mass Destruction Commission.</p> <p>4) Fischer, David (1997) History of the International Atomic Energy Agency : the first forty years. Vienna : The Agency.</p> <p>5) Geneva International Centre for Humanitarian Demining, Geneva (2010) A Guide to Mine Action. Geneva: GICHD.</p> <p>6) Gillis, Melissa (2009) Disarmament: A Basic Guide. New York: UN Department for Disarmament Affairs.</p> <p>7) Lisica, Darwin (2006) Upravljanje rizicima u planiranju protuminskih akcija. Sarajevo: Ministarstvo civilnih poslova BiH-International Trust Fund.</p> <p>8) NATO (2006) NATO priručnik. Brussels: Public Diplomacy Division NATO.</p> <p>9) OSCE (2007) OSCE Handbook. Vienna OSCE Press and Public Information Section Bajrić, Šerif, Balić, Amela (2011) Zaostala kasetna municija u Bosni i Hercegovini: generalno izviđanje zagađenosti i utjecaja. Sarajevo: Norveška narodna pomoć.</p> <p>10) Beridan, Izet (2008) Politika i sigurnost. Sarajevo: Fakultet političkih nauka.</p>

- 11) Bilandžić, Mirko (2010) *Sjeme zla. Elementi sociologije terorizma*. Zagreb: Plejada/Synopsis.
- 12) Borrie, John i Randin, Vanessa Martin (2006)
- 13) Cattaneo, Silvia and Sarah Parker (2008) *Implementing the United Nations Programme of Action on Small Arms and Light Weapons Analysis of the National Reports Submitted by States from 2002 to 2008*, New York and Geneva.
- 14) Degan, Vladimir-Đuro (1982) *Međunarodno pravo i međunarodna sigurnost. Pravni domašaj helsinškog Završnog akta*. Sarajevo: "Svjetlost".
- 15) Green, Robert D. (1999) *Fast Track to Zero Nuclear Weapons*. Cambridge: The Middle Powers Initiative.
- 16) International Atomic Energy Agency (1959) *The Text of the Agency's Agreements with the United Nations*. Vienna: IAEA.
- 17) International Atomic Energy Agency (2012) *Medium Term Strategy 2017-2017*, http://www.iaea.org/About/mts2012_2017.pdf
- 18) Joint Chiefs of Staff (2006) *National Military Strategy to Combat Weapons of Mass Destruction*. Washington: Chairman of the Joint Chiefs of Staff
- 19) Joint Chiefs of Staff (2001) *The Department of Defense Dictionary of Military and Associated Terms*. Washington: Joint Chiefs of Staff.
- 20) Katona, Peter, Michael D. Intriligator and John P. Sullivan (2006) *Countering Terrorism and WMD: Creating a global counter-terrorism network*. London/New York: Routledge.
- 21) Kegley, Charles W i Wittkopf, Eugene R. (2006) *Svetska politika. Trend i transformacija*. Beograd: Diplomatska akademija.
- 22) Lisica, Darvin (2011) *Sigurnosni rizici i temeljne društvene vrijednosti u Bosni i Hercegovini. Knjiga 2. Sigurnosni rizici*. Sarajevo: Fakultet političkih nauka.
- 23) Lisica, Darvin, Bajrić Šerif (2009) *Izveštaj o uticaju neeksplodirane kasetne municije u Republici Srbiji*. Beograd: Norveška narodna pomoć.
- 24) Lisica, Darvin, Mijalović, Veselin (2012) *Zaostala kasetna municija u Crnoj Gori. Netehničko izviđanje kontaminiranosti i utjecaja*. Sarajevo/Podgorica: Norveška narodna pomoć/Regionalni centar za podvodno razminiranje.
- 25) Lisica, darvin, Goran Persic (2015) *Cluster munition remnants in Northern Kosovo. Non-technical survey on contamination and impact*. Sarajevo: Norwegian People's Aid.
- 26) Menon, Bashar (2006) *Disarmament – A Basic Guide*. New York: UN Department for Disarmament Affairs.
- 27) NATO (2010) *Strateški koncept za obranu i sigurnost članica Sjeveroatlantskog saveza*
- 28) OSCE (2003a) *OSCE Document on stockpiles of conventional ammunition*. Vienna: Forum for Security Co-operation.
- 29) OSCE (2003b) *OSCE Strategy to Address Threats to Security and Stability in the Twenty-First Century*, Maastricht: Eleventh Meeting of the Ministerial Council.

- 30) OSCE (2007) *Kodeks ponašanja o vojno-političkim aspektima sigurnosti*. Sarajevo: OSCEBiH
- 31) Redakcija Vojne enciklopedije (1973) *Vojna enciklopedija 1-10, Drugo izdanje*. Beograd: Redakcija VE.
- 32) SEESAC (2007) *Posjedovanje vatrenog oružja i nasilje u obitelji na zapadnom Balkanu: komparativna studija zakonodavstava i mehanizama za primjenu*, Beograd: Centar za kontrolu lakog naoružanja u jugoistočnoj i istočnoj Europi (SEESAC)
- 33) *Stocholm International Peace research Institute (2012) SIPRI Yearbook 212. Armament, Disarmament and International Security*. Oxford: University Press.
- 34) *United Nations (2006) Integrated Disarmament, Demobilization and Reintegration Standard (IDDRS)*. UN.
- 35) Williams, Paul. D. ur (2008) *Uvod u studije bezbednosti*. Beograd: Službeni glasnik.

Internet stranice:

- 36) Centar za kontrolu streljačkog i lakog oružja u Jugoistočnoj Evropi, <http://www.seesac.org>
- 37) Centar za uklanjanje mina u BiH, www.bhmac.org
- 38) Cluster Munitions Coalition, <http://www.stopclustermunitions.org/>
- 39) E-mine – UN Mine Action Service, www.mineaction.org
- 40) Geneva International Centre for Humanitarian Demining, www.gichd.ch
- 41) International Campaign to Ban Landmines, <http://www.icbl.org>
- 42) Konvencije o razoružanju, <http://disarmament.un.org/TreatyStatus.nsf>
- 43) Međunarodna agencija za atomsku energiju, <http://www.iaea.org>
- 44) NATO, <http://www.nato.int>
- 45) NGO Committee on Disarmament, Peace and Security, <http://disarm.igc.org>
- 46) Norwegian People's Aid Bosnia and Herzegovina, www.npa-bosnia.org
- 47) Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons, <http://www.opcw.org>
- 48) OSCE, <http://www.osce.org>
- 49) RACVIAC – centar za sigurnosnu suradnju, <http://www.racviac.org>
- 50) UN Institute for Disarmament research, <http://www.unidir.org>
United Nations Disarmament - strengthening Peace and Security through Disarmament, <http://www.un.org/disarmament>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: NAUKA O MIRU		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZAN		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Odgovorni nastavnik/saradnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Omogućiti studentima upoznavanje sa povijesnim razvojem mirovnih studija, kategorijalnim aparatom i ključnim teorijskim konceptima koji vode ka etabliranju nauke o miru. Također, cilj predmeta je da osposobi studente za kritičku analizu različitih mirovnih formi i prepoznavanje (zlo)upotrebe ovih formi kao otvorenih i zatvorenih ideoloških projekata. Praktični cilj je osposobiti studente da aktivno participiraju u izgradnji mira u postkonfliktnoj zajednici.		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> • Uvod u disciplinu i njeno društveno i znanstveno porijeklo; • Teorija nasilja • Pojmovnik mirovnih studija • Teorijske i praktične pretpostavke razvoja mirovnih studija • Mirovne studije-istraživanje mira-Teorijamira- Izgradnja mira • Historijski razvoj teorijskog izučavanja mira u kontinentalnoj i anglosaksonskoj zajednici; • Pioniri u istraživanju mira (Grotius, Galtung, Russell, Baldwin, Pagvoš pokret...) • Galtung i interdisciplinarni pristup teoriji izgradnji mira • Rat-nerat-mirovni proces - mir • Ideologija mirovnih formi • Mirovne forme u dvadeset prvom stoljeću i praktični pristupi strateškoj izgradnji mira • Pedagogija mira i mirovno rješavanje konflikata • Kreativna transformacija sukoba Johna Paula Lederacha • Civilizacijski heksagon Dietera Senghaasa • Kultura sjećanja, memorijalna kultura, tranzicijska i restorativna pravda • Nobelova nagrada za mir • Kultura mira • Međunarodne organizacije i izgradnja mira • Rezolucija Vijeća sigurnosti 1325 "Žene, mir i sigurnost" • Recentna istraživanja mira u interdisciplinarnoj perspektivi • Zaključna razmatranja 		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti/ice će: Ovladati kategorijalnim aparatom mirovnih studija/teorije mira/nauke o miru kroz teorijsku elaboraciju povijesnog		

	<p>razvoja discipline; Upoznati se sa suvremenim interpretacijama u istraživanju mira;</p> <p>Vještine: Osposobiti se za kritičko motrenje različitih mirovnih formi kao otvorenih i zatvorenih ideoloških projekata; Kroz prezentacijske vježbe upoznati dihotomiju nasilje-mir i steći pretpostavke za razumijevanje sukoba i aktivno mirovno posredovanje; Upoznati se sa različitim organizacijama, institutima i mirovnim pokretima koji istražuju i praktično učestvuju u proizvodnji mira kao lokalnog i svjetskog dobra;</p> <p>Kompetencije: Sposobnost studenata i studentica za interdisciplinarno razumijevanje mirovnih procesa u različitim regionalnim krizama; Steći afinitet za izgrađivanje mirovne kulture sa posebnim akcentom na razvoj mirovne kulture u regiji Jugoistočna Evropa.</p>										
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja 2. Kritičko mišljenje 										
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">1. Prisustvo na nastavi</td> <td style="text-align: right;">5 %</td> </tr> <tr> <td>2. Midterm</td> <td style="text-align: right;">30 %</td> </tr> <tr> <td>3. Istraživački rad</td> <td style="text-align: right;">15 %</td> </tr> <tr> <td>4. Dodatne aktivnosti</td> <td style="text-align: right;">5%</td> </tr> <tr> <td>5. Završni ispit</td> <td style="text-align: right;">45 %</td> </tr> </table> <p>Napomena: Pravo izlaska na završni, odnosno, popravniostvaruju studenti/ice koji do završnog ispita osvoje minimalno 10 bodova.</p>	1. Prisustvo na nastavi	5 %	2. Midterm	30 %	3. Istraživački rad	15 %	4. Dodatne aktivnosti	5%	5. Završni ispit	45 %
1. Prisustvo na nastavi	5 %										
2. Midterm	30 %										
3. Istraživački rad	15 %										
4. Dodatne aktivnosti	5%										
5. Završni ispit	45 %										
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Nerzuk Ćurak (2016): Rasprava o miru i nasilju Buybook, Sarajevo. (str.139-232) 2.Nauka o miru (hrestomatija)(2019), Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu. Priredili: prof. dr. Nerzuk Ćurak i v. asst. mr. Selma Ćosić. 3.Enco Traverso: (2019): Bauci fašizma, Fakultet za medije i komunikacije, Beograd. 4.Nenad Dimitrijević: Moralni osnovi izgradnje mira. (str. 9-22) 5. Nerzuk Ćurak: Pamćenje zaborava i zaborav sjećanja: Kultura poricanja u postdejtonskoj Bosni i Hercegovini (str.25-37) - Oba teksta u zborniku <i>Politike izgradnje mira u regionu: opterećenja prošlosti i vizije budućnosti</i>, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, forum ZFD, Sarajevo, decembar 2018. <p>Link za preuzimanje: https://bfpe.org/wp-content/uploads/2019/04/Politike-izgradnje-mira-u-regiji- Politics-of-building-peace-in-the-region-spreads.pdf.pdf</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Amila Ždralović, Saša Gavrić (ed). Kojeg je roda sigurnost, Sarajevski otvoreni centar, Sarajevo, 2020. Link za preuzimanje: https://soc.ba/23793/ 7. Geopolitika i mir (2021): Prekid vatre kao mirovnisporazum, Dijalog, ANUBiH 8. Steven Pinker: Proces pacifikacije u: Bolji anđeli naše prirode, Mozaik knjiga, Zagreb, 2021. Str.57-88 										

Šifra predmeta:	Međunarodno humanitarno pravo		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZAN		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Odgovorni nastavnik/saradnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NEMA		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Cilj predmeta je upoznati studente - sadašnje i buduće uposlenike sigurnosnih struktura BiH, sa osnovnim pojmovima, institutima i principima Međunarodnog humanitarnog prava (International Humanitarian Law - "IHL", Law of Armed Conflict). Radi se o pravilima čija je primjena obavezna u savremenim oružanim sukobima i koja su neizostavno gradivo master studija Odsjeka Sigurnosne i mirovne studije. Pravila MHP osobito su interesantna studentima (ali i javnosti) u BiH, naročito nakon rata koji je vođen na teritoriju bivše Jugoslavije i BiH i humanitarne intervencije koju su snage NATO-a poduzele u Srbiji 1999. godine. Ovaj modul je zamišljen kao doprinos izučavanju nastanka, razvoja i savremenog statusa međunarodnog humanitarnog prava, kao sastavnog dijela međunarodnog javnog prava generalno, ali i kao posebne naučne discipline, te će, u tom smislu, predstavljati sadržajno razvijeniji i napredniji kurs u odnosu na raniji, koji se izučavao na bachelor nivou Sigurnosnih i mirovnih studija.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sredstva mirnog rješavanja sporova 2. Sredstva prinudnog rješavanja međunarodnih sporova 3. Pojam Međunarodnog humanitarnog prava, osnovni principi, savremene definicije i polje primjene 4. Nastanak, razvoj i savremeni status Međunarodnog humanitarnog prava 5. Izvori Međunarodnog humanitarnog prava 6. Haško i Ženevsko pravo 7. Otpočinjanje i okončanje međunarodnog oružanog sukoba 8. Oružani sukob na moru i u vazduhu 9. Zabrana rata u savremenom međunarodnom pravu 10. Međunarodno pravo ljudskih prava i Međunarodno humanitarno pravo 11. Humanitarna intervencija prije i poslije 11. septembra 12. Primjena Međunarodnog humanitarnog prava u operacijama očuvanja i provedbe mira 13. Povrede Međunarodnog humanitarnog prava i njihovo sankcioniranje 14. Od Nirnberga do stalnog Međunarodnog krivičnog suda <p style="text-align: center;">Odgovornost pojedinca i odgovornost države</p>		
Ishodi učenja:	Nakon savladavanja metodskih jedinica modula, studenti će ovladati naprednim znanjima iz oblasti MHP, biti u stanju da razumiju njegov nastanak i razvoj te ključne međunarodne institucije koje djeluju u oblasti MHP. Studenti će		

	<p>valorizirati odnos ljudskih prava i MHP, shvatiti prirodu, etiku, legalitet i legitimitet međunarodne humanitarne intervencije. Takođe, steći će znanje o pravednim i nepravednim ratovima, doktrini preventivnog napada, te primjeni pravila MHP u operacijama očuvanja i provedbe mira. Konačno, što je vjerovatno i najvažnije, steći će znanja i razviti kritički diskurs za razumijevanje krivičnopravne dimenzije povreda pravila MHP i odgovornosti pojedinca i država za te povrede.</p>										
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ex cathedra 50% 2. Prezentacije 30% 3. Gosti predavači 10% 4. Vježbe 10% 										
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table border="1"> <tr> <td>Midterm</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>Završni</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>Učešće u nastavi/esej</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisustvo</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Ukupno</td> <td>100%</td> </tr> </table>	Midterm	40%	Završni	50%	Učešće u nastavi/esej	5%	Prisustvo	5%	Ukupno	100%
Midterm	40%										
Završni	50%										
Učešće u nastavi/esej	5%										
Prisustvo	5%										
Ukupno	100%										
Literatura:	<p><u>I. Osnovna literatura</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Seizović, Zarije, <i>Međunarodno humanitarno pravo, Dobra knjiga, Sarajevo, 2016.</i> <p><u>II. Dopunska literatura</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aksar, Yusuf, <i>Implementing International Humanitarian Law – From Ad Hoc Tribunals to a Permanent International Criminal Court, Routledge, Taylor and Francis Group, London and New York, 2004.</i> 2. Buerghenthal, Thomas, <i>Međunarodna ljudska prava u sažetom obliku, Hrvatski Helsinški odbor za ljudska prava, Constitutional and Legislative Policy Institute, Zagreb 1997.</i> 3. Chesterman, Simon, <i>Just war or Just peace? Humanitarian Intervention and International Law, Oxford University Press, New York, 2001.</i> 4. Chomsky, Noam, <i>A New Generation draws the line: humanitarian intervention and the „Responsibility to protect“ Today, Paradigm Publishers, 2011.</i> 5. Degan, Vladimir Đ., <i>Međunarodno pravo, drugo osavremeno izdanje, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2006.</i> 6. Dimitrijević, Vojin, <i>Međunarodno pravo ljudskih prava, Beogradski centar za ljudska prava, Dosije, Beograd, 2006.</i> 7. Dinstein Yoram, <i>War, Aggression and Self-Defence (Third edition), Cambridge 2009.</i> 8. Flinn, Matthew J., <i>First strike, preemptive war in modern history, New York and London, 2008.</i> 9. Forest Martin, Francisco et al., <i>International Human Rights and Humanitarian Law – Treaties, Cases, Analysis, Cambridge Univesristy Press, New York, 2006.</i> 10. Fox Gregory H., <i>Humanitarian Occupation, Cambridge, 2008.</i> 11. Gardam, Judith, <i>Necessity, Proportionality and the Use of Force by States, Cambridge 2009.</i> 12. Holzgrefe, J.L., and O. Keohane, Robert, <i>Humanitarian intervention, Ethical,</i> 										

	<p><i>Legal and Political Dilemmas</i>, Cambridge University Press, 2003.</p> <p>13. Knežević – Predić, Vesna, <i>Ogled o Međunarodnom humanitarnom pravu</i>, Fakultet političkih nauka, Beograd, 2007.;</p> <p>14. Moore, Jonatan, (edited), <i>Hard choices: moral dilemmas in humanitarian intervention</i>, Rowman and Littlefield Publishers, 1998.</p> <p>15. Murphy, D. S., <i>Humanitarian intervention: The United Nations in an Evolving World Order</i>, University of Pennsylvania Press, 1996.</p> <p>16. Obradović, Konstantin - Šahović, Milan - Despot, Milivoj, <i>Međunarodno humanitarno pravo - razvoj, primena, sankcije</i>, Beogradski centar za ljudska prava; 2002.</p> <p>17. Ramsbotham O. – Woodhouse Tom, <i>Humanitarian Intervention in the Contemporary Conflict : A Reconceptualisation</i>, Polity Press, Cambridge, UK, 1996.</p> <p>18. Seizović, Zarije, <i>Bosnia Nowadays – A Disguised Failed State</i>, Dobra knjiga, Sarajevo, 2014.</p> <p>19. Seizović, Zarije, <i>Međunarodno javno pravo – zbirka eseja</i>, Univerzitet u Zenici, Zenica, 2008.</p> <p>20. Seizović, Zarije, <i>Paradigma Bosna: juče, danas sutra</i>, Dobra knjiga, Sarajevo 2014.</p> <p>21. Tanca, Antonio, <i>Foreign Armed Intervention in Internal Conflict</i>, Martinus Nijhoff Publishers, 1993.</p> <p>22. Vučinić, Zoran, <i>Međunarodno ratno i humanitarno pravo</i>, Javno preduzeće „Službeni glasnik“, Beograd, 2006.</p> <p>23. Vukadinović, R., <i>Međunarodni politički odnosi</i>, Zagreb, BARBAT, 1998.</p> <p>24. Weiss, G. Thomas, <i>Humanitarian intervention: war and conflict in the modern world</i>, 2nd edition (with a foreword by Gareth Evans), Polity Press, UK, 2012.</p> <p>25. Wheeler, J. Nicholas, <i>Unilateral Humanitarian Intervention and International Law</i>, University of Wales, Department of International Politics at Aberystwyth, 2000.</p>
--	---

II SEMESTAR

Šifra predmeta:	SIGURNOSNE I OBRAMBENE POLITIKE I STRATEGIJE		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezan		Ukupan broj sati: 150	
		<i>Predavanja</i>	45
		<i>Vježbe</i>	30
		<i>Seminar</i>	25
		<i>Samostalni rad studenata</i>	50
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Produbiti i proširiti opšta i posebna znanja o politikama i strategijama nacionalne sigurnosti i odbrane. U ovom kontekstu naglasiti njihov međusobni odnos kao i uticaj politike na strategiju ali i strategije sigurnosti na politička kretanja na nacionalnom, regionalnom i globalnom planu u tokovima novog svjetskog poretka i globalizacije.</i>		
Tematske jedinice:	<p>Prvi dio: <i>Savremeni međunarodni odnosi i sigurnost; Vrste i karakteristike modernih sigurnosnih prijetnji, rizika i izazova; Opšta razmatranja o politici i strategiji nacionalne sigurnosti i odbrane; Pojam politike i strategija; Odnos politike i strategije; Odnos politike, ekonomije i strategije.</i></p> <p>Drugi dio: <i>Sigurnosne i odbrambene politike i strategije; Sistem sigurnosti moderne države; Pojam strategije nacionalne sigurnosti i odbrane; Društvena i naučna ishodišta strategije nacionalne sigurnosti i odbrane; Politika sigurnosti Bosne i Hercegovine; Sadržaj politike nacionalne sigurnosti; Modeli izrade i primjene politike nacionalne sigurnosti.</i></p> <p>Treći dio: <i>Savremene globalne strategije sigurnosti; Strategija i geopolitika; Strategije kao instrument dominacije krajem XX i početkom XXI vijeka; Globalizacija i strategija nacionalne sigurnosti i odbrane; Međunarodne organizacije i različiti koncepti sigurnosti i odbrane; Utjecaj međunarodnih odnosa na globalnu i regionalnu sigurnost; Sigurnosna politika Bosne i Hercegovine;</i></p>		

	<i>Odnos Bosne i Hercegovine i NATO-a.</i>	
Ishodi učenja:	<i>Razumjevanje i analiziranje politika i strategija nacionalnih sigurnosti i odbrane, kao i uticaj politike na strategiju sigurnosti ali i strategije sigurnosti na politička kretanja na nacionalnom, regionalnom i globalnom planu u tokovima novog svjetskog poretka i globalizacije. Razumjevanje različitih koncepata sigurnosti (globalne, kooperativne, kolektivne i sveobuhvatne).</i>	
Metode izvođenja nastave:	1. Ex katedra	45%
	2. Prezentacija studenata	20%
	3. Diskusije	20%
	4. Vježbe	15%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Aktivnost u nastavi	5% (max. 10 bodova)
	2. Prezentacije seminarskih radova	20% (max. 10 bodova)
	3. Midterm	30% (max. 25 bodova)
	4. Završni ispit	45% (max. 30 bodova)
Literatura:	<p><u>Obavezna Literatura:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cikotić Selmo (2010): <i>Sigurnosne pretpostavke Bosne i Hercegovine, Vijeće kongresa Bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo.</i> 2. Cikotić Selmo, Smajić Mirza, Delić Haris, Subašić Nihad (2018) <i>Nacionalna sigurnost i privatna zaštita.</i> 3. Cikotić Selmo (2010): <i>SAD- BiH Mogući transfer sigurnosnih rješenja, Vijeće kongresa Bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo</i> 4. Beridan Izet, <i>Politika i sigurnost, FPN, Sarajevo, 2009</i> 5. Jagoš Dujović, <i>Teorija strategije, FPN, Sarajevo, 2005</i> 6. Slavko Kulić: <i>Strategija nasilja kao strategija razvoja</i> 7. Strategija nacionalne sigurnosti za novo stoljeće (SAD), <i>Odbrana (s. 137-237) br. 3-4/2000</i> 8. Zbigniew Brzezinski: <i>Velika šahovska ploča: Američka nadmoć i njeni geostrategijski imperativi, Zagreb 1999</i> 9. Dautović Kenan, <i>Prevenција društvenih konflikata</i> 10. Sigurnosna politika Bosne i Hercegovine, (dokument, 2006), 11. <i>Vanjska i sigurnosna politika EU</i> 12. <i>NATO – Priručnik</i> 13. <i>Sigurnosni koncept NATO-a iz 2010. god.</i> 	

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Zaštita i spašavanje		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZNI		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osposobiti studente za razumijevanje pozicije civilne zaštite u sistemu unutarnje sigurnosti kao dijela sistema zaštite i spašavanja i Međunarodne organizacije civilne odbrane (ICDO). Proučavanje teorijskih i međunarodno-pravnih osnova spoznati njenu preventivnu, operativnu i asanacionu ulogu, snage i sredstva za oporavak i razvoj u lokalnom, na nacionalnom i globalnom nivou.		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Teorijske osnova razvoja zaštite i spašavanja u svijetu. - Međunarodni pravni okvir za djelovanje i razvoj zaštite i spašavanja. - Izvori ugrožavanju ljudi i materijalnih dobara. - Prevencija, djelovanje i otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća. - Organizacija zaštite i spašavanja u nacionalnim sistemima sigurnosti. - Organizacija zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini. - Upravljanje i rukovođenje sistemom zaštite i spašavanja. - Procjenjivanje, planiranje i programiranje zaštite i spašavanja. - Metodologija za procjenu ugroženosti Bosne i Hercegovine. - Civilno-vojna saradnja. - Prijem i pružanje pomoći regionalnih i međunarodnih organizacija. 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Studenti će usvojiti osnovna znanja o civi zaštiti, njenoj organizaciji i mogućnostima djelovanja u prirodnim I drugim nesrećama</p> <p>Vještine: Ovladavanje vještinama članova tima, timskog rada i saradnje sa drugim timovima i organizacijama sistema vanjske (odbrambene) i unutrašnje sigurnosti</p> <p>Kompetencije: Studenti će moći analizirati prijetnje od prirodnih i drugih nesreća, načine reagiranja, provođenje mjera i doprinosa oporavku i razvoju</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja (ex-katedra), diskusija i prezentacije		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Midterm: pismena provjera znanja, 25%</p> <p>Kviz- pismena provjera znanja, 10 %</p> <p>Prezentacija, 10 %</p> <p>Prisustvo nastavi, 5 %</p> <p>Završni ispit, 50 %</p>		
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>1. Huseinbašić, Ćamil (2009) Upravljanje sistemom zaštite i spašavanja, Sarajevo: Jordan studio d.o.o. Sarajevo</p> <p>1. Huseinbašić, Ćamil (2007) Civilna zaštita u sistemu sigurnosti, Sarajevo: Fakultet političkih nauka</p> <p>Dopunska:</p>		

	1. Huseinbašić Ćamil (2006) <i>Rukovođenje i upravljanje u katastrofama</i>, Sarajevo: Sejtarija d.o.o.2. Huseinbašić Ćamil (2004) <i>Rječnik civilne zaštite</i>, Sarajevo: Evropska unija i Federalna uprava civilne zaštite3. UNISDR (2009) <i>The Structure, Role and Mandate of Civil Protection in Disaster Risk Reduction for South Eastern Europe</i>, Brussels: UNISDR EUR Zakoni i podzakonski akti iz oblasti civilne zaštite: 1. Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u BiH, „Službeni glasnik BiH“, br. 50/082. Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „Službene novine FBiH“, br. 39/03, 22/06 i 43/103. Zakon o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama, „Službeni glasnik RS“, br. 121/12

Šifra predmeta:		Naziv predmeta: Studije holokausta i genocida	
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 150 <ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja 45 ▪ Vježbe 30 ▪ Individualni rad studenta 75 	
Odgovorninastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) izučavanja predmeta:	<p><i>Cilj izučavanja fenomena holokausta i genocida je:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sticanje osnovnih saznanja o holokaustu kao eklatantnom primjeru pokušaja eksterminacije jedne etno-nacionalne grupe koji je pokušaj bio podsticaj da se naučno istraži i verifikuje jedan sasvim novi oblik zločina koji do tada nije postojao i nije imao svoj naziv niti pravnu kvalifikaciju; 2. Sticanje odgovarajući širih saznanja o genocidu, razlici genocida i drugih ratnih zločina, njegovom pravnom definisanju i bitnim obilježjima ovog međunarodnog krivičnog djela Šira saznanja o fenomenu genocida uslovljena su potrebom da se studenti upoznaju sa najtežim oblikom ratnih zločina koji je počinjeni i u Bosni i Hercegovini, posredstvom presuda Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju i presuda Suda Bosne Hercegovine, te limitirano, Međunarodnog krivičnog suda za Rwandu. 		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam holokausta 2. Nacistički antisemitizam i istorijski korijeni nastanka holokausta 3. Ciljevi holokausta, koncentracioni logori i otpor jevrejskih zajednica 4. Masovni zločini sa obilježjima genocida prije i poslije usvajanja Konvencije o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida 5. Istorijska pozadina nastanka zločina genocida 6. Konvencija o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida (1948) 7. Pravna kvalifikacija zločina genocida <ol style="list-style-type: none"> a. pojam i b. bitna obilježja krivičnog djela genocida 8. Ideološko-politička pozadina genocida i etničko čišćenje kao ratni cilj 9. Teške povrede Ženevskih konvencija 10. Povrede zakona i običaja rata 11. Zločini protiv čovječnosti 12. Međunarodni zločin agresije 13. Kažnjavane genocida i drugih ratnih zločina 14. Međunarodni ad hoc tribunal: MKSJ i MKSR 15. Međunarodni krivični sud 		

Ishodi učenja:	Na osnovu stečenih naučnih saznanja o fenomenu holokausta i genocida, o ovom potonjem prije svega kao pravne kategorije čije izvršenje je utvrđeno presudama nadležnih međunarodnih i nacionalnih sudova, studenti će biti osposobljeni za naučno istraživanje i proučavanje ovih fenomena te moći razlikovati genocid od drugih ratnih zločina, a prema onome što genocid odvađa od svih ostalih ratnih zločina, a to je specifična namjera da se u cjelini ili djelomično uništi zaštićena skupina (dolus specialis).																					
Metode izvođenja nastave:	1. Ex cathedra 2. Prezentacije 3. Gosti predavači 4. Vježbe	50% 30% 10% 10%																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table border="1" data-bbox="544 724 763 976"> <thead> <tr> <th data-bbox="544 724 771 793">Aktivnost</th> <th data-bbox="771 724 1031 793">Učešće u kon. ocjeni</th> <th data-bbox="1031 724 1409 793">Pitanja i bodovi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="544 793 771 829">Midterm</td> <td data-bbox="771 793 1031 829">35 %</td> <td data-bbox="1031 793 1409 829"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 829 771 865">Završni</td> <td data-bbox="771 829 1031 865">50 %</td> <td data-bbox="1031 829 1409 865"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 865 771 900">Učešće u nastavi</td> <td data-bbox="771 865 1031 900">10 %</td> <td data-bbox="1031 865 1409 900">.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 900 771 936">Prisustvo</td> <td data-bbox="771 900 1031 936">5 %</td> <td data-bbox="1031 900 1409 936"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 936 771 982">Ukupno</td> <td data-bbox="771 936 1031 982">100 %</td> <td data-bbox="1031 936 1409 982">100 bodova</td> </tr> </tbody> </table>	Aktivnost	Učešće u kon. ocjeni	Pitanja i bodovi	Midterm	35 %		Završni	50 %		Učešće u nastavi	10 %	.	Prisustvo	5 %		Ukupno	100 %	100 bodova			
Aktivnost	Učešće u kon. ocjeni	Pitanja i bodovi																				
Midterm	35 %																					
Završni	50 %																					
Učešće u nastavi	10 %	.																				
Prisustvo	5 %																					
Ukupno	100 %	100 bodova																				
Literatura:	<p data-bbox="544 1039 706 1071"><u>I Obavezna:</u></p> <ol data-bbox="544 1075 1339 1144" style="list-style-type: none"> 1. Seizović, Zarije: Studije holokausta i genocida, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, 2021. <p data-bbox="544 1186 706 1218"><u>II Dopunska:</u></p> <p data-bbox="544 1249 665 1281">a) <u>Knjige</u></p> <ol data-bbox="544 1323 1388 1785" style="list-style-type: none"> 1. Šimić, Goran, Suđenja za ratne zločine u Bosni i Hercegovini, vlastito izdanje, 2013. 2. Bernard Brunetau, Stoljeće genocida, Zagreb, 2005. 3. Čekić Smail, Genocid u Srebrenici, sigurnoj zoni ujedinjenih nacija, Sarajevo, 2000. 4. Čekić, Smail, Genocid i istina o genocidu u Bosni i Hercegovini, Sarajevo 2012. 5. Lemkin, Raphael, Axis rule in Occupied Europe, Washington D.C., 1944. 6. Gutman, Roy, A Witness to Genocide, New York, 1993. 7. Cigar, Norman, Genocide in Bosnia: The Policy Of "Ethnic Cleansing", Collegestation, Texas, 1995. 8. Charny, Israel, Encyclopaedia of Genocide, London, 2000. <p data-bbox="544 1816 625 1848"><u>Članci:</u></p>																					

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seizović, Zarije, "Zločin genocida – pojam, karakteristike, ideološko-politička pozadina i pravni tretman" ("Pravna misao", br. 11-12, Sarajevo, 2000. – rubrika "Osvrti i prikazi") 2. Zarije Seizović, Goran Šimić, "Nadležnost Međunarodnog krivičnog suda za zločin genocida kao factor generalne prevencije", Dijalog - Časopis za filozofiju i društvenu teoriju, Akademija Nauka i Umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2016. 3. Seizović, Zarije, Pojam, bitni elementi i oblici zločina protiv čovječnosti prema Statutu i praksi Haškog tribunala", ("Pravna misao", br. 5-6, Sarajevo, 2006. - članak) 4. Seizović, Zarije, "Haški tribunal - Hic et Nunc" ("Pravna misao", br. 9-12, Sarajevo, 1997. - rubrika: "Pogledi i mišljenja"); 5. Seizović, Zarije, "Međunarodno kazneno sudovanje i ratni zločini – komparativno-historijski pregled" ("Pravna misao", br. 3-4, Sarajevo, 1998. – članak); 6. Seizović, Zarije, "Haški memento" ("Hijatus"- časopis za društvena pitanja i kulturu demokracije, br. 2, Zenica, 1996. - prikaz); 7. Seizović, Zarije, "Ratni zločini i međunarodno pravo – kratak povijesni prikaz", Pravna misao, Časopis za pravnu teoriju i praksu, Sarajevo, 2009. – članak); 8. Seizović, Zarije, "Impact of International Law upon War Crime Trials Before the Court of Bosnia and Herzegovina - A Critical Appraisal of Retroactive Application of Criminal Law" (Godišnjak Udruženja za Međunarodno pravo, Beograd, 2008.); 9. Seizović, Zarije, „Naličje 'svjetske pravde' – Presuda Međunarodnog suda pravde u predmetu Bosna i Hercegovina protiv Srbije i Crne Gore“, Društvena istraživanja, časopis Pravnog fakluteta Univerziteta u Zenici, 2007. 10. Šimić, Goran, „<u>The Impact of War Crimes Committed in the Bosnian War on Present-Day Bosnia and Herzegovina</u>“ (SSRN 3184178, 2018) 11. Šimić, Goran, "The Influence of the Hague Tribunal on the Criminal Legislation of Bosnia and Hezegovina", Amazon Kindle Edition, 2016. 12. Ainsztein, R. "Jewish resistance in Nazi-occupied Eastern Europe: With a historical survey of the Jew as fighter and soldier in the Diaspora". New York, Barnes & Noble Books, 1974; 13. Canham, Sarah L. et al, Gerontologist, 2017, Vol. 57, No. 6, 1158–1165 doi:10.1093/geront/gnw131. The Gerontological Society of America, Oxford. 14. Cârstocea, Raul, "Between Europeanisation and Local Legacies: Holocaust Memory and Contemporary Anti-Semitism in Romania", u East European Politics and Societies and Cultures, Volume XX Number X Month 201X 1–23 © 2020 Sage Publications.
--	--

15. Cohen, Joshua 'Somehow Getting Their Own Back on Hitler': British Antifascism and the Holocaust, 1960–1967 Fascism, *Journal of Comparative Fascism Studies*, No. 9 (2020) 121-145.
16. Dreifuss, Havi, "The Leadership of the Jewish Combat Organization during the Warsaw Ghetto Uprising: A Reassessment", <https://academic.oup.com/hgs/article/31/1/24/3755317> (04.02.2021);
17. Finder, Gabriel N. (2020) 'A Horrific Impression of Jewish Martyrdom': Regarding Extermination of Polish Jews: Album of Pictures", *The Journal of Holocaust Research*, Routledge, 34:4, 388-408, DOI: 10.1080/25785648.2020.1820132.
18. Glass, James M., "Jewish Resistance during the Holocaust Moral Uses of Violence and Will" Palgave, Macmillan, College Park, 2004.
19. Gordon, Robert S. C., „The Holocaust in Italian Collective Memory: Il giorno della memoria“, *Modern Italy*, Routledge, Vol. 11, No. 2, June 2006, str. 167–188.
20. Gutman, Israel, "The Jews of Warshav, 1939-1943, Ghetto Underground, Revolt", Bloomington, Indiana University Press, 1982;
21. Kamola, Aleksander et al "Forgotten Nazi Forced Labour Camps: Arbeitslager Riese (Lower Silesia, SE Poland) and the Use of Archival Aerial Photography and Contemporary LiDAR and Ground Truth Data to Identify and Delineate Camp Areas", MDPI, juni 2020 na
22. Kamusella, Tomazs "Encounters with antisemitism", *Colloquia Humanistica* 9 (2020), *Sephardim, Ashkenazim and Non-Jewish Peoples: Encounters Across Europe*, School of History University of St. Andrews St. Andrews, str. 289.).
23. Klei, Alexandra, "Jewish Building" in the Federal Republic of Germany and the German Democratic Republic after the Holocaust. Possibilities, Limits, Spaces IGDJ", *Institut für die Geschichte der Deutschen Juden*, 20144 Hamburg, Germany, MDPI, 2020 (doi:10.3390/arts9010038)
24. MacLean, French L.(1999). *The Field Men: The SS Officers Who Led the Einsatzkommandos - The Nazi Mobile Killing Units*. Schiffer Military History. Madison, WI:
25. Schifferer Mallmann, Klaus-Michael; Böhler, Jochen; Matthäus, Jürgen (2008). *Einsatzgruppen in Polen: Darstellung und Dokumentation, Veröffentlichungen der Forschungsstelle Ludwigsburg der Universität Stuttgart Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft*
26. Moses, a. Dirk „Historiographical Review: Paranoia And Partisanship: Genocide Studies, Holocaust Historiography, And

	<p><i>The 'Apocalyptic Conjuncture' The Historical Journal, 54, 2 (2011), Cambridge University Press, 2011</i></p> <p>27. Olszewska, Izabela, "The Language of Cruelty of the Holocaust on the Example of The Ringelblum Archive: Annihilation – Day by Day", <i>Colloquia Humanistica 8 (2019) Hierarchies and Boundaries. Structuring the Social in Eastern Europe and the Mediterranean, Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences,</i></p> <p>28. <i>Preporuke za podučavanje i učenje o holokaustu, International Holocaust Remembrance Alliance, Salzburg Global Seminar, Salzburg, 2015.</i></p> <p>29. Van der Poel, Stefan „Memory crisis: The Shoah within a collective European memory”, 2019, Vol. 49(3–4) 267–281 © The Author(s) 2019 Article reuse guidelines: sagepub.com/journals-permissions</p> <p>30. Viola, Lynne, „Antisemitism in the 'Jewish NKVD' in Soviet Ukraine on the Eve of World War II“ <i>University of Toronto and National Research University Higher School of Economics, u Holocaust and Genocide Studies 34, no. 3 (Winter 2020),</i></p> <p>31. Westermann, Edward B. "Stone-Cold Killers or Drunk with Murder? Alcohol and Atrocity during the Holocaust", <i>Texas A&M University-San Antonio</i></p> <p>32. Wolniewicz-Slomka, Daniel "Framing the Holocaust in popular knowledge: 3 articles about the Holocaust in English, Hebrew and Polish", <i>Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences & The Slavic Foundation, 2016.</i></p> <p>33. Yehudai, Ori, "Doubtful Cases": <i>Intermarried Families in the Post-Holocaust Jewish World (2020) "Doubtful Cases": Intermarried Families in the Post-Holocaust Jewish World, Immigrants & Minorities, Routledge 38:1-2, 27-53,</i></p>
--	--

Šifra predmeta:	Terorizam i političko nasilje		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 150 <ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja 45 ▪ Vježbe 30 ▪ Individualni rad studenta 75 	
Odgovorninastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) izučavanja predmeta:	<p><i>U skladu sa ciljevima školovanja na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, kroz izvođenje nastave (predavanja, seminara, vježbi i praktičnim radom) studenti bi trebali steći osnovna znanja o fenomenu terorizma i drugih oblika političkog nasilja, povijesnoj, društvenoj i političkoj genezi, motivaciji, organizacijskim oblicima, promjenjivom historijskom kontekstu u kojem se pojavljuju, te osnovnim tipovima i tipologijom. Studenti će steći uvid u motive, način djelovanje i ciljeve ključnih terorističkih skupina i organizacija, te posebno s instrumentima i mehanizmima za borbu protiv terorizma u BiH i regiji.</i></p>		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvod, pregled tema, plan studija i obaveza, - Izučavanje terorizma i političkog nasilja: Metodologija, izvori, problemi - Međunarodne konvencije o terorizmu – pregled - Terorizam u Krivičnom (Kaznenom) zakonu BiH - Ekstremističke ideologije i nasilje - Radikalizacija, indoktrinacija, aktivacija - Osnivanje, struktura i aktivnosti terorističkih mreža - "Stari" Vs. "Novi" terorizam: modus operandi, ciljevi, - Nove tehnologije i globalizacija nasilja - Psihosocijalni aspekt terorizma, pojedinačni i grupni profili - Terorizam kao oblik asimetričnog i psihološkog rata - - Budućnost terorizma i terorizam budućnosti (geopolitičke pretpostavke za nastavak terorističkih aktivnosti u svijetu i mogući oblici terorističkog djelovanja) 		
Ishodi učenja:	<p><i>Studenti će moći: razumijeti procese i motive koji potiču skupine i pojedince da se opredijele za terorizam i različite druge oblike političkog nasilja kojim žele ostvariti ciljeve. Moći će razumjeti osnovne oblike strukturalnog oraganiziranja i djelovanja terorističkih skupina, te se upoznati s politikama, strategijama i tehnikama za suzbijanje terorizma i političkog. Na taj način, studenti će steći znanja potrebna za kompetentnu analizu društvenog značenja i političkih dimenzija terorizma te se osposobiti za samostalno istraživanje institucija i fenomena na tom području.</i></p>		

Metode izvođenja nastave:	1. <i>Ex cathedra</i> 2. <i>Prezentacije</i> 3. <i>Gosti predavači</i> 4. <i>Vježbe</i>	60% 15% 10% 15%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. <i>Parcijalni 35 %</i> 2. <i>Prisustvo na nastavi 5 %</i> 3. <i>Aktivnost na nastavi 10 %</i> 4. <i>Završni ispit 50 %</i>	
Literatura:	<p><i>LITERATURA: Obavezna literatura:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Christopher Harmon, Terorizam danas, Golden Marketing, Zagreb 2002.</i> 2. <i>Skupina autora: Novi obzori suvremenog terorizma i antiterorizma: Hrvatsko motrište, Pravni fakultet Sveučilista u Zagrebu u suradnji s Akademijom pravnih znanosti, Zagreb, 2007. (odabrana poglavlja);</i> 3. <i>Wilkinson, P. Terorizam protiv demokracije: odgovor liberalne države, Golden marketing, Zagreb, 2002. (odabrana poglavlja);</i> 4. <i>Erik Hobsbaum, Globalizacija, demokratija i terorizam, Arhipelag, Beograd, 2008.</i> 5. <i>Mile Šikman, Terorizam, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka, 2009.</i> 6. <i>Dragan Simeunović, Terorizam, Pravni fakultet Beograd, Beograd 2009.</i> 7. <i>Srećko Horvat, Diskurs terorizma, AGM, Zagreb, 2008.</i> 8. <i>Dominique Venner, Povijest terorizma, Alfa, Zagreb 2005.</i> 9. <i>Vlado Azinović, Al-Kai'da u BiH – mit ili stvarna prijetnja, Radio Slobodna Evropa, Prag/Sarajevo, 2007.</i> 10. <i>Vlado Azinović, Uvod u studije terorizma, Sarajevo 2011.</i> 11. <i>Vlado Azinović, O terorizmu i nama, Sarajevo 2018</i> <p><i>Dodatna literatura:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>D. Kamien (ed.), The McGraw-Hill Homeland Security Handbook, New York 2006</i> • <i>M. Ranstorp (ed.), Mapping Terrorism Research. State of the art, gaps and future direction, London/New York 2007</i> • <i>T. Bjorgo, Root Causes of Terrorism: Myths, Reality and Ways Forward, Milton Park 2005</i> • <i>B. Lia, Globalisation and the Future of Terrorism. Patterns and Predictions, London/New York 2005</i> • <i>L. Richardson (ed.), The Roots of Terrorism, London 2006</i> • <i>M.P. Arena & B.A. Arrigo, The Terrorist Identity. Explaining the Terrorist Threat, New York/London 2006</i> 	

- M. Sageman, *Understanding Terror Networks*, Philadelphia, PA., 2004
- J. Horgan, *The Psychology of Terrorism*, London 2005
- W. Reich (ed.), *Origins of Terrorism. Psychologies, Ideologies, Theologies, States of Mind*, Washington D.C. etc. 1998
- J. Victoroff, 'The Mind of the Terrorist: A Review and Critique of Psychological Approaches', *Journal of Conflict Resolution*, vol. 49 no. 3
- F. Furedi, , *Invitation to Terror. The Expanding Empire of the Unknown*, London/New York 2007
- P. Norris, M. Kern & M. Just (eds.), *Framing Terrorism. The News Media, the Government and the Public*, New York/London 2003
- T. Honderich, *Terrorism for Humanity. Inquiries in Political Philosophy*, London 2003
- G. Meggle (ed.), *Ethics of Terrorism & Counter-Terrorism*, Frankfurt etc. 2005
- A.K. Cronin & J.M. Ludes, *Attacking Terrorism. Elements of a Grand Strategy*, Washington D.C. 2004
- B. Ganor, *The Counter-Terrorism Puzzle. A Guide for Decision Makers*, New Brunswick/London 2005
- K. Ball, *The Intensification of Surveillance. Crime, Terrorism and Warfare in the Information Age*, London 2003
- G. Weimann, *Terror on the Internet. The New Arena, The New Challenges*, Washington D.C. 2006
- M. Heiber, B. O'Leary & J. Tirman (eds.), *Terror, Insurgency, and the State. Ending Protracted Conflicts*, Philadelphia, PA, 2007
- M. Crenshaw (ed.), *Terrorism in Context*, University Park, PA, 2007
- Silke (ed.), *Research on Terrorism. Trends, Achievements and Failures*, London/Portland, OR, 2004
- J.W. Creswell, *Research Design. Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*, London 2003

Šifra predmeta:	DEMOKRATSKI NADZOR I KONTROLA SISTEMA SIGURNOSTI		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: OBAVEZAN	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenta: 75		
Odgovorni nastavnik/ca	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj i struktura sistema nacionalne sigurnosti 2. Preduvjeti za demokratski nadzor i kontrolu sistema nacionalne sigurnosti 3. Načini, vrste i metode demokratskog nadzora i kontrole nacionalne sigurnosti 		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata sa sadržajem i značajem predmeta 2. O pojmu nadzora i kontrole 3. Struktura sistema nacionalne sigurnosti; 4. Pretpostavke za demokratski nadzor i kontrolu komponenata nacionalne sigurnosti 5. Nacionalna sigurnost: Demokratija – mediji – civilno društvo 6. Profesionalizam u sektoru sigurnosti; 7. Sila, profesionalizam i politika 8. Civilno-vojni odnosi 9. Parlamentarni nadzor nad državnom sigurnosnom politikom 10. Uvjeti i mehanizmi parlamentarnog nadzora 11. Nadzor i kontrola sektora sigurnosti 12. Finansijski, ljudski i materijalni resursi 13. Demokratska kontrola nacionalne sigurnosti u tranzicijskim zemljama 14. Politički i normativni preduslovi za uspješnu demokratsku kontrolu sektora sigurnosti 15. Demokratska kontrola sistema sigurnosti u Bosni i Hercegovini; Demokratska kontrola sistema sigurnosti: studije slučaja 		
Ishodi učenja:	<p><i>Predmet pomaže studentima da steknu bazična znanja o ulozi i značaju demokratske kontrole sistema nacionalne sigurnosti.</i></p> <p><i>Studenti pokazuju znanje i razumijevanje u području predmeta, te znaju reproducirati ili prepoznati informacije, ideje, koncepte i principe iz oblasti sigurnosti, demokratskog nadzora i kontrole sektora sigurnosti.</i></p>		
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja – 40% 2. Vježbe, grupni rad - 20% 		

	<p>3. <i>Prezentacije (domaći zadaci i diskusije) - 30%</i></p> <p>4. <i>gosti predavači - 10%</i></p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p><i>Redovni student/ice:</i></p> <p>1. <i>Prisustvo nastavi 5%</i></p> <p>2. <i>Parcijalni ispit 30%</i></p> <p>3. <i>Kviz 10%</i></p> <p>4. <i>Individualni rad, prezentacije, seminarski radovi, prikazi 15%</i></p> <p>5. <i>Završni ispit 40%</i></p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <p>1. <i>Izet Beridan: "Politika i sigurnost", FPN, Sarajevo 2008. godine</i></p> <p>2. <i>HRESTOMATIJA: "Demokratska kontrola sistema nacionalne sigurnosti",</i></p> <p>3. <i>Grupa autora: Leksikon sigurnosti (2001.), DES, Sarajevo;</i></p> <p>4. <i>Vajzović, E.: „Medijska i informacijska pismenost u sistemu cyber sigurnosti“ (2020). Posebno izdanje časopisa Kriminalističke teme. Međunarodna konferencija Savremeni izazovi u cyber sigurnosti. Kriminalističke teme. Zbornik radova. Godina XIX, Broj 5, 2019. (529-542). ISSN 1512-5505</i></p> <p>5. <i>Vajzović, E. „Demokracija i nacionalna sigurnost“, str. 312-328, Godišnjak Fakulteta političkih nauka Sarajevo (2009), Fakultet političkih nauka Sarajevo; (CEEOL / EBSCO baza)</i></p> <p>Šira literatura:</p> <p>1. <i>Dokumenti: Ustav BiH, FBiH, RS.</i></p> <p>2. <i>Zakon o odbrani BiH i drugi izvori</i></p>

III SEMESTAR

Šifra predmeta:	Projektovanje naučnih istraživanja u oblasti sigurnosti i mira		
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje naučno-teorijskih i metodoloških saznanja u izradi projekta naučnih istraživanja u oblasti bezbjednosti i izrada prijave master teze u oblasti bezbjednosti		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definicija i klasifikacija istraživanja i naučnih istraživanja 2. Teorijska i empirijska naučna istraživanja 3. Specifičnosti konceptualizacije i rekonceptualizacije bezbjednosnih pojava 4. Specifičnosti projektovanja istraživanja bezbjednosnih pojava <ol style="list-style-type: none"> (4.1) Utvrđivanje naslova teme istraživanja (4.2) Formulisanje problema istraživanja (4.3) Određivanje predmeta istraživanja (4.4) Ciljevi istraživanja (4.5) Hipotetički okvir istraživanja (4.6) Način istraživanja (4.7) Naučna i društvena opravdanost istraživanja (4.8) Planovi istraživanja 5. Specifičnosti postupaka u realizaciji istraživanja bezbjednosnih pojava <ol style="list-style-type: none"> (5.1) Pojam podataka, činjenica, indikatora i varijabli (5.2) Vrste i tipovi podataka (5.3) Izvori podataka (5.4) Metode i tehnike pribavljanja podataka <ol style="list-style-type: none"> (a) Metode i tehnike pribavljanja podataka u empirijskim istraživanjima (b) Metode i tehnike pribavljanja podataka u teorijskim istraživanjima (5.5) Problemi mjerenja u društvenim naukama: <ol style="list-style-type: none"> (a) definisanje i klasifikacija mjerenja (b) mjerenje tokom realizacije istraživanja (c) izrada skala i skale u savremenim istraživanjima (5.6) Obrada podataka, pojam obrade podataka i vrste obrade podataka <ol style="list-style-type: none"> (a) Kontrola podataka (b) Sređivanje podataka (c) Klasifikacija podataka (d) Iskazivanje podataka (e) Ocjena podataka 		

	<p>6. Provjera hipoteza i zaključivanje na osnovu podataka (6.1) Statistička obrada i analiza podataka (6.2) Provjera hipoteza (6.3) Zaključivanje o: istraživanju, predmetu istraživanja i pojavi</p> <p>7. Izvještaj o istraživanju i rezultatima istraživanja - Specifičnosti prezentacije i korištenja saznanja (rezultata istraživanja) bezbjednosnih pojava</p> <p>8. Prijava i izrada master teze (8.1) Izrada prijave masterteze (8.2) Izrada master teze i njena javna odbrana</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje: samostalno uraditi naučnoistraživački projekat; organizovati realizaciju naučnog istraživanja; Vještine: sprovesti naučno istraživanje primjenom metoda naučnog saznanja i naučnog istraživanja; Kompetencije: koncipirati, konstituisati i predstaviti rezultate naučnog istraživanja u formi izvještaja o istraživanju i rezultatima istraživanja odgovarajućim subjektima; samostalno uraditi prijavu i izradu master teze iz oblasti nauke o bezbjednosti.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. ex katedra 70% 2. prezentacije 10% 3. vježbe 20%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>1. prisustvo na nastavi i vježbama 5 bodova 2. diskusija i učešće u nastavi 5 bodova 3. izrada projekta naučnog istraživanja – izrada prijave master teze 40 bodova 4. završni ispit 50 bodova</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Termiz, Dž. (2009), Metodologija društvenih nauka, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, NIK "Grafit", Lukavac. Termiz, Dž. (2014), Specifičnosti metodologije istraživanja u bezbjednosnoj djelatnosti, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. Termiz, Dž. (2013), Osnovi metodologije socijalne psihologije, Amos Graf, Sarajevo. Termiz, Dž. i Milosavljević, S. (1999), Uvod u metodologiju politikologije, DAX "Trade", Sarajevo. Termiz, Dž. i Milosavljević, S. (2000), Praktikum iz metodologije politikologije, Sarajevo. Dževad Termiz, Slavomir Milosavljević (2008), Naučni osnovi savremene analitike, NIK "Grafit" Lukavac. Dževad T. (2008), Politička analitika, NIK "Grafit" Lukavac. Dževad T. (2008), Bezbjednosna analitika, NIK "Grafit" Lukavac. Dževad T. (2016), Problemi meta metodologije, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. Termiz, Dž. (2020), Statistička obrada podataka u empirijskim

društvenim istraživanjima, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.

Dopunska:

1. *Milosavljević, S. i Radosavljević, I. (2008), Osnovi metodologije političkih nauka, IV izdanje, Službeni glasnik, Beograd.*
2. *Šešić, B. (1971), Osnovi metodologije društvenih nauka, Naučna knjiga, Beograd.*
3. *Šamić, M. (1977), Kako nastaje naučno djelo, Svjetlost, Sarajevo.*
4. *Filipović, M. (2000), Metodologija znanosti i znanstvenog rada, IP Svjetlost.*
5. *Mesihović, N. (2003), Uvod u metodologiju društvenih nauka,*
6. *Ekonomsko fakultet, Sarajevo.*

Šifra predmeta:	Metodika nastave građanskog obrazovanja sa metodičkom praksom		
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 30 Praksa: 45 Samostalni rad studenata: 75		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet je u funkciji obrazovanja/formiranja znanja, sposobnosti i vještina potrebnih za uspješno izvođenje nastave iz predmeta Građansko obrazovanje / Demokratija i ljudska prava u osnovnim i srednjim školama.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata sa programom, obavezama i načinom rada; Upute za izradu seminarskih radova, prezentacija, referata, eseja, te realizaciju metodičke prakse. 2. Planiranje i priprema nastave građanskog obrazovanja. 3. Cilj i zadaci nastave građanskog obrazovanja. Određivanje ciljeva i zadataka nastavne jedinice. 4. Ishodi učenja nastave građanskog obrazovanja. 5. Priprema nastavnog sata. Struktura nastavnoga sata građanskog obrazovanja. 6. Razredna atmosfera; osnovni elementi razredne atmosfere; problem motivacije; oblici organizacije nastave; frontalna i suradnička nastava. 7. MIDTERM 8. Nastavne metode u nastavi građanskog obrazovanja Nastavna sredstva i pomagala u nastavi građanskog obrazovanja. 9. Film u nastavi građanskog obrazovanja. 10. Strip i karikatura u nastavi građanskog obrazovanja. 11. Projektna i tematska nastava u građanskom obrazovanju; rad na slučaju; vođenje projektne i tematske nastave. 12. Praćenje i ocjenjivanje učenika/ca. Provjeravanje znanja u nastavi građanskog obrazovanja. 13. Nastava građanskog obrazovanja u multikulturnom društvu. 14. Kritička pedagogija u nastavi građanskog obrazovanja. 15. Kritičko mišljenje u nastavi građanskog obrazovanja; važnost kritičkog mišljenja; poticanje kritičkog mišljenja. 16. ZAVRŠNI ISPIT 		
Ishodi učenja:	Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Metodika nastave građanskog obrazovanja sa metodičkom praksom mogu samostalno:		

	<ul style="list-style-type: none"> • planirati nastavu građanskog obrazovanja / demokratije i ljudskih prava u osnovnim i srednjim školama, • izraditi operativni nastavni program za građansko obrazovanje, • formulirati ciljeve i zadatke, te planirati ishode učenja u nastavi građanskog obrazovanja, • napisati pripremu za izvedbu nastavnoga sata za predmet Građansko obrazovanje / Demokratija i ljudska prava, • odabrati prikladne nastavne metode i nastavna sredstva i pomagala za pojedinu nastavnu jedinicu, • procijeniti izvedbu nastavnoga sata i realizaciju nastavnoga programa, • vrijednovati i analizirati uspjeh, angažman i napredak učenika, • vrijednovati i poticati kritičko mišljenje u nastavi građanskog obrazovanja, • predlagati moguće promjene u izvođenju nastave građanskog obrazovanja u osnovnim i srednjim školama
Metode izvođenja nastave:	<i>Ex cathedra, razgovor i diskusija, prezentacije, seminari, metodička praksa.</i>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>U toku semestra studenti rade jednu pismenu provjeru znanja (parcijalni ispit-midterm) na kojoj se može ostvariti maksimalno 20 bodova, a na završnom ispitu, koji se radi na kraju semestra i nosi 50 bodova, polažu samo drugi dio gradiva. Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku.</i></p> <p><i>U konačnu ocjenu su, osim bodova ostvarenih na testovima, uključeni i bodovi koji studenti dobijaju na prisustvo (5 bodova), individualni i grupni rad – seminarski radovi, eseji, referati, prezentacije, projekti i sl. (5 bodova) i za obavljenu metodičku praksu (20%). Metodička praksa ima opservacioni, adaptivni i doživljajni karakter, realizira se prema posebnom programu (izvedbeni plan vježbi) i planirana je u trajanju od 45 sati u osnovnim i srednjim školama.</i></p> <p><i>Pored pismene provjere znanja, ostavlja se i mogućnost usmenog ispita, kako na parcijalnom tako i na završnom dijelu ispita, odnosno popravnom ili septembarskom ispitnom roku.</i></p> <p><i>Ocjene u odnosu na broj ostvarenih bodova: 0 – 54 = F; 55 – 64 = E; 65 -74 = D; 75 – 84 = C; 85 – 94 = B; 95 -100 = A.</i></p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ilić, M. (2012). <i>Metodika građanskog obrazovanja</i>. Banja Luka: Filozofski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, CIVITAS BiH, Obrazovni centar za demokratiju i ljudska prava. – Predmetni kurikulum – Građansko obrazovanje / Demokratija i ljudska prava https://kurikulum.ks.gov.ba/bs/elementi?predmet=Gra%C

[4%91ansko%20obrazovanje/Demokratija%20i%20ljudska%20oprava\)](#)

Dopunska:

1. Jovanović, N. (2013). *Metodika nastave društveno-humanističkih predmeta: izazovi i novine*. Filozofski fakultet Niš.
2. Bežen, A. (2008). *Metodika: znanost o poučavanju nastavnog predmeta*. Zagreb: Učiteljski fakultet u Zagrebu i Profil.
3. Krkač, K. (2008). *Početak demokracije*. Zagreb: Mate d.o.o.
4. Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V. i Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: VERN.
5. Spajić-Vrkaš, V. Kukoč, M., Bašić, S. (2001). *Interdisciplinarni rječnik: obrazovanje za ljudska prava i demokraciju*. Zagreb: Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO.
6. Dahl, R. (2000). *O demokraciji*. Zagreb: Politička kultura.
7. Bitem, D. i Bojl, K. (1997). *Uvod u demokratiju (80 pitanja i odgovora)*. Beograd: Kreativni centar.
8. Perotti, A. (1996). *Pledoaje za interkulturalni odgoj i obrazovanje*. Zagreb: Educa.
9. Legrand, L. (1995). *Moralna izobrazba danas: ima li to smisla?* Zagreb: Educa.
10. Mouginitotte, A. (1994). *Odgajati za demokraciju*. Zagreb: Educa.
11. Džui, Dž. (1970). *Vaspitanje i demokratija : uvod u filosofiju vaspitanja*. Cetinje: Obod.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Upravljanje konfliktima u međunarodnim odnosima		
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Seminar: 3 Praksa: 25 Samostalni rad studenata: 47		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilje predmeta je da studentima omogući razuijevanje teorije i prakse konflikata i upravljanja konfliktima u međunarodnim odnosima. Studenti će se upoznati sa trendovima i dinamičnim karakterom promjene prirode konflikata u međunarodnim odnosima, te izazovima koji se postavljaju pred aktere uključene u upravljanje različitim dimenzijama konflikta. Pored toga uspostaviti će se konekcija na predmete koje su studenti prethodno uspješno savladali, te im se omogućilo da kroz sinergijski efekt usvojenih znanja kritički percipiraju, analiziraju i evaluiraju konflikte, strategije upravljanja konfliktima i aktere uključene u te procese. Imajući u vidu aplikativnost ovog predmeta studentima će biti ponuđena interdisciplinarna znanja o analizi konflikata, razvoju strategija i pristupa upravljanja konfliktima. Kroz predavanja, vježbe i individualni studentski rad osposobiti studente za profesionalno djelovanje u polju upravljanja konfliktima..		
Tematske jedinice:	Pojam i sadržaj predmeta Ključni koncepti i teorije konflikata Distinkcija između upravljanja konfliktima (conflict management), prevencije konflikata (conflict prevention) i rješavanja konflikata (conflict resolution) Međunarodne organizacije i tradicionalno upravljanje konfliktima Upravljanje konfliktima nakon Hladnog rata Anatomija konflikata nakon Hladnog rata i dimenzije upravljanja konfliktima Regionalizacija i privatizacija upravljanja konfliktima Studije slučajeva Budućnost upravljanja konfliktima		
Ishodi učenja:	Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i ispita studenti će moći: <ul style="list-style-type: none"> - razumijevati ključne koncepte i teorije konflikata - objasniti promjenjenu dinamiku konflikata u međunarodnim odnosima - objasniti anatomiju konflikata i dimenzije upravljanja konfliktima - poznavati organizacijske strukture, procese odlučivanja i strategije djelovanja aktera u procesu upravljanja konfliktima Vještine: studenti će biti u stanju <ul style="list-style-type: none"> - identificirati relevantnost i važnost različitih pristupa 		

	<p>upravljanja konfliktima, te aktera u međunarodnoj sigurnosnoj areni</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritički analizirati ključne rizike, prijetnje i izazove u međunarodnoj areni - evaluirati strateške pristupe upravljanju konfliktima <p>Kompetencije: studenti će biti u stanju</p> <ul style="list-style-type: none"> - smjestiti pojedinačne konflikte u širi kontekst međunarodnih odnosa - kritički analizirati i evaluirati pristupe različitih aktera - efektivno komunicirati rezultate takve analize - na temelju analize i evaluacije predložiti promjene strateških pristupa 														
Metode izvođenja nastave:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">ex katedra</td> <td style="text-align: right;">30%</td> </tr> <tr> <td>individualne prezentacije</td> <td style="text-align: right;">30 %</td> </tr> <tr> <td>gostujući predavači</td> <td style="text-align: right;">5 %</td> </tr> <tr> <td>vježbe</td> <td style="text-align: right;">30%</td> </tr> <tr> <td>seminari</td> <td style="text-align: right;">5%</td> </tr> </table>	ex katedra	30%	individualne prezentacije	30 %	gostujući predavači	5 %	vježbe	30%	seminari	5%				
ex katedra	30%														
individualne prezentacije	30 %														
gostujući predavači	5 %														
vježbe	30%														
seminari	5%														
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">Prisustvo nastavi</td> <td style="text-align: right;">5%</td> </tr> <tr> <td>Individualna prezentacija</td> <td style="text-align: right;">10%</td> </tr> <tr> <td>Grupni rad na studiji slučaja</td> <td style="text-align: right;">25%</td> </tr> <tr> <td>Midterm – pisana provjera znanja</td> <td style="text-align: right;">30%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: right;">30%</td> </tr> </table> <p>Vanredni:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">Analiza studije slučaja</td> <td style="text-align: right;">20%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: right;">80%</td> </tr> </table>	Prisustvo nastavi	5%	Individualna prezentacija	10%	Grupni rad na studiji slučaja	25%	Midterm – pisana provjera znanja	30%	Završni ispit	30%	Analiza studije slučaja	20%	Završni ispit	80%
Prisustvo nastavi	5%														
Individualna prezentacija	10%														
Grupni rad na studiji slučaja	25%														
Midterm – pisana provjera znanja	30%														
Završni ispit	30%														
Analiza studije slučaja	20%														
Završni ispit	80%														
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sead Turčalo (priređivač): Upravljanje konfliktima u međunarodnim odnosima • Džozef Naj, Kako razumjevati međunarodne sukobe, Stubovi kulture, Beograd, 2006 • Robert Cooper, Slom država. Poredak i kaos u 21. stoljeću, Profil, Zagreb 2009 <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • —References Bercovitch, Jacob, and Judith Fretter. 2014. <i>Regional Guide To International Conflict And Management From 1945 To 2003</i>. Washington DC: SAGE Publications. • Bercovitch, Jacob. 2009. <i>Managing Internationalized Ethnic Conflict: Evaluating The Role And Relevance Of Mediation</i>. Los Angeles, CA [etc.]: Sage. • Butler, Michael J. 2009. <i>International Conflict Management</i>. London: Routledge. • Coyle, James J. 2018. <i>Russia's Border Wars And Frozen</i> 														

	<p><i>Conflicts. Cham: Palgrave Macmillan.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gibler, Douglas M. n.d. International Conflicts, 1816-2010.</i> • <i>Hay, Peter, and Tibor Várady. 2009. Resolving International Conflicts. Budapest: Central European University Press.</i> • <i>Holsti, Kalevi J. 2000. Peace And War. Cambridge: Cambridge Univ. Press.</i> • <i>Oishi, Mikio. 2015. Contemporary Conflicts In Southeast Asia. New York: Springer.</i> • <i>Omeara, Meghan Appel. 2005. History Behind The Headlines: The Origins Of Conflicts Worldwide. Farmington Hills: UXL [Imprint].</i> • <i>Rubenstein, Richard E. n.d. Resolving Structural Conflicts.</i> • <i>Stetter, Stephan. 2009. Territorial Conflicts In World Society. London: Routledge.</i> • <i>Zartman, I. William, and Guy Olivier Faure. 2006. Escalation And Negotiation In International Conflicts. Cambridge, UK: Cambridge University Press.</i>
--	--

Šifra predmeta:		Naziv predmeta: Informacijska sigurnost	
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 150 Od toga: - interaktivna nastava: 50 - Individualni rad studenata - 50 - vježbe, grupni rad i praksa - 50	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je stjecanje znanja iz oblasti informacijske sigurnosti na nivou humane sigurnosti, nacionalne i globalne sigurnosti; Razumijevanje		

	<p>informacione sigurnost kao prakse prevencije neovlaštenog pristupa, korištenja, otkrivanja, prekidanja, izmjene, pregleda, snimanja ili uništavanja informacija, bez obzira da li se radi o digitalnom ili papirnom obliku; Razumijevanje modernih cyber prijetnji i izazova i uloga informacione sigurnosti u demokratskom društvu, civilnom društvu, medijima, ekonomiji, oružanim snagama i policiji.</p>
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Informaciona sigurnost u društvenim naukama i sigurnosnim i mirovnim studijama; - Historijat InfoSec – Historijat ratovanja, ekonomije, medija, politike - Standardi InfoSEC – ISO27000, USA / GB, Australija; - Medijska i informacijska pismenost za informacijsku i cyber sigurnost; - Osnove menadžmenta informacijske sigurnosti; - Trijada C.I.A., mreže i baze podataka, rizici i procedure; - InfoSec i humana, nacionalna i globalana sigurnost; - Upravljanje Internetom. - Cyber napadi, prijetnje, cyber ratovanje, cyber terorizam, krizni menadžment. - Block-chain tehnologija – evolucija i historija napretka. - Etičke dileme u Cyber prostoru: hakovanje, slobode, kripto valute, dark web, deep web, cyberbullying; - Informacijska sigurnost – međunarodni standardni, organizacije i inicijative - Informacijska sigurnost u Bosni i Hercegovini. - Informacijska sigurnost u medijima, građanskom aktivizmu i demokratiji. - Novi izazovi i aktuelne teme informacijske sigurnost.
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Studenti pokazuje znanje i razumijevanje u području predmeta, te znaju reproducirati ili prepoznati informacije, ideje, koncepte i principe iz oblasti informacijske sigurnosti u skladu sa ciljevima predmeta.</p> <p>Vještine: Studenti stečenim vještinama pokazuju sposobnost da mogu primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje predmeta, te steći spoznajne i socijalne vještine i biti u stanju da svoje znanje podigne na viši nivo, produbi razumijevanje svog područja studija i kontinuirano razvija vlastite vještine, kroz samostalno učenje i razvoj; Studenti će također steći interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene kontekstima učenja sigurnosnih i mirovnih studija u skladu sa ciljevima predmeta.</p> <p>Kompetencije: Stečenim kompetencijama studenti imaju sposobnost da prikupljaju i tumače relevantne podatke unutar datog područja predmeta, na osnovu kojih donose sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim društvenim naučnim ili etičkim pitanjima. Stečenim kompetencijama studenti su izgradili vještine učenja neophodne za dalji studij, uz visok stepen autonomije i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora; posjeduje temelj za buduće samousmjeravanje i cjeloživotno učenje u skladu sa ciljevima predmeta; stekli su interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za dalji studij.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja - 40 % 2. prezentacije i diskusije - 20 % 3. gosti predavači - 10 %

	4. vježbe, grupni rad i praksa - 30 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. I Parcijalni test – 25% (25 bodova) 2. Presentacije/seminarski/aktivnost – 20% (20 bodova) 3. II Parcijalni test – 25% (25 bodova) 4. Kvizovi (2 x 5 bodova) – 10% (10 bodova) 5. Završni usmeni ispit (+validacija testova) - 20 % (20 bodova) <p>Kriterij ocjenjivanja: OCJENE: A (10) 95–100; B (9) 85–94; C (8) 75–84; D (7) 65–74; E (6) 55–64; F (5) 0-54</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vajzović, E. – HRESTOMATIJA (2019) • Standard BAS ISO/IEC 27001:2015 <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alan Calder, Steve Watkins-IT Governance_ An International Guide to Data Security and ISO27001_ISO27002 (2015) <p>Sva obavezna literatura dostupna na: http://fpn.unsa.ba/enastava/</p>

Izborni predmeti

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Euroatlantska sigurnost ³		
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status:izborni		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Praksa: 30 Samostalni rad studenata: 75	
Učesnici u nastavi		Izabrani nastavnici i saradnici	

³ PREDMET SE IZVODI NA ENGLLESKOM JEZIKU U CENTRU ZA OBUKU ZA OPERACIJE PODRŠKE MIRU (PSOTC) U BUTMIRU.

Preduslov za upis:	NE
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Ponuditi studentima osnove teoretskog razmatranja o osnovima faktora euroatlantske sigurnosti, zasnovane na specifičnim odnosima transatlantski partnera. Modul će staviti naglasak na različite organizacije transatlantske i paneuropske sigurnosti. Budući da se predmet izvodi u suradnji sa Peace Support Training Operations Center (PSOTC) i Atlantskom inicijativom iz Sarajeva studentima se nudi širok dijapazon uvida u izazove euroatlantske sigurnosti kroz gostovanje predavača koji se problematikom bave ne samo na teorijsko m nivou već kao praktičari učestvuju u rukovođenu i kreiranju politika transatlantskih i paneuropskih sigurnosnih organizacija.</i>
Tematske jedinice:	<i>Ishodišta suvremene euroatlantske sigurnosne agende Pregled evropske sigurnosne arhitekture Evropska unija u 21.stoljeću: geopolitička analiza Transatlantsko savezništvo i evropska sigurnost u 21.stoljeću Percepcije suvremenih sigurnosnih prijetnji: terorizam i organizirani kriminal u Europi Sigurnosna i odbrambena politika EU. Slabosti i perspektive EU i izgradnja mirana Zapadnom Balkanu Vanjskopolitički prioriteti BiH: odnosi sa NATO, EU, UN NATO i EU: perspektive integracija kao zajednički društveni poduhvat Uloga Sjedinjenih Država u suvremenoj evropskoj sigurnosti Uloga Rusije u suvremenoj evropskoj sigurnosti Perspektive vanjska i susjedska politika EU EU u 2030 – Globalni geopolitički igrač ili samo ekonomska sila</i>
Ishodi učenja:	<i>Znanja: Studenti će moći razumijevati teorijske i praktične dimenzije euroatlantske sigurnosti. Studenti će biti u stanju da razumijevaju organizacijsku dinamiku euroatlantskih sigurnosnih institucija i saveza. Vještine: Studenti će biti osposobljeni da analiziraju strateške aspekte euroatlantske sigurnosti i sa njima povezane dokumente i akcione planove. Kompetencije: Kritički evaluacija i efektivna prezentacija strateških analiza euroatlantske sigurnosti.</i>
Metode izvođenja nastave:	<i>Predavanja 40% Grupne prezentacije 30% Vježbe 35%</i>
Metode provjere znanja sa	<i>Aktivnosti u nastavi 10%</i>

strukturuom ocjene:	<i>Grupne prezentacije 40%</i> <i>Završni ispit 50%</i>
Literatura:	<i>Obavezna literature:</i> <i>Sead Turčalo (2019) Euroatlantic Security (Reader) PPT prezentacije</i> <i>Dopunska literature:</i> <i>Jussi Hanhimaki (2012) Transatlantic Relations since 1954: An Introduction. London/New York: Routledge</i>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Religija i konflikti		
Ciklus: II	Godina: I²	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni individualni rad: 75		
Odgovorni nastavnik/ci	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Završen I ciklus		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je: sticanje znanja o klasičnim i savremenim društvenim i političkim teorijama o naciji. Potom, razumijevanje etniciteta, nacije, nacionalizma, antinacionalizma, ideologije, rasizma, multikulturalizma, kozmopolitizma, ali i antagonizama i konflikata u kontekstu aktualnih procesa globalizacije. Propitivanje položaja i suvereniteta nacije-države unutar postnacionalnih konstelacija.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam konflikta? 2. O konfliktima u židovskom pisanom izvoru 3. O konfliktima u kršćanskom pisanom izvoru 4. O konfliktima u islamskom pisanom izvoru 5. O konfliktima u tradicijama neabrahamskim religija (hinduizmu, buddhizmu shintoizmu, kineskim religijama...) 6. Religije i terorizam 7. „Religijski“ konflikti na prijelazu iz XX. u XXI. stoljeće 8. Religije i ratni konflikti na Balkanu u XX. stoljeću 9. Religijski nacionalizam kao uzrok konflikta 10. Religijske manjine i konflikti 11. Konflikti i porast religioznosti 12. Zloupotreba religija i religijskih simbola u konfliktima 13. O nenasilju iz židovske perspektive 14. O nenasilju iz kršćanske perspektive 15. O nenasilju iz islamske perspektive 16. O nenasilju iz perspektive drugih religija 17. Poruke Deklaracije o svjetskoj etici – World Ethos 		
Ishodi učenja:	Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i ispita studenti će: <ul style="list-style-type: none"> - razumijevati ključne pojmove u oblasti sociologije znanja - objasniti interakciju između spoznaje i znanja Vještine: studenti će biti u stanju <ul style="list-style-type: none"> - identificirati relevantnost i važnost znanja u savremenom društvu - kritički analizirati ulogu spoznaje i znanja u suvremenim društvima Kompetencije: studenti će biti u stanju <ul style="list-style-type: none"> - primijeniti metodološki instrumentarij za razumijevanje stvaranja, utjecaja i širenja znanja u savremenom društvu 		
Metode izvođenja nastave:	1. Interaktivna predavanja		

	2. Grupni rad na vježbama i prezentacije seminarских radova iz šire literature
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Midterm I: Pismena provjera znanja: 30 % Midterm II: Prikaz jedne od predloženih knjiga u dodatnoj literaturi (3.000 riječi) ili Istraživački rad (do 3.000 riječi): 15 % Seminar: Prezentacija: 5 % Prisustvo i aktivnosti nastavi: 5 % Završni ispit: 45 %
Literatura:	Izvori: BHAGAVAD-GITA (Bilo koje izdanje). BIBLIJA - NOVI ZAVJET, (2004.). Zagreb: "Kršćanska sadašnjost". BIBLIJA – STARI ZAVJET, (2005.). Zagreb: „Kršćanska sadašnjost“. KUR'AN (Bilo koje izdanje). TALMUD (1982.), Rijeka, "Otokar Keršovani". Knjige: Beridan, Izet (2003.). KONFLIKTI. Sarajevo: Fakultet politickih nauka (str.17-29). Cvitkovic, Ivan (2004.). KONFESIJA U RATU. Sarajevo-Zagreb: Svjetlo rijeci/Oci u oci (str. 13-19; 123-183) Johnstone, Ronald /ur./ (1996). RELIGION IN SOCIETY. Printce Hall, New Jersey (str. 114- 140). Kurtz, Lester (2007): GODS IN THE GLOBAL VILLAGE: The Worlds Religions in Sociological Perspective, Pine Forge Press, California. Enciklopedije: SVETSKA ENCIKLOPEDIJA MIRA (1998). Beograd: Gutenbergova galaksija (I tom, str: 65-70; 101-109; 114-117; 219-224; 247-249; 256-261; 295-298; 323-327; II tom, str: 17-22; 211-217; 249-253; 280-283; 292-294; 344-347; 348-350; 470-474). Obavezni tekstovi: Cavanaugh, W. (2006): Does Religion Cause Violence?, Lecture at the University of Western Australia, May, 2006. Scheffler, T. (2002): Introduction: Religion between Violence and Reconciliation, Orient- Institut, Ergon Verlan in Kommission, Beirut – Wurtzburg. Miles, W.F.S. (1996): Political para-theology: rethinking religion, politics and democracy, Third World Quarterly, Vol 17, No 3 ----- Abazovic, Dino (2006.). ZA NACIJU I BOGA. Sarajevo: Magistrat 2. Acquaviva, S.-Pace, E. (1996.). SOCIOLOGIJA RELIGIJE. Zagreb: Societas Apaduraj, Arđun (2008): STRAH OD MALIH BROJEVA, Beograd: „XX vek“. Appleby, R. Scott (2000): THE AMBIVALENCE OF THE SACRED (Religion, Violence, and Reconciliation), New York, Carnegie Corporation of New York

Chouraqui, Andre (2005): *DESET ZAPOVJEDI DANAS*, Zagreb, „Konzor“.
 Cvitkovic, Ivan (2007.). *SOCIJALNA NAUCAVANJA U RELIGIJAMA*.
 Sarajevo: Narodna i
 univerzitetska biblioteka.
 Curak, Nerzuk (2006.). *OBNOVA BOSANSKIH UTOPIJA*. Sarajevo-Zagreb:
 Synopsis (str 149-156).
 Dawkins, Richard (2007.). *ILUZIJA O BOGU*. Zagreb: Izvori.
 Elijade, Mirca (1991.). *ISTORIJA VEROVANJA I RELIGIJSKIH IDEJA I*.
 Beograd: "Prosveta".
 Esposito, John (2008): *NESVETI RAT*, Sarajevo/Zagreb, „Šahinpašić“.
 Giddens, Antony (2003.). *SOCIOLOGIJA*. Beograd: Ekonomski fakultet
 (str.
 69-76).
 Karlsson, Ingmar (2005): *VJERA, TEROR I TOLERANCIJA*, Tuzla,
 „Hamidovic“.
 Kozler, Luis (2007): *FUNKCIJE DRUŠTVENOG SUKOBA*, Novi Sad,
 „Mediteran“
 Perica, Vjekoslav (2006.). *BALKANSKI IDOLI 1-2*. Beograd: «XX vek».
 Stanovcic, Vojislav (2003.). *POLITICKE IDEJE I RELIGIJE 2*. Beograd:
 Politea
 (str. 12- 16;195-272)
 Žižek, Slavoj (2005): *O VJEROVANJU*, Zagreb, „Algoritam“.
 Žižek, Slavoj (2008): *O NASILJU*, Zagreb, „Naklada Ljevak“ za vježbe i
 izradu individualnog
 naučnog rada)
Benz, Ernst (1985.): *DUHOVNI ŽIVOT ISTOČNE CRKVE*, Sarajevo,
 «Svjetlost»
Braun, F. Stiven (2000.): *HRIŠĆANSTVO*, Beograd, «Čigoja štampa».
Kolarić, Juraj (1985.): *PRAVOSLAVNI*, Zagreb, «Veritas».
Šušnjić, Đuro (1998a.): *RELIGIJA I*, Beograd, «Čigoja štampa».
Šušnjić, Đuro (1998b): *RELIGIJA II*, Beograd, «Čigoja štampa».
Belinger, G. (2004): *VELIKI LEKSIKON RELIGIJA: 670 religija, crkvi i*
kultova,
pokreta sa religioznim pogledima na svet i drustvo, kao i religijsko-
filozofskih skola. Lento: Beograd.
Wangu, M. H. (2002): *BUDIZAM (Svetske religije)*. Cigoja: Beograd.
Wangu, M. H. (2002): *HINDUIZAM (Svetske religije)*. Cigoja: Beograd.
Hartz, Paula R. (2002): *INDIJANSKE RELIGIJE (Svetske religije)*. Cigoja:
 Beograd.
Hoobler, Dorothy and Thomas (2002): *KONFUCIJANIZAM (Svetske*
religije).
 Cigoja: Beograd.
Singh, Nikki-Guninder Kaur *SIKIZAM (Svetske religije)*. Cigoja: Beograd.
Hartz, Paula R. (2002): *SHINTO (Svetske religije)*. Cigoja: Beograd.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: <i>NACIJA I KONFLIKTI U PROCESU GLOBALIZACIJE SVIJETA</i>		
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: IZBORNI	Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenta: 75		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	NEMA		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Cilj predmeta je: sticanje znanja o klasičnim i savremenim društvenim i političkim teorijama o naciji. Potom, razumijevanje etniciteta, nacije, nacionalizma, antinacionalizma, ideologije, rasizma, multikulturalizma, kozmopolitizma, ali i antagonizama i konflikata u kontekstu aktualnih procesa globalizacije. Propitivanje položaja i suvereniteta nacije-države unutar postnacionalnih konstelacija.</i>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 18. <i>Nacija i nacionalizam: teorijska gledišta (klasična i primordijalna)</i> 19. <i>Nacija i nacionalizam: savremena teorijska gledišta (moderna)</i> 20. <i>Nacija i nacionalizam: savremena teorijska gledišta (postmoderna)</i> 21. <i>Postkolonijalni diskurs</i> 22. <i>Antinacionalizam</i> 23. <i>Nadnacionalni sistemi</i> 24. <i>Neoliberalna ideologija</i> 25. <i>Definiranje i historija globalizacije</i> 26. <i>Ekonomska, politička i kulturna globalizacija</i> 27. <i>Globalizacija – hegemonija- imperijalizam</i> 28. <i>Postsocijalističko stanje</i> 29. <i>Pitanje suvereniteta, globalizacija i postnacionalne konstelacije</i> 30. <i>Nejednakost, diskriminacija, «novi rasizam»</i> 31. <i>Siromaštvo</i> 32. <i>Sociologija kozmopolitizma</i> 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Studenti će moći, putem sociološkog pristupa, kritički prepoznati, razumjeti i objasniti različite artikulacije i kompleksnost procesa globalizacije, njegove prednosti ali i ambivalentnosti. Student će moći: prepoznati, analizirati i kritički raspravljati o različitim društvenim teorijama o naciji i nacionalizmu (klasičnim, primordijalnim, modernim i postmodernim). Pristup studiranju predmeta je interdisciplinaran sa primarno sociološkim uklonom.</i> <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Studenti će istraživati i prezentirati pojave, odnose i procese u savremenom društvu (kako u našem domaćem kontekstu,</i> 		

	<p>tako i globalno).</p> <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Studenti će biti osposobljeni da samostalno kritički pišu, da prezentiraju nalaze vlastitih istraživanja, te da ih korektno argumentiraju.</i>
Metode izvođenja nastave:	<p>Interaktivna predavanja - 60%</p> <p>Vježbe – 40%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Prisustvo na nastavi (5 bodova - 5%)</p> <p>Parcijalni ispit I - pismeni (25 bodova - 25%)</p> <p>Parcijalni ispit II - pismeni (25 bodova - 25%)</p> <p>Osvrt na tekst - (10 - 10%)</p> <p>Prezentacija istraživačkog rada - (10 - 10%)</p> <p>Završni ispit - (25 bodova - 25%)</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>Giddens. 2005. <i>Sociologija</i>. Beograd.</p> <p>Malešević. 2021. <i>Zašto je nacionalizam tako moćan? Sociološka analiza</i>. Zagreb.</p> <p>Malešević. 2017. <i>Države, nacije i nacionalizmi</i>. Zagreb.</p> <p>Muf. 2019. <i>Za levi populizam</i>. Beograd.</p> <p>Sassen. 2004. <i>Gubitak kontrole? Suverenitet u doba globalizacije</i>. Beograd.</p> <p>Dopunska:</p> <p>Eriksen. 2007. <i>Globalization – The Key Concepts</i>. Oxford, New York.</p> <p>Harvey. 2014. <i>Kratka povijest neoliberalizma</i>. Zagreb.</p> <p>Sassen. 2014. <i>Expulsions: Brutality and Complexity in the Global Economy</i>. Cambridge MA & London.</p> <p>Vuletić. (pr.) 2003. <i>Globalizacija – mit ili stvarnost</i>. Beograd.</p>

IV semestar		
Master teza	30	